

بج

شرکت چاپ و انتشارات

وابسته به سازمان اوقاف و امور خیریه

RELIGION

آشنایی با نظام مدیریت وقف و امور خیریه در کشور مالزی / گردآورنده ؛ دفتر نوسازی و تحول معاونت توسعه و پشتیبانی سازمان اوقاف و امور خیریه - تهران: شرکت چاپ و انتشارات؛ سازمان اوقاف و امور خیریه. ۲۰۴ ص.

ISBN: 978 - 964 - 422 -682 -3

فهرست نویسی بر اساس اطلاعات فیپا.

چاپ اول: ۱۳۹۶.

۱. وقف - مالزی. ۲. خیریه - مالزی. الف. دفتر نوسازی و تحول معاونت توسعه و پشتیبانی سازمان اوقاف و امور خیریه. ب. ایران. شرکت چاپ و انتشارات ؛ سازمان اوقاف و امور خیریه. ج. آشنایی با نظام مدیریت وقف و امور خیریه در کشور مالزی

۲۹۷/۳۷۲

BP۱۹۳/۲/۶۷

۱۳۹۵

۴۶۳۶۷۱۴

کتابخانه ملی ایران

آشنایی با نظام مدیریت وقف و امور خیریه در کشور مالزی

**Management system of endowment and charitable affairs in
Malaysia**

تهیه و تألیف: دفتر نوسازی و تحول معاونت توسعه و پشتیبانی سازمان اوقاف و امور خیریه

تهران ۱۳۹۶

آشنایی با نظام مدیریت وقف و امور خیریه در کشور مالزی

Management system of endowment and charitable affairs in
Malaysia

لیتوگرافی، چاپ و صحافی: شرکت چاپ و انتشارات
وابسته به سازمان اوقاف و امور خیریه

چاپ اول: بهار ۱۳۹۶
شمارگان: ۲۰۰ نسخه

تمامی حقوق چاپ و نشر این اثر در انحصار
دفترنوسازی و تحول معاونت توسعه مدیریت و پشتیبانی سازمان اوقاف و امور خیریه است

شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۴۲۲-۶۸۲-۳
ISBN: 978 - 964 - 422 - 682 - 3

چاپخانه، انتشارات، پخش و فروشگاه:

کیلومتر ۵ جاده مخصوص کرج، نیش سهراب شیشه مینا، تهران ۱۳۹۷۸۱۵۳۱۱
تلفن: (چهار خط) ۴۴۵۱۳۰۰۲، نمابر: ۴۴۵۱۴۴۲۵، انتشارات و فروشگاه: ۴۴۵۲۹۶۰۱
تلفن پخش: ۴۴۵۱۴۴۱۱، تلفکس پخش: ۴۴۵۱۴۴۲۵

سازمان اوقاف:

تهران، خ نوفل لوشاتو، ساختمان مهر طبقه اول، دفترنوسازی و تحول معاونت توسعه مدیریت و پشتیبانی

شماره تماس: ۶۴۸۷۱۱۰۸ و ۶۴۸۷۱۱۴۹

سایت سازمان: www.mfso.ir

فهرست مطالب

مقدمه ۱۳

پیشگفتار ۱۵

فصل اول

۱- اطلاعات کلی کشور مالزی ۲۵

۱-۱- مقدمه ۲۵

۱-۲- اطلاعات جغرافیایی ۲۵

۱-۳- تقسیمات کشوری ۲۶

۱-۴- ساختار سیاسی مالزی ۲۸

۱-۴-۱- سیاست خارجی مالزی ۳۳

۱-۵- وضعیت اقتصادی ۳۴

۱-۵-۱- شاخص‌ها و نمودارهای اقتصادی ۳۵

۱-۶- وضعیت بهداشت ۳۷

۱-۷- وضعیت آموزشی ۳۸

۱-۸- اطلاعات فرهنگی مذهبی ۳۹

۱-۸-۱- شیعیان در مالزی ۴۳

فصل دوم

۲- مفهوم وقف و امور خیریه در کشور مالزی ۴۷

۲-۱- مقدمه ۴۷

۲-۲- مفهوم امور خیریه ۴۷

۲-۲-۱- مقدمه ۴۷

۴۷	۲-۲-۲- شرایط / خصوصیات
۴۸	۳-۲-۲- ارکان وقف
۴۸	۲-۳-۱- واقف
۴۸	۲-۳-۲- موقوف (اموال وقفی)
۴۸	۲-۳-۳- موقوف علیه (دریافت‌کننده کمک خیر)
۴۸	۲-۳-۴- صیغه (حکم وقف)
۴۹	۳-۲- انواع امور خیریه
۴۹	۲-۳-۱- انواع اوقاف
۵۰	۲-۳-۲- دارایی اعطاشده به عنوان وقف
۵۳	۲-۴- تأمین مالی و توسعه اوقاف
۵۶	۲-۵- وقف نقدی مالزی
۵۶	۲-۶- نتیجه‌گیری

فصل سوم

۵۹	۳- نگاهی به تاریخچه و وضعیت وقف و امور خیریه در کشور مالزی
۵۹	۳-۱- مقدمه
۵۹	۳-۲- تاریخچه وقف در مالزی
۶۰	۳-۳- وضعیت موجود وقف در مالزی
۶۰	۳-۳-۱- شاخص سهولت فعالیت‌های بشردوستانه
۶۴	۳-۴- مساجد و اماکن مذهبی شاخص کشور مالزی
۶۴	۳-۴-۱- مسجد جامع پوتراجایا
۶۵	۳-۴-۲- مسجد کریستال
۶۶	۳-۴-۳- مسجد سلطان صلاح الدین عبدالعزیز
۶۷	۳-۴-۴- مسجد جامع مالزی
۶۷	۳-۴-۵- مسجد عبودیه
۶۸	۳-۴-۶- مسجد فدرال (مسجد ولایت)

فصل چهارم

۷۱	۴- نگاهت نهادی نظام مدیریت وقف و امور خیریه در کشور مالزی
۷۱	۴-۱- مقدمه
۷۱	۴-۲- انواع کنشگران فعال در حوزه وقف و امور خیریه
۷۲	۴-۲-۱- سیاست‌گذار
۷۲	۴-۲-۲- تنظیم‌گر

- ۷۴..... تسهیل‌گر. ۳-۲-۴
- ۷۵..... ارائه‌دهنده خدمات ۴-۲-۴
- ۸۰..... نگاشت نهادی نظام مدیریت وقف و امور خیریه ۳-۴
- ۸۱..... دیارتمان جوهر. ۱-۳-۴
- ۸۲..... تاریخچه دیارتمان اوقاف، زکات و حج ۱-۳-۴
- ۸۲..... شعارهای جوهر. ۲-۱-۳-۴
- ۸۳..... مخفف جوهر. ۳-۱-۳-۴
- ۸۴..... منشور مشتری ۴-۱-۳-۴
- ۸۴..... مأموریت و چشم‌انداز ۵-۱-۳-۴
- ۸۵..... ساختار سازمانی ۶-۱-۳-۴
- ۸۵..... شرح وظایف ۷-۱-۳-۴
- ۸۶..... بخش‌های جوهر. ۸-۱-۳-۴
- ۹۰..... برنامه‌ها ۹-۱-۳-۴
- ۹۰..... بخش‌های دیگر ۱۰-۱-۳-۴
- ۹۱..... دیارتمان توسعه اسلامی ۲-۳-۴
- ۹۲..... تاریخچه ۱-۲-۳-۴
- ۹۲..... چشم‌انداز، مأموریت، شعار، اهداف و اخلاق کاری ۲-۲-۳-۴
- ۹۳..... ارزش‌های مشترک ۳-۲-۳-۴
- ۹۳..... شرح وظایف ۴-۲-۳-۴
- ۹۶..... منشور مشتری ۵-۲-۳-۴
- ۹۷..... ساختار سازمانی ۶-۲-۳-۴
- ۹۸..... فهرست شعب و بخش‌ها ۷-۲-۳-۴
- ۱۰۱..... برنامه استراتژیک دیارتمان توسعه اسلامی ۲۰۱۴-۲۰۰۹ ۸-۲-۳-۴
- ۱۰۱..... مجلس مذهبی ایالتی ۳-۳-۴
- ۱۰۲..... چشم‌انداز، مأموریت و اهداف ۱-۳-۳-۴
- ۱۰۳..... شعار، اخلاق و فرهنگ کاری ۲-۳-۳-۴
- ۱۰۳..... تعهد مجلس مذهبی اسلامی ایالتی ۳-۳-۳-۴
- ۱۰۴..... وظایف ۴-۳-۳-۴
- ۱۰۶..... اختیارات مجلس مذهبی اسلامی ایالتی ۵-۳-۳-۴
- ۱۰۷..... ساختار سازمانی مجلس مذهبی ایالتی ۶-۳-۳-۴
- ۱۱۸..... منشور مشتریان ۷-۳-۳-۴

۱۱۹	 فرم‌ها ۸-۳-۳-۴
۱۱۹	 خدمات ۹-۳-۳-۴
۱۱۹	 خدمات بیت‌المال ۱۰-۳-۳-۴
۱۲۰	 استراتژی‌های مجلس مذهبی اسلامی ایالتی ۱۱-۳-۳-۴
۱۲۲	 دپارتمان مذهبی اسلامی ایالتی ۴-۳-۳-۴
۱۲۲	 چشم‌انداز، مأموریت و شعار ۱-۴-۳-۴
۱۲۳	 اهداف ۲-۴-۳-۴
۱۲۳	 ساختار سازمانی ۳-۴-۳-۴
۱۲۴	 بخش مدیریت مسجد ۴-۴-۳-۴
۱۲۵	 بنیاد وقف مالزی ۵-۳-۴
۱۲۶	 تاریخچه ۱-۵-۳-۴
۱۲۶	 چشم‌انداز و مأموریت ۲-۵-۳-۴
۱۲۷	 اهداف و عملکردها ۳-۵-۳-۴
۱۲۸	 ساختار و شرح وظایف کمیته‌ها ۴-۵-۳-۴
۱۳۲	 طریقه دریافت وقف مذهبی ۵-۵-۳-۴
۱۳۳	 نهادهای خیریه ۶-۳-۴
۱۳۳	 انجمن خیریه قلب بزرگ ۱-۶-۳-۴
۱۳۹	 Give.my خیریه ۲-۶-۳-۴
۱۴۲	 بنیاد کمک‌های غذایی ۳-۶-۳-۴
۱۴۳	 بنیاد مراقبت‌های بهداشتی ۴-۶-۳-۴
۱۴۴	 انجمن دست‌های افرشته ۵-۶-۳-۴
۱۴۶	 مؤسسه کمک به خانواده سلنگور ۶-۶-۳-۴
۱۴۸	 انجمن مهندسان بدون مرز مالزی ۷-۶-۳-۴

فصل پنجم

۱۵۳	 جمع‌بندی ۵
۱۶۵	 منابع

پیوست

۱۷۱	 پیوست ۱: جدول‌های دستاوردهای منشور مشتریان دپارتمان توسعه اسلامی
۱۷۷	 پیوست ۲: خلاصه اجرایی طرح راهبردی ۲۰۱۳-۲۰۱۶

فهرست شکل‌ها

- شکل ۱-۱: تقسیمات کشوری مالی ۲۶
- شکل ۱-۲: ساختمان سلطان عبدالصمد مقرر قدیمی دادگاه عالی مالایا در کوالالامپور ۳۲
- شکل ۱-۴: نمودار مقایسه ای تولید ناخالص داخلی مالی و ایران ۳۶
- شکل ۱-۵: نمودار رشد تولید ناخالص داخلی مالی در مقایسه با ایران ۳۶
- شکل ۱-۶: نمودار تولید ناخالص سرانه داخلی مالی در مقایسه با ایران و جهان ۳۷
- شکل ۳-۱: شاخص سهولت فعالیت‌های بشردوستانه ۶۱
- شکل ۳-۲: کشورهای شاخص در زمینه وقف و امور خیریه ۶۲
- شکل ۳-۳: کشورهای با بیشترین پیشرفت در زمینه امور خیریه در سال اخیر ۶۳
- شکل ۳-۴: رتبه کشورهای مختلف در شاخص بخشندگی در سال اخیر ۶۴
- شکل ۳-۵: مسجد جامع پوتراجایا ۶۵
- شکل ۳-۶: مسجد کریستال ۶۶
- شکل ۳-۷: مسجد سلطان صلاح الدین عبدالعزیز ۶۶
- شکل ۳-۸: مسجد جامع مالی ۶۷
- شکل ۳-۹: مسجد عبودیه ۶۷
- شکل ۳-۱۰: مسجد فدرال (مسجد ولایت) ۶۸
- شکل ۴-۱: نگاشت نهادی نظام مدیریت وقف و امور خیریه در کشور مالی ۸۰
- شکل ۴-۲: بازیگران فعال در حوزه وقف، امور خیریه، قرآن و مساجد در مالی ۸۱

- شکل ۳-۴: صفحه ابتدایی سایت دیارتمان اوقاف، زکات و حج..... ۸۱
- شکل ۴-۴: ساختار سازمانی جوهر..... ۸۵
- شکل ۵-۴: صفحه ابتدایی سایت دیارتمان توسعه اسلامی مالزی..... ۹۱
- شکل ۶-۴: ساختار سازمانی دیارتمان توسعه اسلامی..... ۹۷
- شکل ۷-۴: صفحه ابتدایی سایت مجلس مذهبی اسلامی مالزی..... ۱۰۲
- شکل ۸-۴: ساختار سازمانی مجلس مذهبی اسلامی ایالتی..... ۱۰۷
- شکل ۹-۴: صفحه ابتدایی سایت دیارتمان مذهبی اسلامی مالزی..... ۱۲۲
- شکل ۱۰-۴: ساختار سازمانی دیارتمان مذهبی اسلامی..... ۱۲۳
- شکل ۱۱-۴: صفحه ابتدایی سایت بنیاد وقف مالزی..... ۱۲۶
- شکل ۱۲-۴: صفحه ابتدایی سایت انجمن خیریه قلب بزرگ..... ۱۳۴
- شکل ۱۳-۴: صفحه ابتدایی سایت انجمن خیریه Give.my..... ۱۳۹
- شکل ۱۴-۴: فراهم کردن دسترسی بهتر به فناوری اطلاعات و ارتباطات برای کودکان روستایی..... ۱۴۰
- شکل ۱۵-۴: سفرهای واقعیت مجازی..... ۱۴۱
- شکل ۱۶-۴: دست به دست در علم و دانش برای مدرسه فیوجی..... ۱۴۱
- شکل ۱۷-۴: دخترانی که تغییر می‌کنند..... ۱۴۲
- شکل ۱۸-۴: بنیاد کمک‌های غذایی..... ۱۴۲
- شکل ۱۹-۴: صفحه ابتدایی سایت بنیاد مراقبت‌های بهداشتی..... ۱۴۳
- شکل ۲۰-۴: صفحه ابتدایی سایت انجمن دست‌های افراشته..... ۱۴۴
- شکل ۲۱-۴: کمک به آوارگان فلسطینی انجمن دست‌های افراشته..... ۱۴۵
- شکل ۲۲-۴: پروژه‌های انجمن دست‌های افراشته..... ۱۴۶
- شکل ۲۳-۴: صفحه ابتدایی سایت مؤسسه کمک به خانواده سلنگور..... ۱۴۶
- شکل ۲۴-۴: کلینیک و مراکز خدمات درمانی برای ساکنان خانه و تهی‌دستان..... ۱۴۷
- شکل ۲۵-۴: شعار مؤسسه کمک به خانواده سلنگور..... ۱۴۸
- شکل ۲۶-۴: صفحه ابتدایی سایت انجمن مهندسان بدون مرز مالزی..... ۱۴۹

فهرست جدول‌ها

جدول ۱-۱: شاخص‌های اقتصادی مالزی در سال ۲۰۱۵.....	۳۵
جدول ۱-۴: چشم‌انداز، مأموریت، شعار، اهداف و اخلاق کاری دیپارتمان توسعه اسلامی.....	۹۲
جدول ۲-۴: چشم‌انداز، مأموریت و اهداف مجلس مذهبی اسلامی ایالتی.....	۱۰۲
جدول ۳-۴: شعار، اخلاق و فرهنگ کاری مجلس مذهبی اسلامی ایالتی.....	۱۰۳
جدول ۴-۴: فرم‌های مجلس مذهبی اسلامی ایالتی.....	۱۱۹
جدول ۵-۴: چشم‌انداز، مأموریت و شعار دیپارتمان مذهبی اسلامی.....	۱۲۲
جدول ۶-۴: جایگاه، چشم‌انداز و مأموریت بخش مدیریت مسجد.....	۱۲۴
جدول ۷-۴: فعالیت‌های بخش مدیریت مسجد.....	۱۲۵
جدول ۸-۴: منبع و موارد کاربرد و جوه نقدی بنیاد وقف مالزی.....	۱۲۸
جدول ۹-۴: تخصیص سرمایه و هزینه‌ها در سال ۲۰۱۴.....	۱۳۸
جدول ۱۰-۴: هزینه‌های خیریه انجمن قلب بزرگ.....	۱۳۸

مقدمه

از دیرباز سنت حسنه وقف در همه ادیان آسمانی و جوامع بشری مورد توجه و اهتمام وافر قرار داشته است. دین مبین اسلام نیز همچون سایر ادیان الهی اهتمام ویژه‌ای به ترویج وقف در بین مسلمین دارد، به گونه‌ای که پیشوایان اسلام ناب همگی از جمله واقفین و متولیان موقوفات بوده‌اند. در طی قرون متمادی نهاد وقف نقطه اتکاء و مهمترین بستر تعالی نهاد دین و یکی از زیرساخت‌های کلیدی فرهنگی، اقتصادی و اجتماعی اداره جوامع اسلامی بوده است. با توجه به اهداف بلند انقلاب اسلامی در راستای ایجاد جامعه اسلامی ایرانی و تمدن بین‌الملل اسلامی، احیاء نهاد وقف و شکوفایی هر چه بیشتر موقوفات از ضروریات اساسی‌ای است که مورد تاکید مکرر مقام معظم رهبری قرار دارد.

در این راستا سازمان اوقاف و امور خیریه به عنوان حکمران نهاد وقف بر آن شد تا با مطالعه نظام مدیریت وقف و امور خیریه سایر کشورها، مقدمات آشنایی و بهره‌گیری از ظرفیت‌ها و توانمندی‌های سایر ملل، و توسعه ارتباطات بین‌المللی در حوزه وقف، به ویژه ارتباطات با کشورها و ملت‌های مسلمان را فراهم نماید. لذا از سال گذشته معاونت توسعه مدیریت و پشتیبانی سازمان اقدام به تعریف و راهبری پروژه پژوهشی «شناخت وضعیت نظام مدیریت وقف و امور خیریه پانزده کشور اسلامی و پانزده کشور غیراسلامی» نمود که نتایج آن در قالب بیش از سی کتاب مستقل منتشر شد و در همایش هفته وقف سال جاری توسط جناب آقای دکتر صالحی امیری، وزیر محترم فرهنگ و ارشاد

اسلامی، جناب آقای دکترستاری، معاون محترم علم و فناوری ریاست جمهوری و حجت الاسلام والمسلمین محمدی، نماینده ولی فقیه و ریاست محترم سازمان اوقاف و امور خیریه رونمایی گردید.

اجرای این پروژه مرهون تلاش افراد متعددی است که در اینجا لازم می دانم از زحمات همه آنها به ویژه مدیرکل دفترنوسازی و تحول اداری، جناب آقای دکتر غلامعلی رحیمی و کارشناسان این دفتر، آقایان اسماعیل خارستانی و علی علاءالدینی که نقش کارفرمایی این مطالعات را برعهده داشتند، و جناب آقای محمدمهدی جعفری که مدیریت اجرای این پروژه را برعهده داشت، و همکار ایشان، آقای علیرضا رحیمی تشکر و قدردانی نمایم.

همچنین مراتب سپاس خود را از زحمات بی دریغ جناب آقای حسین آب نیکی— مشاور عالی ریاست سازمان اوقاف و امور خیریه— که نظارت بر این پروژه را برعهده گرفت و در جهت ارتقاء کیفی آن تلاش نمود اعلام می دارم.

معاون توسعه مدیریت و پشتیبانی

سازمان اوقاف و امور خیریه

زمستان ۱۳۹۵

پیشگفتار

مطالعه نظام مدیریت وقف و امور خیریه کشورهای جهان از شهریورماه سال ۱۳۹۴ به منظور آشنایی با بیشینه، روند توسعه وضعیت و عملکرد فعلی کشورها در این حوزه، نگاشت نهادی مجموعه‌های فعال در بخش وقف (شامل معرفی نهادها و روابط ما بین آن‌ها) و برنامه‌های آتی این کشورها با هدف استفاده از تجربیات موفق و پرهیز از تجربیات ناموفق، با لحاظ اقتضائات منحصربه‌فرد کشورهای مورد مطالعه، در دستور کار قرار گرفت و عملیاتی گردید.

به منظور تحقق اهداف مدنظر، شرح خدمات این پروژه در قالب چهار فاز ذیل طراحی و اجرا گردید:

- فاز صفر: تدوین طرح و چارچوب اولیه
 - فاز اول: تعیین شاخص‌های انتخاب کشورهای مدنظر و انتخاب و نهایی سازی کشورها
 - فاز دوم: گردآوری، تحلیل و جمع‌بندی گزارش مطالعات انجام شده مرتبط
 - فاز سوم: جمع‌آوری و تجزیه و تحلیل اطلاعات هریک از کشورهای مدنظر
 - فاز چهارم: جمع‌بندی و نتیجه‌گیری کلی مطالعه
- فاز صفر به تدوین چهارچوب کلان، تفصیلی و محدوده پروژه و جزئیات هریک از مراحل و فعالیت‌ها اختصاص یافت. در فاز اول شاخص‌هایی جهت انتخاب کشورهای هدف مطالعه، تعیین گردید و مبتنی بر این شاخص‌ها، کشورهای مدنظر

جهت مطالعه، مشخص شدند. این شاخص‌ها به گونه‌ای انتخاب شدند که کشورهای همسایه، کشورهای اسلامی فعال در حوزه وقف و امور خیریه، کشورهای موفق در حوزه وقف و امور خیریه در دنیا و نیز کشورهای مشابه جمهوری اسلامی ایران از جهت وضعیت فرهنگی، اجتماعی و دینی مورد مطالعه قرار گیرند.

فاز دوم با عنوان «گردآوری، تحلیل و جمع‌بندی مطالعات انجام شده» به جمع‌آوری و تحلیل مطالعات موجود در کشور در خصوص نظام مدیریت وقف و امور خیریه سایر کشورها اختصاص یافت. هدف این فاز بهره‌برداری از اطلاعات و پژوهش‌های مرتبط انجام شده موجود در کشور و همچنین پرهیز از نادیده گرفتن مطالعات پیشین بود.

فاز سوم نیز به ترتیب به جمع‌آوری اطلاعات پیرامون نظام وقف و امور خیریه کشورهای منتخب از منابع مکتوب، اینترنتی و سایر منابع در دسترس، و تجزیه و تحلیل اطلاعات و جمع‌بندی مطالب اختصاص یافت. در نهایت طی فاز چهارم جمع‌بندی و نتایج حاصل از مطالعه همه کشورها و نتیجه‌گیری کلی مطالعه انجام و ارائه گردید.

مجموعه کشورهایایی که در این پروژه هدف مطالعه قرار گرفتند شامل پانزده کشور اسلامی و پانزده کشور غیراسلامی می‌باشد که با توجه به شاخص‌های مدنظر سازمان، همچون همسایگی و ویژگی‌های اجتماعی و فرهنگی مشابه با جمهوری اسلامی ایران، برخورداری از نظام مدیریت و فعالیت‌های درخور تامل در حوزه وقف و امور خیریه، وجود ارتباطات بخش وقف و امور خیریه بین جمهوری اسلامی ایران و کشور مورد مطالعه و مواردی از این دست، انتخاب شدند.

یکی از کشورهای اسلامی منتخب مالزی است. ارتباط گسترده سیاسی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران و مالزی، اهمیت مالزی در منطقه و قرابت دینی و مذهبی بین آن کشور با کشور ما، از جمله دلایل انتخاب مالزی به عنوان یکی از کشورهای هدف مطالعه می‌باشد.

پژوهش حاضر حاصل گزارش بررسی ساختار و وضعیت نظام وقف و امور خیریه کشور مالزی می‌باشد و در آن وضعیت جغرافیایی، سیاسی، اجتماعی، فرهنگی و تاریخی کشور مالزی، مفهوم وقف و امور خیریه، روند توسعه و وضعیت موجود بخش

وقف و امور خیریه، نگاشت نهادی بخش وقف و امور خیریه و برنامه‌های توسعه‌ای این بخش در کشور مالزی طی فصول یک الی پنج به اجمال بررسی شده است.

در ابتدای این پروژه به بررسی کتب، مقالات، مطالعات و محتوای سایت‌های ایرانی که در زمینه کشور مالزی اطلاعات ارائه می‌کردند پرداخته شد که به جز اطلاعات مختصری از وضعیت جغرافیایی و سیاسی اطلاعات مفید دیگری در زمینه وقف و امور خیریه وجود نداشت. در میان تمام مقالات مرتبط با وقف و امور خیریه که در انتهای گزارش فاز یک آمده بودند تنها دو مقاله مرتبط آن هم به زبان عربی یافت شد که اولی به سیر تاریخی وقف در این کشور تا سال ۱۹۸۰ پرداخته بود اما به دلیل قدیمی بودن مفید واقع نشد، مقاله دیگر مربوط به یک نویسنده کویتی بود که متن کامل آن در اینترنت یافت نشد.

در ادامه پژوهش برای بررسی و حصول اطلاعات کلی درباره کشور مالزی به سایت‌های مختلف فارسی و انگلیسی زبان مراجعه شد تا اطلاعاتی درباره وضعیت جغرافیایی، تقسیمات کشوری، وضعیت فرهنگی، اوضاع سیاسی و ساختار حکومت و دست‌آخرو وضعیت اقتصادی و شاخص‌های این حوزه به دست آید. دو سایتی که بیشترین کمک را کردند عبارت است از سایت وزارت خارجه جمهوری اسلامی ایران در مالزی که اطلاعات جامع و کاملی در این زمینه‌ها ارائه می‌کرد و دیگری سایت بانک جهانی که شاخص‌های اقتصادی و جمعیتی را بروز فراهم کرده بود.

در فصل دوم که به مفهوم وقف و امور خیریه مربوط است تعاریف، ارکان، شرایط، انواع و قسمت‌هایی از قانون مرتبط با وقف و امور خیریه که بین مردم در مالزی رایج است از ترکیب بخش تعاریف سایت‌های دپارتمان جوهر (متولی وقف در دپارتمان نخست‌وزیری)، مجلس مذهبی اسلامی ایالتی (متولی وقف در ایالات و مناطق فدرالی)، بنیاد وقف مالزی (بازوی اجرایی دپارتمان جوهر) که همگی به زبان مالایی هستند و مقاله‌ای در ارتباط با وقف که مربوط به سال ۲۰۱۲ است استخراج گردید.

در پیگیری مطالعات فصل سوم که به معرفی بازیگران فعال حوزه وقف و امور خیریه می‌پردازد و به منظور شناخت بازیگران کلیدواژه‌های مرتبط با این موضوع (wakaf-

charity-endowment و...) جستجو گردید به علاوه سایت دپارتمان نخست وزیری مالزی نیز در این حوزه واکاوی شد که منجر به یافتن سایت دپارتمان اوقاف، زکات و حج مالزی که به اختصار (جوهر) نامیده می شود گردید. این سایت که به زبان مالایی است اطلاعات کامل این دپارتمان شامل تاریخچه، شعارها، اهداف، مأموریت و چشم انداز، ساختار، شرح وظایف کمیته ها، منشور مشتریان و برنامه ریزی راهبردی را ارائه نماید.

- در بررسی این سایت در بخش انتشارات به کتب راهنما و مقالاتی در این زمینه به زبان مالایی برخورد کردیم. مهم ترین مطالب منتشر شده عبارت اند از:
- برنامه استراتژیک جوهر ۲۰۱۲-۲۰۱۶
 - مجموعه مقاله طرح راهبردی
 - ژورنال مدیریت جوهر Vol ۸, No ۱, ۲۰۱۴
 - گزارش سالانه جوهر ۲۰۱۲
 - وضعیت اوقاف سری ۷ سال ۲۰۱۰
 - راهنمای مدیریت زمین وقف
 - راهنمای مدیریت وقف نقدی

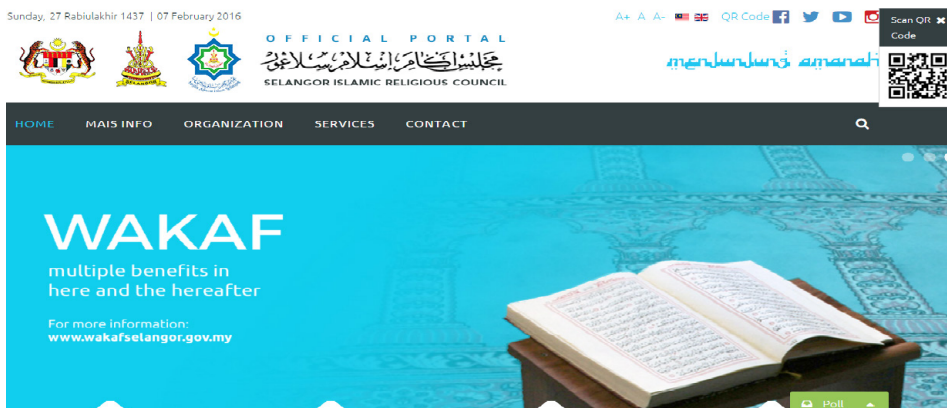
- راهنمای مدیریت حسابداری اوقاف
 - راهنمای مدیریت اوقاف استبدال
 - راهنمای مدل مدیریت قانون اوقاف
 - راهنمای مدیریت پول خیرات
 - راهنمای واگذاری مدیریت زمین اوقاف
 - راهنمای مدل قانون وصیت
 - راهنمای مدیریت میراث
 - راهنمای مدیریت وصیت نامه اسلامی
- در ادامه به بازوی اجرایی دیارتمان جوهر یعنی بنیاد وقف مالزی روبرو شدیم که سایت این بنیاد نیز به زبان مالایی بود.

در این سایت نیز تاریخچه بنیاد، مأموریت و چشم انداز، اهداف، عملکردها، منبع و کاربرد وجوهات دریافتی، روش اداره بنیاد، وظایف کمیته های مختلف و ساختار سازمانی آن به تفصیل آمده است. بعد از بررسی این سایت و جستجوی بیشتر در فضای مجازی به سایت دیارتمان توسعه اسلامی مالزی که متولی امور مساجد و فعالیت های قرآنی در دیارتمان نخست وزیری است رسیدیم.

این سایت که قسمت های اعظم آن به زبان مالایی بود به تشریح تاریخچه، مأموریت و چشم انداز، وظایف و تشریح آن ها، اهداف، ساختار سازمانی و منشور مشتری این دیارتمان پرداخته است.

از آنجاکه مالزی کشوری متشکل از ۱۳ ایالت و ۳ منطقه فدرالی است در هر ایالت یک متولی برای امور خیریه و وقف به نام مجلس مذهبی اسلامی ایالتی و یک متولی برای اداره مساجد و آموزش و مسابقات قرآنی به نام دیارتمان مذهبی اسلامی ایالتی وجود دارد. قابل ذکر است که همه این ایالت ها و مناطق فدرالی سایت های اینترنتی مستقلی برای این دو نهاد دارند. ابتدا سایت مجلس مذهبی اسلامی را بررسی شد.

این سایت نیز به زبان مالایی است و توضیحاتی در خصوص تاریخچه، اهداف، شعارها، وظایف و عملکرد، استراتژی‌ها و برنامه‌های هر یک از این استراتژی‌ها، منشور مشتریان و ساختار سازمانی این مجلس را در بردارد.

سپس نوبت به بررسی دیارتمان مذهبی اسلامی ایالتی مالزی به عنوان متولی امور مساجد و فعالیت‌های قرآنی در مالزی رسید.

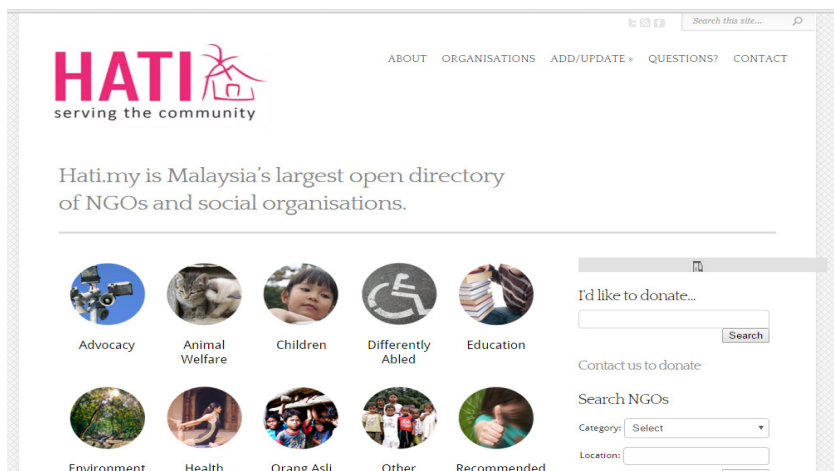
Portal Resmi Official Website of Jabatan Agama Islam Selangor (JAIS). The page displays various sections including announcements, programs, and news. The main banner features a quote from Rasulullah SAW: "Aku tidak pernah melihat Rasulullah SAW ketawa kuat sehingga nampak anak tekaknya, (tetapi) Baginda hanya tersenyum sahaja." (I never saw the Prophet Muhammad SAW laughing so hard that his ribs were visible, (but) he only smiled gently.)

PROGRAM JAIS	
27/01/2016 to 28/01/2016	Kursus Sembelihan Halal Komers...
11/02/2016	Wacana Minda
12/01/2016 to 15/01/2016	Majlis Menghafaz Al-Quran Peri...

این سایت نیز به تشریح مأموریت و چشم انداز، اهداف و فعالیت‌ها، ساختار سازمانی این نهاد می‌پردازد. این سایت نیز به زبان مالایی است.

در ادامه به سراغ بررسی نهادها و مؤسسات خیریه مالزی رفتیم. یکی از مشکلات در روند انجام کل این مطالعه عدم وجود یک پایگاه داده برای دسته‌بندی این مؤسسات و حوزه فعالیتشان بود. علاوه بر این هیچ‌گونه آمار و ارقامی از هزینه‌ها و درآمدهای این مؤسسات و در کل نهادهای بررسی شده وجود نداشت. حتی سایت‌های آمار منتسب به نخست‌وزیری، سایت وزارت خزانه‌داری و سایت بانک مرکزی مالزی بررسی شد ولی آمار مرتبطی یافت نشد.

در آخر به سایتی رسیدیم که مؤسسات و انجمن‌ها برای معرفی خودشان در آنجا ثبت نام می‌کردند و از آن سایت برای دسته‌بندی این انجمن‌ها استفاده کردیم.

در ادامه نگاشت نهادی کلیه بازیگران فعال این حوزه را که نشان‌دهنده روابط مابین آن‌هاست ترسیم شد.

در باره فصل چهارم که مربوط به وضعیت کنونی وقف است اطلاعات مناسبی از انتشارات دیارتمان جوهر به دست آمد که به زبان مالایی است. فصل پنجم هم مربوط به برنامه‌های آینده این کشور در حوزه وقف و امور خیریه است که در این زمینه نیز اطلاعاتی به زبان مالایی به دست آمد و مورد بررسی و تحقیق قرار گرفت.

با توجه به اینکه عمده اطلاعات کشور مالزی به زبان مالایی است پژوهش در این حوزه با چالش و مشکلات قابل توجهی روبرو شد اما به هرتقدیر با تلاش همکاران تیم پروژه این مطالب جمع‌آوری و پس از ترجمه و تجزیه و تحلیل در این مجلد ارائه شد اما با تمام تلاشی که همکاران تیم انجام دادند قطعاً این کتاب به عنوان اولین اثر فارسی در این حوزه دارای نواقص متعددی است.

در پایان لازم می‌دانم از محضر همه خوانندگان گرامی استدعا نمایم تا با ارائه دیدگاه‌های ارزشمندشان ما را در ادامه این روند و تکمیل مطالعات انجام شده یاری فرمایند.

مشاور عالی سازمان اوقاف و امور خیریه

و ناظر پروژه

افصل اول |

اطلاعات کلی کشور مالزی

۱- اطلاعات کلی کشور مالزی

۱-۱- مقدمه

یکی از گام‌های مطالعات تطبیقی، آشنایی مختصر با موقعیت جغرافیایی، سیاسی و اقتصادی کشور مورد مطالعه است؛ مقایسه یک کشور با کشورهای دیگر بدون در نظر گرفتن شرایط و موقعیت آن، موجب درک سطحی موضوع و نتیجه‌گیری نادرست می‌شود. به منظور آشنایی و مطالعه روندهای اجتماعی و فرهنگی مربوط به یک کشور، آشنایی با ویژگی‌های کلی آن کشور ضروری است؛ در این گزارش همان‌طور که پیش‌از این اشاره گردید، به بررسی روند تغییر کمک‌های خیریه و وقف و سازوکارهای مربوط به آن پرداخته می‌شود. مطالعات گسترده‌ای در زمینه مؤلفه‌های تأثیرگذار در زمینه کمک‌های خیریه و وقف در کشورهای مختلف دنیا انجام شده است که از آن میان می‌توان به مذهب، سن افراد و درآمد آن‌ها اشاره نمود.

بنابراین در این فصل برای درک بهتر فصول بعدی اطلاعات کلی درباره کشور مالزی در حوزه‌های تقسیمات کشوری، سیاسی، اقتصادی و اجتماعی شرح داده می‌شود.

۱-۲- اطلاعات جغرافیایی

مالزی به معنای مجمع‌الجزایر ملایو است. این کشور در جنوب شرق آسیا واقع شده است که شامل دو بخش مالزی غربی^۱ مشتمل بر ۱۱ ایالت به انضمام کوالالامپور و بخش شرقی در جزیره بورنئو که شامل ایالات صباح و ساراواک و یک جزیره کوچک به نام لابوان

1. peninsular

در خارج از جزیره صباح است. وسعت سرزمینی این کشور ۳۲۹۷۵۸ مترمربع است. مالزی در ۳۱ اوت ۱۹۵۷ به استقلال دست یافته است. شهر کوالالامپور پایتخت مالزی به شمار می‌رود که در منطقه فدرالی کوالالامپور واقع شده است.

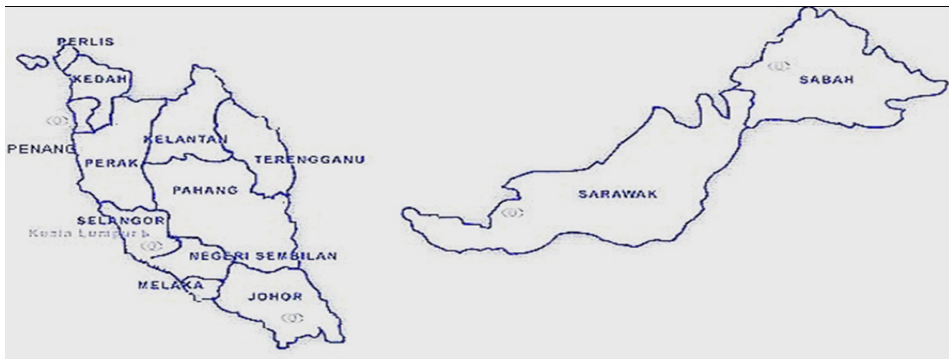
۳-۱- تقسیمات کشوری

ایالت‌های شبه جزیره مالزی یا مالزی غربی عبارت‌اند از:

۱. جوهور^۱ که در جنوبی‌ترین منطقه شبه جزیره واقع شده و با ۱۹۹۸۵ کیلومترمربع مساحت، جمعیتی معادل ۳,۳۵ میلیون نفر را در خود جای داده است. مرکز این ایالت شهر جوهور باهرو^۲ است. ایالت جوهور توسط یک پل به سنگاپور متصل می‌شود.

۲. کداح^۳ با ۴۳۵,۹ کیلومترمربع مساحت، جمعیتی معادل ۱,۹۵ میلیون نفر دارد و مرکز آن شهر آلوستار^۴ است. ایالت کداح به "جام برنج" مالزی معروف است.

۳. کلانتان^۵ با ۹۳۰,۱۴ کیلومترمربع مساحت دارای ۱,۵۴ میلیون نفر جمعیت و مرکز آن شهر کوتا باهرو^۶ است. این ایالت مرکز فرهنگ ملایو به شمار می‌رود.

شکل ۱-۱: تقسیمات کشوری مالزی

1. Johor
2. Johor Baharu
3. Kedah
4. Alur Setar
5. Kelantan
6. Kota Baharu

۴. ملاکا^۱ دارای ۱,۶۵۰ کیلومتر مربع مساحت و ۸۲۰ هزار نفر جمعیت است. مرکز این ایالت، شهر ملاکا است که قدیمی ترین شهر مالزی بوده و دارای ساختمان هایی از زمان حضور پرتغالی ها می باشد.
۵. نگری سمبیلان^۲ ۶۰۶۴۳ کیلومتر مساحت و جمعیتی معادل ۱,۰۲ میلیون نفر دارد و مرکز آن شهر سرمبان^۳ است.
۶. پاهانگ^۴ با ۳۵,۹۶۵ کیلومتر مربع مساحت، جمعیتی معادل ۱,۵۰ میلیون نفر دارد و مرکز آن شهر کوانتان^۵ است. پاهانگ بزرگ ترین ایالت شبه جزیره مالزی است.
۷. پینانگ^۶ با ۱,۰۰۳ کیلومتر مربع مساحت، ۱,۵۶ میلیون نفر جمعیت دارد و مرکز آن شهر جورج تاون^۷ است. این ایالت به "مروارید مشرق زمین" معروف است.
۸. پراک^۸ دارای ۲۱,۰۰۵ کیلومتر مساحت و ۲,۳۵ میلیون نفر جمعیت است و مرکز آن شهر ایپوه^۹ است. پراک ایالت قلع مالزی است.
۹. پرلیس^{۱۰} کوچک ترین ایالت مالزی است و با ۷۹۵ کیلومتر مربع مساحت، ۲۳۰ هزار نفر جمعیت دارد و مرکز آن شهر کنگر^{۱۱} است. این ایالت هم مرز تایلند است.
۱۰. سلنگور^{۱۲} با ۸,۲۰۰ کیلومتر مربع مساحت جمعیتی معادل ۵,۴۶ میلیون نفر را در خود جای داده و مرکز آن شهر شاه عالم^{۱۳} است. بندر کلانگ در این ایالت بزرگ ترین بندر کشور است. این ایالت به لحاظ صنعتی، پیشرفته محسوب می شود.
۱۱. ترنگانو^{۱۴} با ۱۲,۹۵۵ کیلومتر مربع مساحت، ۱,۰۴ میلیون نفر جمعیت دارد و مرکز آن شهر کوالا ترنگانو^{۱۵} است.

1. Melaka
2. Negari Sembilan
3. Seremban
4. Pahang
5. Kuantan
6. Pinang
7. George Town
8. Perak
9. Ipoh
10. Perlis
11. Kangar
12. Selangor
13. Shah Alam
14. Trencanu
15. Kuala Terengganu

ایالات مالزی شرقی عبارت‌اند از:

۱. صباح^۱ با ۷۳،۷۱۱ کیلومتر مربع مساحت، ۳،۲۱ میلیون نفر جمعیت دارد و مرکز آن شهر کینابالواست که بلندترین قله مالزی به نام قله کینابالوا با ارتفاع ۴،۰۹۹ متر در این ایالت واقع شده است.

۲. ساراواک^۲ بزرگ‌ترین ایالت کشور است که ۱۲۴،۴۴۹ کیلومتر مربع مساحت و ۲،۴۷ میلیون نفر جمعیت دارد. مرکز آن شهر کوچینگ است. مناطق فدرال:

سه منطقه فدرال در مالزی عبارت‌اند از: کوالالامپور و پوتراجایا در مالزی غربی و جزیره کوچک لابوان که در کنار ایالت صباح در مالزی شرقی واقع شده است. منطقه کوالالامپور ۲۴۴ کیلومتر مربع مساحت ۱،۶۷ میلیون نفر جمعیت دارد و پایتخت مالزی در آن قرار دارد. (۳۳)

۴-۱- ساختار سیاسی مالزی

فدراسیون مالزی کشوری است با نظام سلطنتی مشروطه که با الهام از سیستم حکومت پارلمانی انگلیس پایه‌گذاری شده و در بدنه حکومتی آن نیز از سیستم‌های فدرال استفاده شده است. پادشاه انتخابی مالزی که در رأس حکومت این کشور قرار دارد، مانند سایر نظام‌های مشابه دارای اختیارات و وظایف تشریفاتی است و از میان خانواده سلاطین ۹ ایالت مالزی به‌طور دوره‌ای و به مدت پنج سال انتخاب می‌شود. رکن اصلی قدرت در مالزی مربوط به نخست‌وزیر به‌عنوان رئیس قوه مجریه است که نخست‌وزیر و اعضای کابینه بر اساس انتخابات مجلس نمایندگان فدرال انتخاب و تعیین می‌گردند. بر اساس بند ۲ ماده ۴۳ قانون اساسی مالزی، پادشاه فردی را از میان نمایندگان مجلس که مورد اعتماد اکثریت مجلس است به نخست‌وزیری منصوب می‌نماید. کابینه کنونی مالزی تحت ریاست آقای محمد نجیب عبدالرزاق است که از آوریل ۲۰۰۹ به دنبال انتخابات داخلی حزب حاکم به ریاست حزب و نخست‌وزیری

1. Sabah

2. Sarawak

مالزی تعیین شده است. وی همچنین پس از برگزاری انتخابات سراسری اخیر در ۵ می ۲۰۱۳ با پیروزی حزبش در انتخابات مجدداً به نخست‌وزیری مالزی منصوب شد. مهم‌ترین ائتلاف حزبی مالزی ائتلافی متشکل از ۱۴ حزب تحت عنوان اتحادیه جبهه ملی^۱ است که از ابتدای استقلال تاکنون قدرت را در دست داشته و مسئولان حزب آمو به عنوان مهم‌ترین حزب عضو ائتلاف حاکم همیشه بیشترین و بااهمیت‌ترین پست‌های کابینه را به خود اختصاص داده‌اند.

پارلمان مالزی دو مجلسی بوده و از مجالس نمایندگان^۲ و سنا^۳ تشکیل می‌گردد. مجلس سنا که بالاترین مجلس نمایندگی مردم در مالزی به شمار می‌رود، دارای ۷۰ سناتور می‌باشد. می‌توان نمایندگان مجلس سنا را به دو بخش تقسیم نمود. تعداد ۲۶ نماینده سنا یا سناتور از سوی مجالس ایالتی از مجموع ۱۳ ایالت مالزی (هرایالت ۲ نفر) انتخاب و به مجلس سنا معرفی می‌شوند. لیکن تعداد ۴۴ نفر دیگر از سوی پادشاه به دلیل انجام خدمات برجسته و سوابق خدماتی و شایستگی آنها یا به نمایندگی از اقلیتهای قومی و دینی، گروه‌های تخصصی، شرکت‌های بزرگ و دیگر گروه‌ها انتخاب و معرفی می‌شوند که دو نفر از آنها به عنوان سناتور منطقه فدرال کوالالامپورند. مناطق فدرالی لاوآن و پوتراجایا نیز هر کدام یک سناتور در مجلس سنا خواهند داشت. شایان ذکر است که اخیراً وزیر توسعه اجتماعی و خانواده مالزی پیشنهاد نمود یک نفر به نمایندگی از جامعه معلولان در مجلس سنای این کشور عضویت داشته باشد. سناتورها برای یک دوره سه ساله انتخاب می‌شوند که برای یک دوره دیگر قابل تمدید می‌باشند. رئیس مجلس سنا نیز از میان سناتورها و توسط آنها برگزیده می‌شود.

مجلس نمایندگان مالزی در حال حاضر ۲۲۲ نماینده دارد که این افراد از طریق انتخابات سراسری حزب برای یک دوره پنج ساله برگزیده می‌شوند مگر اینکه انتخابات زود هنگام برگزار گردد. هرچند طبق قانون انتخاب نخست‌وزیر از میان نمایندگان مجلس در اختیار پادشاه است اما عملاً رئیس حزب حاکم یا بزرگترین حزب ائتلاف حاکم، به عنوان نخست‌وزیر منصوب می‌گردد. لازم به ذکر است تاکنون رئیس حزب آمو

1. Barisan Nasional

2. Lower House

3. Upper House

به عنوان حزب حاکم همواره نخست وزیر بوده است. آقای نجیب عبدالرزاق ششمین نخست وزیر مالزی است که از آوریل سال ۲۰۰۹ پس از کناره گیری عبدالله بداوی به قدرت رسیده است. شایان ذکر است آخرین انتخابات پارلمانی مالزی در ۱۳ می ۲۰۱۳ برگزار شده است که طی آن جبهه متحد ملی (متشکل از چهارده حزب) توانست ۱۳۳ کرسی از مجموع ۲۲۲ کرسی پارلمان را کسب نماید و احزاب مخالف نیز ۸۹ کرسی را کسب کنند. از میان کرسی های به دست آمده توسط جبهه ائتلاف ملی تعداد ۸۹ کرسی متعلق به حزب آمنو (بزرگترین حزب ائتلاف حاکم یعنی جبهه ملی) می باشد.

رئیس مجلس نمایندگان مالزی توسط اعضای مجلس انتخاب می شود ولی با توجه به پیش بینی خاص قانون اساسی مالزی، وی می تواند از میان شخصیت های خارج از مجلس نیز انتخاب شود و الزامی به انتخاب وی از میان اعضای پارلمان نیست. مجلس نمایندگان فدرال از اهمیتی اساسی در ساختار قدرت، حکومت و تشکیل کابینه برخوردار بوده و در واقع دروازه ای برای دستیابی به مسند قدرت از جمله وزارتخانه ها است. مجلس سنا نیز همانند سایر نهادهای مشابه در برخی کشورهای دیگر بدواً قانون گذاری نمی کند بلکه قوانین مصوب مجلس نمایندگان را به منظور تقدیم به پادشاه بررسی می نماید.

نحوه اداره کشور مالزی، فدراتیواست که شامل ۱۳ ایالت و سه منطقه فدرال بوده و بالاترین مقام تشریفاتی هریالت، سلطان یا حکمران است و امور اجرایی نیز در اختیار سروزیر و کابینه ایالتی قرار دارد. ایالت ها دارای مجلس نمایندگان ایالتی مستقل می باشند که از طریق انتخابات مستقیم به هنگام برگزاری انتخابات سراسری تعیین می شوند. امکان اینکه یک نفر همزمان در یکی از مجالس ایالتی و مجلس نمایندگان نماینده باشد نیز وجود دارد. (۳۴)

پادشاه در ساختار حکومتی مالزی رئیس کشور محسوب می شود. پادشاه در گذشته از مصونیت ها و اختیارات خاصی در ساختار سیاسی برخوردار بود لیکن در زمان ماهاتیر محمد این اختیارات محدود گردید. سلطان المعتمد بالله محب الدین توانکو حاجی عبدالحلیم معظم شاه، سلطان ایالت کداح که از ۱۴ دسامبر ۲۰۱۱ برای یک دوره پنج ساله انتخاب شده است هم اکنون پادشاه مالزی به شمار می رود. (۳۵)

در ساختار سیاسی مالزی، نخست وزیر رئیس دولت به شمار می رود. بر اساس قانون اساسی مالزی، پادشاه می تواند یکی از نمایندگان مجلس مالزی را که از مقبولیت لازم در مجلس نمایندگان این کشور برخوردار است به سمت نخست وزیری انتخاب نماید. آقای داتوسری حاجی محمد نجیب تون رزاق هم اکنون نخست وزیر مالزی است که از ۳ آوریل ۲۰۰۹ تاکنون این سمت را به عهده دارد. مدت زمان دوره دولت در مالزی حداکثر پنج سال است که بالطبع نخست وزیر نیز از زمان تشکیل مجلس جدید انتخاب می شود. نجیب رزاق در پی انتخابات سراسری اخیر مالزی نیز مجدداً به مقام نخست وزیری نائل گشته است. ریشه خانوادگی وی به ملیت استان ماکاسار اندونزی از نسل سلطان حسن الدین در سولاوسی جنوبی برمی گردد. شایان ذکر است که نجیب رزاق اولین فرزند تون رزاق داتو حسین دومین نخست وزیر مالزی است.

تان سری داتابو زهار اوجانگ شانزدهمین رئیس مجلس سنای مالزی می باشد. وی از ۲۶ آوریل ۲۰۱۰ کرسی منصب مذکور را در اختیار دارد.

آقای داتوسری پاندیکار امین حاجی مولیا ریاست مجلس نمایندگان مالزی را به عهده دارد. طبق قانون اساسی مالزی، رئیس مجلس نمایندگان می تواند از میان نمایندگان حاضر در مجلس و یا از شخصیت های سیاسی و حقوقی که از سوابق درخشان برخوردار باشد و مورد اعتماد اکثریت مجلس، انتخاب شود. پاندیکار امین رئیس کنونی مجلس نمایندگان مالزی از اعضای نمایندگان مجلس مالزی نیست لیکن از سوی جبهه ملی که اکثریت کرسی های مجلس را در اختیار دارد معرفی و بارأی اکثریت مجلس انتخاب شده است. (۳۸)

آقای تان سری عارفین زکریا از ۱۲ سپتامبر ۲۰۱۱ تاکنون ریاست دیوان عالی مالزی را به عهده دارد.

آقای تان سری عبدالغنی پاتائیل دادستان کل مالزی است. (۴۱)

دستگاه قضائی یا قوه قضائیه مالزی یکی از قوای سه گانه حکومتی در این کشور است که مجزا و مستقل از دو قوه دیگر یعنی اجرایی و تقنینی عمل می نماید و کارکرد اصلی آن تضمین اجرای قانون اساسی و تحقق عدالت بر اساس قوانین حاکم بر کشور

است. علاوه بر این، رسیدگی به اختلافات قانونی میان افراد و بین دولت و افراد نیز وظیفه اصلی دستگاه قضائی مالزی به شمار می‌رود. از جمله وظایف دادگاه‌های مالزی تفسیر قوانین است. این قوه به عنوان نظام حقوقی شناخته می‌شود و اعضای آن شامل قضات و دادرسان می‌باشند که معمولاً توسط رئیس کشور (پادشاه) منصوب می‌گردند. این افراد معمولاً وظایف خود را در دادگاه‌ها انجام می‌دهند و با دیگر بخش‌های کشور مانند پلیس در اجرای قانون همکاری می‌نمایند. در مجموع تفسیر قوانین، صدور احکام مدنی، رسیدگی به دعاوی کیفری، استماع و رسیدگی به پرونده‌های استیناف، صدور آرای مربوط به خانواده (طلاق، نفقه و ...)، تعیین مواریث و صدور احکام بازداشت از جمله نقش‌های اصلی قوه قضائیه مالزی است.

قبل از تأسیس مالزی (۱۹۶۳ میلادی)، سه نوع دادگاه عالی در کشورهای مشترک المنافع آسیای جنوب شرقی وجود داشته است که شامل دیوان عالی فدرال سرزمین ملایو، دادگاه عالی سنگاپور و همچنین دادگاه عالی ساراواک، برونئی شمالی و برونئی می‌باشند. هریک از این دیوان‌های عالی مذکور شامل یک دادگاه عالی و یک دادگاه تجدیدنظر بود که زیر نظر قاضی القضاات اداره می‌شد.

شکل ۱-۲: ساختمان سلطان عبدالصمد مقر قدیمی دادگاه عالی مالایا در کوالالامپور

طبق قانون اساسی مالزی، «رئیس القضاات» براساس پیشنهاد و توصیه نخست وزیر و پس از بررسی در شورای سلطنتی مالزی توسط پادشاه (رئیس کشور) انتخاب می شود. در سال ۱۹۹۴ عنوان رئیس قضاات کشور به قاضی القضاات^۱ تغییر نام یافت. (۴۴)

دادستانی کل مالزی درگذشته امور حقوقی دولت را به عهده داشت و از سال ۱۹۵۱ وظایف چند وزارتخانه ازجمله وزارتخانه های کشور و دادگستری، امور حقوقی و دادستانی را به عهده داشته است تا اینکه از سال ۱۹۸۰ تاکنون عنوان دادستانی کل زیر نظر نخست وزیر است. دادستانی کل مالزی از چند بخش تشکیل شده است و هرکدام از این بخش ها وظایف محوله خود را به عهده دارند. (۴۵)

۱-۴-۱- سیاست خارجی مالزی

سیاست خارجی مالزی با توجه به پویایی سیاسی و اقتصادی این کشور به عنوان مکمل سیاست و اقتصاد داخلی جهت گیری آن به گونه ای است که بتواند بیشترین منافع و دستاوردها را برای منافع ملی این کشور به همراه داشته باشد به طوری که چارچوب و ساختار حرکت مالزی رو به جلو در قالب دورنمای ۲۰۲۰ این کشور طراحی و برنامه ریزی شده است که محور اصلی آن را دانش و فناوری و به خدمت گرفتن این اصل در عرصه اقتصاد و سیاست داخلی و خارجی تشکیل می دهد. براین اساس و با توجه به نیاز داخلی و شرایط و مقتضیات محیط بین المللی که مهم ترین مشخصه آن جهانی شدن اقتصاد و بازار است مالزی تمام تلاش خویش را برای تبدیل به اقتصاد برتر و نمونه و کسب دانش و فناوری برتر متمرکز نموده است. در این رابطه مالزی با توجه به وضعیت قدرت های برتر اقتصادی جهان چون آمریکا، اتحادیه اروپا و ژاپن نسبت به قدرت گیری قدرت های جدید اقتصادی چون روسیه و برزیل از یک سو و علاوه بر این قدرت های نوظهور آسیایی به ویژه هند و چین توجه و اهمیت خاصی را قائل شده است و از آنجا که پیش بینی ها و برآوردهای سازمان های اقتصادی جهانی حاکی از تمرکز بیشتر اقتصاد جهانی در منطقه آسیا و حضور شرکت های فراملیتی کشورهای چین، هند و ژاپن در صحنه اقتصادی جهان می باشد، این امر موجب شده است که مالزی

1. Chief Justice

در گرایش جدید سیاست خارجی خود توجه بیشتری را به روابط با کشورهای این منطقه و تنظیم آن با توجه به آینده تحولات اقتصادی منطقه معطوف نماید. به طور کلی شاید بتوان عامل اقتصاد و هدف مالزی مبنی بر تبدیل شدن به اقتصاد برتر و نمونه را به عنوان یکی از ابزارها و محرکه های اصلی تنظیم سیاست خارجی این کشور در آینده تعریف نمود. بر همین اساس علاوه بر موارد مذکور ارتباط با کشورهای منطقه و اولویت آسیایی در قالب سازمان منطقه ای آسه آن و ارتباط با کشورهای اسلامی نیز از جمله اهداف و گرایش های عمده سیاست خارجی مالزی به شمار می آید. (۴۶)

۵-۱- وضعیت اقتصادی

مالزی از نظر داشتن منابع طبیعی و زیرساخت های اقتصادی یکی از غنی ترین و مهم ترین کشورهای آسیای جنوب شرقی است. صادرات محصولات الکترونیکی و صنعتی از پشتهای مهم اقتصاد این کشور به شمار می رود. علاوه بر داشتن منابع عظیم نفت و گاز طبیعی این کشور از جمله صادرکنندگان مهم روغن نخل، قلع، کائوچوی طبیعی، الوار، کاکائو، فلفل و... در جهان است.

در حال حاضر اقتصاد این کشور به اقتصاد جهانی پیوسته و با سرعت هرچه تمام تر به سوی توسعه تجارت و اقتصاد بازار آزاد در حال حرکت است. در سال های اخیر این کشور گام های مهمی را در جهت بالا بردن سطح زندگی مردم مالزی، افزایش تولید ناخالص داخلی، جذب سرمایه گذاران خارجی، توسعه صنعت جهانگردی، توسعه بانکداری اسلامی و ترویج صنایع مواد غذایی حلال و... برداشته است.

از سوی دیگر مالزی از جمله کشورهای فعال و مهم در حوزه آسیای جنوب شرقی می باشد. اتحادیه کشورهای جنوب شرق آسیا با ده کشور عضو و با جمعیتی معادل ۶۰۰ میلیون نفر و تولید ناخالص ملی ۷۰۰ میلیارد دلاری توجه مراکز اقتصادی و سرمایه ای جهان را به خود جلب نموده است.

دولت مالزی برنامه انتقال اقتصادی^۱ خود را در جهت انتقال مالزی به یک کشور با درآمد سرانه ۱۵ هزار دلار و با رشد تولید ناخالص ملی ۶ درصد هر ساله و ایجاد ۳/۳

میلیون شغل جدید تا سال ۲۰۲۰ طراحی و برنامه ریزی کرده است. این برنامه تغییرات عظیمی را در بخش های خاص و مناطق ویژه اقتصادی کشور در نظر گرفته و چشم اندازهای روشنی را برای مالزی در سال ۲۰۲۰ ترسیم نموده است.

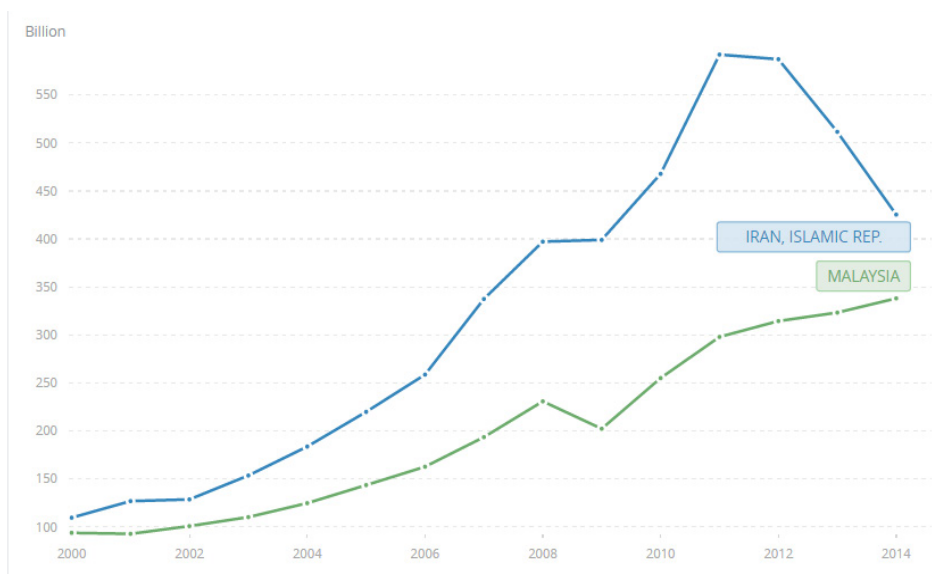
۱-۵-۱- شاخص ها و نمودارهای اقتصادی

در جدول ۱-۱ شاخص های اقتصادی مالزی در سال ۲۰۱۵ نشان داده شده است. (۴۷)

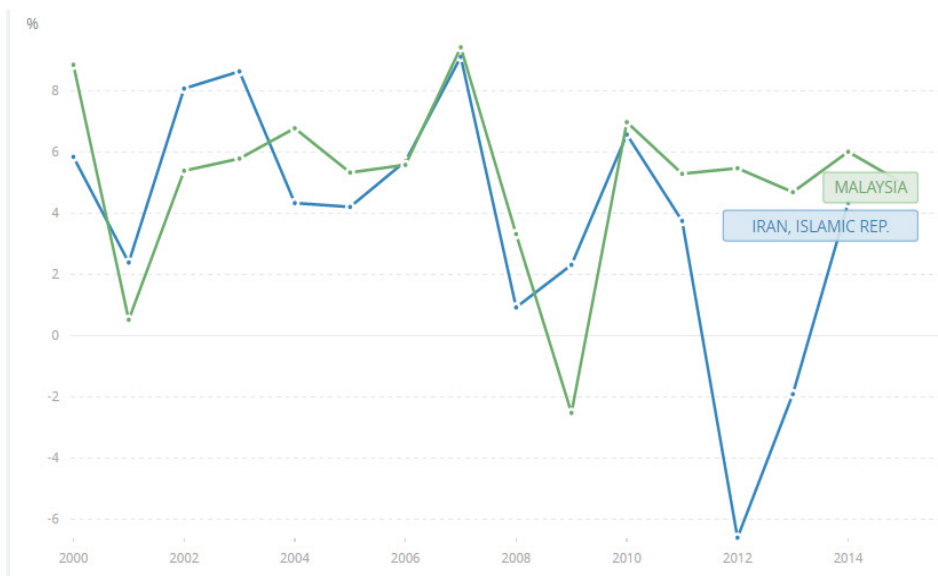
جدول ۱-۱: شاخص های اقتصادی مالزی در سال ۲۰۱۵

شاخص	میزان
نرخ رشد تولید ناخالص داخلی	۱,۵۰٪
نرخ بیکاری	۳,۳۰٪
نرخ تورم	۳,۵۰٪
نرخ بهره	۳,۲۵٪
تولید ناخالص داخلی	۳۳۸,۱۰ میلیارد دلار
تولید ناخالص ملی	۲۷۳ میلیارد دلار
ذخایر ارزی	۹۵۶۰۰ میلیارد دلار
واردات	۵۶۴۶۰ میلیارد دلار
صادرات	۶۱۸۵۰ میلیارد دلار
درآمد سرانه	۹۵۰۰ دلار
درصد فقر	۰,۶٪
امید به زندگی	۷۵ سال

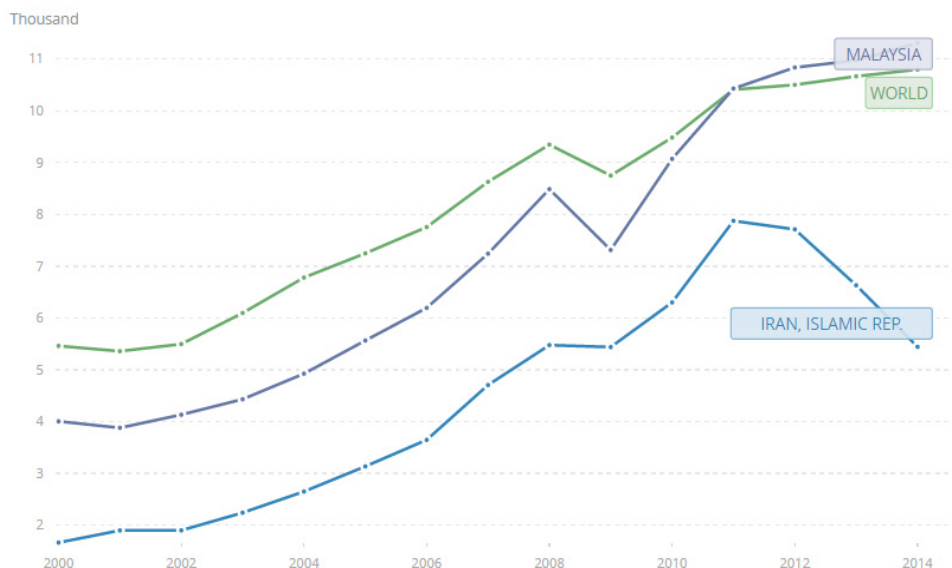
در ادامه تعدادی از نمودارهای اقتصادی مالزی آورده شده است:

شکل ۱-۴: نمودار مقایسه ای تولید ناخالص داخلی مالزی و ایران

شکل ۱-۵: نمودار رشد تولید ناخالص داخلی مالزی در مقایسه با ایران

شکل ۱-۶: نمودار تولید ناخالص سرانه داخلی مالزی در مقایسه با ایران و جهان

۱-۶- وضعیت بهداشت

جامعه مالزی برای گسترش و توسعه بهداشت اهمیت قائل بوده و ۵٪ بودجه توسعه بخش اجتماعی دولت به بهداشت عمومی اختصاص داده شده - که یک افزایش بیش از ۴۷٪ نسبت به رقم پیشین آن است. این یعنی بهداشت دارای افزایشی بیش از ۲ میلیارد رینگیت است. با افزایش و بالا رفتن سن جمعیت، دولت می‌خواهد در بسیاری از حوزه‌ها اصلاحاتی انجام دهد از جمله نوسازی بیمارستان‌های موجود، ساختمان و تجهیزات جدید پزشکی، گسترش تعداد پلی کلینیک‌ها (درمانگاه‌ها) و اقدامات ارتقای آموزش و توسعه ترویج از راه دور بهداشت. در طی چند سال گذشته، آن‌ها تلاش‌های خود را برای بازسازی سیستمها و جذب بیشتر سرمایه‌گذاری خارجی افزایش داده‌اند.

فعالاً ۱۴ بیمارستان دولتی و مرکز بهداشتی با ظرفیت کلی ۲۸۱۶۳ تخت وجود دارد. همچنین ۷ مؤسسه تخصصی درمانی (از جمله مؤسسات روانشناسی) با ظرفیت ۶۲۹۲ تخت وجود دارند. همچنین درباره بیمارستان‌های خصوصی، ۲۲۵ واحد درمانی

(ازجمله زایشگاه و شیرخوارگاه) در مالزی وجود دارد و آن‌ها ظرفیت ۹۴۹۸ تخت را فراهم می‌سازند. اکثر آن‌ها در نواحی شهری قرار دارند و نیز بسیاری از بیمارستان‌های عمومی مجهز به جدیدترین تجهیزات تشخیصی و پرتونگاری هستند. برای بیمارستان‌های خصوصی به طور کل سرمایه‌گذاری بهینه‌ای منظور نشده است - و آن‌ها اغلب ظرف ۱۰ سال پیش از آن‌که شرکت‌ها از آن سودی حاصل کنند، به کار خود خاتمه می‌دهند؛ اما هم‌اکنون وضعیت تغییر کرده و شرکت‌ها اینک به دنبال ورود مجدد به این حوزه می‌باشند، به خصوص از این لحاظ که خارجی‌ها علاقه فراوانی دارند که برای مراقبت درمانی به مالزی وارد شوند.

۷-۱- وضعیت آموزشی

از آنجا که آموزش، در زمره اولویت‌های اساسی دولت مالزی می‌باشد سالانه مبالغ کلانی از بودجه ملی به اهداف آموزشی این کشور اختصاص می‌یابد. تحصیل در مقاطع ابتدائی و متوسطه برای کلیه دانش‌آموزان رده‌های سنی ۷ تا ۱۷ سال رایگان می‌باشد. سن ورود به سال اول ابتدائی ۷ سالگی است. سن فارغ‌التحصیلی دانشگاهی نیز، ۲۲ سالگی است. بالغ بر ۹۷٪ کودکان رده سنی ۷ سال مالزیایی در سیستم آموزشی دولتی، مشغول به تحصیل می‌باشند. نرخ افراد باسواد کشور مالزی بالغ بر، ۹۳٪ می‌باشد که از جمله بالاترین ارقام افراد باسواد دنیا، به شمار می‌آید. در آینده‌ای نه چندان دور دولت مالزی به اجباری سازی آموزش ابتدائی برای کودکان مالزیایی مبادرت خواهد کرد.

نظام آموزشی مالزی تمامی مقاطع آموزشی از مقطع پیش دبستانی تا مقطع آموزش عالی را به شرح ذیل تحت پوشش قرار می‌دهد:

- آموزش پیش دبستانی از سن ۵ سالگی (برای ۲ تا ۳ سال)
- آموزش ابتدائی از سن ۷ سالگی (برای ۵ تا ۷ سال)
- آموزش متوسطه مقدماتی از سن ۱۳ سالگی (برای ۳ سال)
- آموزش متوسطه تکمیلی، از سن ۱۶ سالگی (برای مدت ۲ سال)
- آموزش کالج، یا مقطع ششم، از سن ۱۸ سالگی (برای مدت ۱ تا ۵/۱ سال)
- آموزش عالی

– دوره کارشناسی، از ۲۰ سالگی (برای ۳ تا ۵ سال)

– دوره کارشناسی ارشد و دکتری (به مدت ۱ تا ۵ سال)

در نظام آموزش مالزی، مؤسسات دولتی و مؤسسات خصوصی مشارکت دارند. آموزش دوره ابتدائی و متوسطه در بخش دولتی رایگان می باشد، بخش اعظم آموزش ابتدائی و متوسطه برای کودکان مالزیایی توسط مدارس دولتی یا عمومی تأمین می گردد، لیکن بخش خصوصی نقش به سزایی در آموزش عالی کشور ایفا می نماید، اما سطح همکاری بخش خصوصی در مقاطع ابتدائی و متوسطه بسیار اندک است. برنامه های آموزشی ملی مقاطع ابتدائی و متوسطه، به آماده سازی دانش آموزان جهت شرکت در آزمونهای عمومی مشترک پایان دوره های آموزش ابتدائی و مقدماتی و تکمیلی متوسطه منتهی می گردد.

(زبان مالایی) زبان ملی کشور مالزیست. این در حالی است که یاد گیری زبان انگلیسی در مدارس اجباری است. در مقابل چند ملیتی بودن کشور مالزی و وجود مدارس مختص به نژادهای غیر مالزیایی به بهره گیری از زبانهای ماندارین و تامیل به عنوان زبان های آموزشی منجر شده است. (۴۸)

۸-۱- اطلاعات فرهنگی مذهبی

بر اساس آخرین سرشماری در سال ۲۰۱۵، جمعیت این کشور ۳۰،۷ میلیون نفر (مردان: ۱۶،۵۶ و زنان ۱۴،۱۴) به ثبت رسیده است. نرخ رشد جمعیت در این کشور ۱،۳۹ است در این کشور نرخ باسوادی بیش از ۸۸،۹ درصد است. نژاد ملایو (۵۰،۴٪)، نژاد چینی (۲۳،۷٪)، نژاد هندی (۷،۱٪) ساکنان بومی (۱۱٪) و سایر اقوام و غیر مالزیایی (۷،۸٪) از جمعیت این کشور را تشکیل می دهند. زبان رسمی این کشور، ملایومی باشد لیکن زبان های انگلیسی و چینی و تامیلی نیز در این کشور رواج دارد. دین رسمی مردم مالزی بر اساس قانون اساسی، اسلام (حدود ۵۸ درصد از کل جمعیت) است. نژاد ملایو در مالزی معمولاً به عنوان مسلمان شناخته می شود. ادیان دیگر مانند بودیسم، کنفوسیوس، مسیحیت و سایر ادیان در انجام اعمال دینی و

عبادی خود از آزادی برخوردارند.

مردم مالزی افرادی بسیار خون گرم و میهمان نواز هستند. ایرانی ها را بسیار دوست دارند. مسلمان ها دارای رستوران ها و فروشگاه هایی هستند که با آرم حلال مشخص می شوند. هندوها و چینی ها به بودا معتقد هستند.

با توجه به طبیعت بخشنده این سرزمین بومی ها که اکثراً مسلمان اند دارای اخلاقی خوش و دست و دل باز هستند. دارای نظم و ترتیب در کارها به شکل کاملاً اروپایی می باشند. که با توجه به سرمایه گذاری های شرکت های ژاپنی در این کشور و نظارت و مدیریت ژاپنی ها این نظم در تمام جاها مشهود است.

مالزی یک جامعه چند نژادی، چند فرهنگی و چند زبانی است که شامل ۶۵٪ مالایایی و دیگر قبایل بومی، ۲۵٪ چینی، و ۷٪ هندی می باشد. مالایایی هایی که بزرگ ترین مجموعه را تشکیل می دهند، همگی مسلمان می باشند چراکه هر فرد باید مسلمان باشد تا از لحاظ قانونی بتواند تحت شرایط امور قانونی مالزی قرار گیرد. مالایایی ها از لحاظ سیاسی نقش غالبی را ایفا نموده و گروهی را تشکیل می دهند که بومیپوترا نامیده می شود. زبان بومی آن ها مالایایی، «باهاسا مالایو» است. باهاسای مالزی بسیار شبیه به باهاسا مالایو در کاربردی ترین مواردی است که زبان ملی کشور مالزی شمرده می شود.

در گذشته، زبان مالایایی عمدتاً به خط جاوی نوشته می شد که یک الگوی خطی بر اساس زبان عربی است. با گذشت زمان، ترکیب لاتین بر الگوی جاوی به عنوان یک الگوی غالب نگارشی چیره شد. این بیشتر در اثر نفوذ نظام آموزشی استعماری بوده که به بچه ها نگارش لاتین را به جای الگوی عربی آموزش داده است.

بزرگ ترین قبیله بومی از لحاظ تعداد، مردم اییان از ساراواک هستند که تعدادشان بیش از ۶۰۰ هزار نفر است. برخی از مردم اییان هنوز در روستاهای قدیمی جنگلی در کلبه هایی در کنار رودهای راجانگ و لوپار و سرشاخه های آن زندگی می کنند، اما بسیاری از آن ها به شهر مهاجرت کرده اند. بیدایوه، (۱۷۰۰۰۰) قبیله ای است که افراد آن در بخش جنوب غرب ساراواک قرار دارند. بزرگ ترین قبیله بومی در ساباه، کادازان

است. بیشتر آن‌ها کشاورزان مسیحی هستند که از این طریق امرار معاش می‌کنند. اورانگ اسلی (۱۴۰۰۰۰) یا قبایل بومی، شامل تعدادی از جوامع نژادی مختلف هستند که در شبه جزیره مالزی زندگی می‌کنند. از لحاظ سنتی، شکارچیان و کشاورزان عشایر بسیاری از آن‌ها در مکان مشخصی ساکن بوده و تا حدودی جذب شهرهای جدید مالزی شده‌اند. اما، آن‌ها به عنوان فقیرترین گروه اجتماعی در کشور باقی مانده‌اند.

جمعیت چینی‌ها در مالزی عمدتاً شامل فرقه‌های بدائیت ماهایالنا، تائوئیست یا مسیحی می‌باشند. زبان چینی در مالزی به انواع لهجه‌های چینی تکلم می‌شود. برخی از چینی‌ها به انگلیسی به عنوان زبان اول صحبت می‌کنند. زبان چینی از لحاظ تاریخی در جامعه تجاری مالزی رایج بوده است.

هندی‌ها در مالزی عمدتاً مردم تامیل هندو از جنوب هند هستند که به زبان تامیلی، مردم تلگو، مالایالام، و هندی تکلم می‌کنند و بیشتر در شهرهای بزرگ‌تر غرب شبه جزیره زندگی می‌کنند. بسیاری از طبقات متوسط تا بالای متوسط هندی در مالزی به زبان انگلیسی به عنوان زبان اول صحبت می‌کنند. همچنین جامعه‌ای بزرگ از سیک‌ها در مالزی زندگی می‌کنند که جمعیت آن‌ها در اینجا بالغ بر ۸۳۰۰۰ نفر می‌باشد.

مالایی‌ها بزرگ‌ترین گروه قومی در مالزی هستند، که بیش از نیمی از جمعیت را تشکیل داده و به زبان ملی مالزی تکلم می‌کنند. به همراه قدیمی‌ترین مردم بومی گروهی را تشکیل می‌دهند که بومی پوترا نامیده می‌شوند، که به معنی پسران یا شاهزادگان زمین هستند. تقریباً تمام مالایی‌ها مسلمان هستند، اما اسلام در مالزی به شدت اسلام در خاورمیانه نیست. اگرچه امروزه مالایی‌ها بیشتر در شهرها دیده می‌شوند ولی فرهنگ سنتی مالایی در اطراف دهکده‌ها متمرکز شده‌اند.

چینی‌ها برای قرن‌ها طرف‌های بازرگانی مالزیایی‌ها بوده‌اند، و پس از شنیدن اخباری در ارتباط با ثروت در قرن نوزدهم به تعداد انبوه در اطراف دریای جنوب یا "نانیانگ" جمع شدند. اگرچه بیشتر در قالب یک تصور نمادین، چینی‌ها به عنوان بازرگانان مالزی شناخته شده‌اند، که در اغلب صنایع موفق بوده‌اند. زمانی که اولین بازرگانان چینی به مالزی آمدند، اگرچه معمولاً سخت‌ترین کارها را از قبیل استخراج قلع در معدن و یا

احداث راه آهن را انجام می دادند. بیشتر آن ها از بودائی های تائویی هستند که با اجداد خود در سرزمین مادری خود ارتباطات محکمی دارند. آن ها حدود ۳۵٪ جمعیت را تشکیل می دهند..

قدیمی ترین ساکنین مالزی مردم قبیله ای مالزی هستند. جمعیت این عده تقریباً ۵٪ کل جمعیت را تشکیل می دهد که اکثر آن ها در ایالت ساراواک و صباح زندگی می کنند. اگرچه مردم قبیله ای مالزی دوست دارند با مشخصات قبیله ای خود طبقه بندی شوند، ولی مردم شبه جزیره مالزی آن ها را تحت عنوان اورنگ اصلی قرار می دهند که به معنی "مردم اصلی" می باشد. در ایالت ساراواک اغلب مردم از قبیله دایاک هستند که عموماً در خانه های دسته جمعی که به صورت یک کریدور طویل است زندگی می کنند که یا در آب زندگی می کنند و یا در خشکی. در ایالات صباح اکثر قبیله ها کادازان هستند. اغلب مردم قبیله ای مالزی وابستگی روانی شدیدی با جنگل های انبوه پرباران دارند.

از ابتدای تاریخ مالزی این کشور شاهد ادغام فرهنگ های مختلف و متفاوتی بوده است. بیش از هزار و پانصد سال پیش پادشاهی مالی در دره بوجانگ به بازرگانان هندی و چینی خوش آمد گفت. با آمدن طلا و ابریشم راه برای ورود بودائی ها و هندوها نیز هموار گشت. پس از یک هزار سال بازرگانان عرب هم به ملاکا رسیدند که با خود بنیاد مفاهیم اسلامی را آوردند. تا زمانی که پرتغالی ها به مالزی آمدند و متوجه شدند که سلطنتی را که با آن مواجه شده اند از سلطنت کشور خودشان فراگیرتر است.

ترکیب فرهنگی مالزی توسط فرهنگ های مختلفی شکل گرفته است، که فقط بعضی از آن ها توانستند تأثیر بسزایی بر کشور داشته باشند. مهم ترین آن ها فرهنگ مالایی سنتی و فرهنگ دو فرقه غالب دیگر که به عنوان طرف های تجاری مالزی در طول تاریخ محسوب می شدند، که عبارت اند از چینی ها و هندی ها. این سه گروه اصلی با قبیله های متفرقه تلفیق شده اند که اغلب آن ها در جنگل و یا مناطق ساحلی بورنیو زندگی می کنند. اگرچه هریک از این قبیله ها به شدت سنت ها و ترکیب سنتی جامعه خود را حفظ کرده اند، بلکه آن ها با ترکیب با یکدیگر نسل جدید متفاوتی از مالزی جدید

را ایجاد کرده‌اند.

یک نمونه از پیچیدگی فرهنگ مالزی که جمعیت مهاجر در طول تاریخ پدید آورده‌اند، تاریخ مهاجران چینی است. اولین چینی‌هایی که از ابتدا در اطراف مالکا سکونت داشته و پس از آشنایی با فرهنگ و ازدواج با آن‌ها در خلیج سکونت گزیدند، ابتدا از شهر ملاکا و اطراف آن آغاز شد. این افراد که به باباس و نوناس معروف هستند به تدریج تلفیقی ایجاد کردند که منعکس‌کننده اعتقادات، رفتار و هنری بود که ترکیبی از سنت مالایی و چینی به وجود آمد، به نحوی که فرهنگ جدیدی را تشکیل داد. بعدها چینی‌هایی که برای بهره‌برداری از صنایع قلع و لاستیک به مالزی آمدند، فرهنگ خود را با دقت بیشتری حفظ نمودند که به طور مثال اگر کسی به شهر پنانگ سفر می‌کرد، بیشتر احساس می‌کرد که در چین بسر می‌برد تا در مالزی.

۱-۸-۱- شیعیان در مالزی

برخی برایین باورند حضور سادات در میان بازرگانان همزمان با ورود اسلام به این سرزمین، زمینه‌ساز آشنایی مردم با خاندان رسالت شده است، در آن زمان بیشترین تبلیغات شیعی در ایالت جوهور، ترنگانو، پهننگ، کلانتان، پرلیس و کداح بوده است، اکنون نیز تعدادی خاندان شیعی در این مناطق سکونت دارند.

همچنین در سمنار امام علی، محمد صغیر عبدالله، یکی از استادان دانشگاه مالزی، اسنادی خطی ارائه کرد که این اسناد بیانگر این بود که پیش از اشغال منطقه جنوب شرق آسیا توسط هلندی‌ها و انگلیسی‌ها، مردم این منطقه از مریدان امام علی (ع) و امام صادق (ع) بوده‌اند.

بر اساس آنچه که در صفحه ۳۴ قانون اساسی ایالت سلانگور آمده است: مذهب شیعه در این ایالت در ۱۹۹۱ در کنار مذاهب حنفی، مالکی، حنبلی جزو مذاهب رسمی این ایالت بوده است.

از تعداد شیعیان آمار دقیقی در دست نیست، ولی تعداد آن‌ها را ۲۰۰ هزار تن تخمین می‌زنند. این جمعیت، اقلیت کوچکی از جامعه مالزی را تشکیل می‌دهند، حکومت مالزی بنا به دلایلی که به ظاهر جنبه جلوگیری از تفرقه مسلمانان مالزی را دارد رسماً با

شیعیان و کسانی که تظاهر به شیعی بودن می‌کنند برخورد می‌کند، از اینرو برخی شیعه بودن خود را پنهان می‌کنند.

فلسفه و علوم عقلی شیعی نزد دانشگاهیان این کشور جایگاه ویژه‌ای دارد و آثار از شیعه به زبان مالایی ترجمه شده است، شیعه در ایالت ملاکا، پراک، کلانتان، جوهور، پولوپینگ، کوالالامپور و سلانگور نفوذ دارد. شیعیان تشکیلات متمرکزی ندارد و بیشتر در منازل خود به انجام امور مذهبی می‌پردازند، مراسمات آنان به صورت غیر علنی و در دسته‌های کوچک برگزار می‌شود. فعالیت آنان به برگزاری جلسات قرآن و احکام و ایجاد سایت‌های اینترنتی محدود می‌شود. در این کشور حوزه علمیه شیعی به شکل معمول وجود ندارد، اما مسولیت برخی مدارس در دست افراد شیعی است.

شیعیان مالزی به لحاظ اقتصادی در طبقات متفاوتی به سر می‌برند، حدود ۳۰٪ آنان از وضعیت اقتصادی بالایی برخوردارند، حدود ۶۰٪ از کارمندان و افراد دارای مشاغل تجاری هستند و ۱۰٪ دیگر در سطح پایین زندگی می‌کنند. مراسم سوگواری امام حسین (ع) هر ساله با حضور شیعیان مالزی و ایرانیان مقیم در اماکن مختلف برگزار می‌شود.

شیعیان مالزی در گذشته از آیت الله گلپایگانی، اراکی، امام خمینی و آیت الله خوئی تقلید می‌کردند، امروزه برخی بر تقلید از امام خمینی و آیت الله خوئی باقی مانده‌اند و برخی دیگر از آیت الله خامنه‌ای و سیستانی تقلید می‌کنند.

لازم به ذکر است که هر حزب یا مجموعه احزابی که بتوانند بیشترین آراء را در انتخابات مجلس ایالتی کسب نمایند می‌توانند سلطان آن ایالت را انتخاب نمایند. هم‌اکنون ۹ ایالت از ایالات سیزده‌گانه مالزی در اختیار جبهه ملی (دولت حاکم) و مابقی در اختیار جبهه مخالفین است.

افصل دوم |

مفهوم وقف و امور خيريه در کشور مالزی

۲- مفهوم وقف و امور خیریه در کشور مالزی

۲-۱- مقدمه

در فصل گذشته، اطلاعاتی کلی درباره کشور مالزی بیان شد. پیش از ورود به بررسی ساختار وقف و امور خیریه در مالزی، لازم است مفاهیم اولیه در این حوزه مشخص گردد. در این فصل به بیان مفهوم وقف و امور خیریه از دید مردم و قانون در کشور مالزی پرداخته زمینه را برای بیان فصول بعدی و توضیح ساختار وقف مالزی آماده می‌کنیم.

۲-۲- مفهوم امور خیریه

۲-۲-۱- مقدمه

کمک‌های بشردوستانه از طریق ثروت یکی از راه‌های ستایش یا تعظیم در برابر خداوند متعال است. وقف نیز یکی از عبادت‌های اولیه در اسلام است که توسط قانون اجازه داده شده است. با تکرار وقف این عمل به عنوان یک سنت برای حکومت و مسلمانان ثروتمند در قرون وسطی خصوصاً در کشورهای عربی و آسیای مرکزی مطرح شده است؛ بنابراین در بیشتر کشورهای عربی یک وزارت مخصوص برای اداره وقف ایجاد شده است.

۲-۲-۲- شرایط / خصوصیات

کمک‌های خیریه هرگونه دارایی متعلق به واقفان هستند که مربوط به تراکنش‌های تجاری - میراث - هدایا یا وصیتنامه آنان است که این اموال را برای امور خیریه قصد نزدیک شدن به خداوند متعال وقف می‌کنند.

۲-۲-۳- ارکان وقف

۲-۲-۳-۱- واقف

- در این میان شرایطی که واقف دارد عبارت است از:
- باید صاحب کل دارایی باشد تا آن را اعطا کند به این معنا که آن دارایی به کسی که او می‌خواهد تعلق می‌گیرد.
 - دارای قدرت تعقل و فکر باشد.
 - بالغ باشد.
 - از روی اختیار این کار را بکند و مجبور نشده باشد.

۲-۲-۳-۲- موقوف (اموال وقفی)

- مال وقفی باید دارای مزیت‌هایی باشد و منفعت برساند.
- مال وقفی یک ارزش مالی دارد.
- مال وقف شده به فردی تعلق داشته است که کمک خیر را انجام داده است.
- برای امر خیر وقف شده است و قوانین اسلامی را نقض نمی‌کند.

۲-۲-۳-۳- موقوف علیه (دریافت‌کننده کمک خیر)

- افرادی که قادر به تملک این دارایی هستند عبارت‌اند از: مسلمانان، کافران اهل ذمه غیر وابسته، افراد نابالغ، بردگان مرد و زن و افراد محروم از عقل.
- دریافت‌کننده قادر است که در جهت تقرب به خداوند متعال و تنها به خاطر اسلام از کمک‌های خیریه منفعت ببرد.

۲-۲-۳-۴- صیغه (حکم وقف)

- نماینده وقف از طریق شفاهی یا از طریق نوشتن کلمات و یا اشاره صیغه وقف را می‌خواند. (۱۱)

۲-۳- انواع امور خیریه

۲-۳-۱- انواع اوقاف

به طور عمومی اوقاف در مالزی به ۳ دسته اصلی تقسیم می شوند:

- وقف عام
- وقف خاص
- وقف مشترک

وقف عام به هر نوعی از اعطای وقف اشاره می کند که باهدف رفاه عمومی یا خیرات بدون مشخص کردن ذی نفعان خاص (اشخاص یا سازمان ها / مؤسسات) یا هدفی خاص انجام می شود. این دسته از وقف به همه چیز و یا اهداف در جهت رفاه اجتماعی عمومی و اهداف خیریه قابل اجرا است. برخلاف آن وقف خاص نوعی از وقف با ذی نفعان مشخص یا هدفی خاص است. تحت این فرم خاص وقف، واقف افرادی را مشخص می کند که از منافع موقوف بهره خواهند برد یا هدفی را که وقف باید برای آن انجام شود. ترکیب وقف خاص و وقف عام دسته ترکیبی به نام وقف مشترک را پدید می آورد.

بنابراین وقتی که از هرگونه دارایی خاصی ایجاد شده است یا تحت هر نوعی از طرح برقرار شده است از یکی از مفاهیم وقف عام یا وقف خاص استفاده خواهد کرد. با هر نوع از وقف مطابق با اصول اسلامی با روشی متفاوت رفتار خواهد شد که عبارت است از اینکه برای یک وقف خاص متولی یا هیئت متولیان موظف اند تا تمام شرایط بنانهاده شده وقف را اجرا کنند مگر آن هایی که با شریعت و قانون کشور در تضاد است. درباره دوم تغییرات و تنظیمات مناسب باید توسط افراد معتبر از مراجع ذی صلاح قضایی انجام گردند. قدرت ممکن است از حکم (که به فتوا شناخته می شود) یک مفتی یا یک دستور از دادگاه – معمولاً یک دادگاه شریعت – بر اساس قوانین قابل اجرای ایالت حاصل شود. با توجه به کتاب وقف در شریعت یک راهنما و دستورالعمل برای قاضی ایالت ساخته می شود. در مالزی بر طبق قوانین و شیوه ها قدرت به طور کلی در نزد کمیته فتوای ایالتی باقی می ماند. برای وقف عام متولی یا هیئت متولیان ممکن است به

صلاح‌دید خود موقوف را برای هرگونه هدف خوب به نحوی استفاده کند که با قانون شریعت درباره وقف مطابقت داشته باشد.

۲-۳-۲- دارایی اعطاشده به عنوان وقف

اموال منقول و غیرمنقول که برای اهداف عمومی و خاص یا ذی نفعان طبق خواسته‌های واقفان اعطاشده اوقاف را تشکیل داده‌اند. در گذشته مالزیایی‌ها ترجیح می‌دادند که اوقافشان از اموال غیرمنقول و ثابت شامل دارایی‌های سرزمینی مخصوصاً برای ایجاد مساجد - گورستان‌ها و مدارس مذهبی اسلامی تشکیل شده باشد. اوقاف از اموال منقول نیز تشکیل شده‌اند که شامل وقف پولی، سهام وقفی و وقف طلا است. مورد آخر نوع جدیدی از موقوفات است که توسط بنیاد وقف مالزی^۱ پذیرفته می‌شود.

وقف پول نیز در کشور پذیرفته می‌شود. اگرچه اعتبار آن توسط تعدادی از حقوقدانان مسلمان در فقه اسلامی - به دلیل ویژگی‌های ناپایدارش - مورد بحث قرار گرفته است. مقامات وقف مالزی، وقف نقدی را به شرطی تصویب کرده‌اند که در جهت ایجاد دارایی استفاده شود که مزایای دائمی دارد. معمولاً سرمایه‌هایی که جمع‌آوری می‌شوند برای خرید دارایی‌های غیرمنقول یا تزریق به پروژه‌های توسعه‌ای موجود وقف استفاده می‌شوند. اخیراً یک هماهنگی بین بانک معاملات برهاد^۲ مالزی و شرکت وقف سلنگور^۳ با تعریف یک طرح وقف پولی به نام معاملات وقف سلنگور ایجاد شده است. این طرح جدید تجمیع سرمایه‌ها و توزیع آن بین دو حیطه اصلی را هدف‌گیری کرده است: آموزش و مراقبت‌های بهداشتی.

چیزی که بیشتر منحصربه‌فرد است عبارت است از اینکه ایجاد وقف برای پوشش وقف سهام که می‌تواند هم از دارایی‌های منقول یا غیرمنقول تشکیل شده باشد گسترش یافته است. این بسیار مهم است که توجه داشته باشید سهام وقف با وقف سهام متفاوت است. برای راحتی ادراک موضوع تعاریف آن‌ها در زیر به همان صورتی

1. YWM, the Malaysia Waqaf Foundation

2. Muamalat Berhad (BBMB)

3. Perbadanan Wakaf Selangor

که در بخش ۲ مصوبه وقف (ایالت ملاکا) در سال ۲۰۰۵ (شماره ۵ از ۲۰۰۵) وجود دارد آمده است:

— سهام وقف به معنای ایجاد یک وقف از طریق صدور سهام است که پس از آن به عنوان یک وقف توسط خریدار به مجلس اعطا (وقف) می شود.

— وقف از سهام به معنای وقف سهام شرکت یا بنگاه یا سهام موجود اختصاص داده شده برای وقف است.

مصوبه وقف ۱۹۹۹ (شماره ۷ از ۱۹۹۹) ایالت سلنگور تنها مقرراتی را درباره سهام وقف فراهم کرده است اما چیزی درباره وقف از سهام بیان نشده است. بخش ۱۷ (۱) قانون اشاره می کند که:

مجلس ممکن است سهام وقف به دست آمده از هرگونه دارایی و یا حاصل شده از آن را— که به عنوان یک وقف به مجلس اعطا شده— به هر شخص برای خرید پیشنهاد دهد.

با توجه به مصوبه وقف ۲۰۰۵ ایالت نگری سمبیلان یک قانون برای سهام وقف در بخش ۱۱ آمده است که به یک برنامه وقف اشاره دارد. در حقیقت این قانون برای سهام وقف یک زیرشاخه برای برنامه وقف را تشکیل می دهد. این اساسنامه منحصر به فرد است زیرا انواع دیگر وقف مانند وقف نقدی، اوراق قرضه وقف و صورت های دیگر اوراق بهادار و باارزش تحت این برنامه قرار گرفته اند. این اساسنامه معانی اوقاف اشاره شده را در بخش ۱۱ (۲) بیان می کند:

ایجاد یک وقف از طریق ارائه سهام - صدور اوراق قرضه یا دیگر صورت های اوراق بهادار باارزش که توسط خریداران سهام، اوراق قرضه یا دیگر صورت های اوراق بهادار باارزش به عنوان یک وقف به مجلس اعطا شده است.

دیگر ایالت ها به مانند آنچه در ایالت های پیش ذکر شد برای این گونه از محصولات و برنامه های خلاقانه وقف مقرراتی ندارند اگرچه تعدادی از آن ها سهام وقف و وقف سهم های خود را معرفی کرده اند. در حقیقت این دو نوع از محصولات وقف به عنوان راه های جایگزین ایجاد وقف در برابر روش های کلاسیک عمل می کنند.

اشاره به اوراق قرضه وقف (که به صکوک هم شناخته می شود) و دیگر صورت های

اوراق بهادار با ارزش به وضوح نشان می دهد که مالزی قبلاً آمادۀ پذیرش این انواع امروزی از سرمایه گذاری برای ایجاد دارایی های وقف در کشور شده است.

در زمینه راه اندازی سهام وقف مجلس هر ایالت یا یک مؤسسه با مجوز از مجلس ایالتی ممکن است واحدهایی از سهام وقف از هرداری - معمولاً از دارایی های غیرمنقول - برای جامعه یا هر شخصی را ارائه کند که این سهم ها می توانند خریداری شوند و سپس به عنوان وقف اعطا شود. کسی که علاقه مند به خرید سهم هایی است که ارائه می شوند مقدار مشخصی از پول را با توجه به قیمت واحد از پیش تعیین شده برای یک سهم به مجلس پرداخت خواهد کرد.

قیمت ها در هر ایالت نسبت به ایالت دیگر متفاوت است و بستگی به سهم هایی دارد که خریدار می خرد. پول های جمع شده در یک صندوق وقف قرار داده خواهد شد که بعداً برای خرید دارایی های غیرمنقول مشخص یا استفاده جهت سرمایه گذاری برای یک پروژه گسترش دارایی به کار برده خواهد شد که توسط مجلس یا متولیان مشخص شده انجام می شود.

تعدادی از ایالت ها محصول سهام وقف را معرفی کرده اند که عبارت اند از: سلنگور، جوهور، پاهانگ، ملاکا و پنانگ. اگرچه ایالت پنانگ از اسم وقف دانا^۱ (صندوق وقف) برای محصول استفاده کرده است. در این نوع وقف ایالت جوهور تحت مجلس شورای مذهبی جوهور^۲ سهام وقف جوهور را معرفی کرده است.

وقف سهام مفهوم ساده ای دارد. هرگونه سهام موجود در یک دارایی یا در یک کمپانی که به یک شخص متعلق است ممکن است برای یک هدف عمومی یا خاص به عنوان یک وقف اعطا شود.

ارزش دارد در اینجا اشاره کنیم وقف مشارکتی که توسط شرکت جوهور برهاد^۳ معرفی شده است تحت گروه وقف از سهام قرار می گیرد که به موجب آن بخشی از واحدهای سهام متعلق به این شرکت در شرکت های تابعه آن به عنوان اوقاف اختصاص

1. Dana Wakaf

2. MAIJ, i.e. The SIRC of Johor

3. JCorp

داده شده است. عواید تقسیم شده از این سهم ها به مجلس مذهبی ایالت جوهور توزیع می شود (۵ درصد) - شرکت جوهور برهاد (۷۰ درصد) و ۲۵ درصد به خیریه ها با اهداف عمومی. شرکت وقف النور برهاد^۱ با مدیریت تمام اوراق بهادار واگذار شده توسط شرکت جوهور برهاد به اوقاف سپرده شده است. شرکت وقف النور برهاد یک شرکت با مسئولیت محدود است که توسط شرکت جوهور برهاد و با انتصاب نذیر خاص^۲ (مدیرکل) برای مدیریت سهم ها - مخصوصاً سود سهام اوقاف در ۴ دسامبر سال ۲۰۰۹ در انطباق با قوانین وقف ۱۹۸۳ در ایالت جوهور ایجاد شده است.

در حقیقت مؤسسات مشارکتی وقف کنونی که در بالا اشاره شدند در راستای تصمیمی است که در اولین کنگره شورای مذهبی اسلامی برگزار شده در ۲۶-۲۷ سپتامبر ۲۰۱۱ در کوالالامپور گرفته شد و درباره تأسیس این چنین مؤسسات در سطوح ملی و ایالتی بحث شد.

۲-۴- تأمین مالی و توسعه اوقاف

در مالزی توسعه دارایی های وقف یک معامله بزرگ را ایجاد کرده است. روش های مختلفی به کار برده شده اند و بر توسعه انواع فیزیکی وقف زمین تمرکز کرده اند. هتل های اوقاف نمادین ترین کار و تمایل اخیر در توسعه دارایی های وقف هستند. تا حالا چهار هتل در زمینه وقف ساخته شده اند در ایالات ملاکا^۳، پراک^۴، ترنگانو^۵ و نگری سمبیلان^۶. هتل آخری که در مجموعه بیت الحلال واقع شده است - یک رصدخانه با بزرگترین تلسکوپ کشور را داراست که ۲۶ اینچ در قطر را اندازه گیری می کند.

هتل های بالا در زمین های اوقافی ساخته شده اند که توسط مجلس های مذهبی ایالتی سپرده شده است. این پروژه های عظیم توسط حکومت مالزی و مجلس های

1. WANCorp

2. Nazir Khas

3. Pantai Puteri

4. The Regency Seri Warisan

5. Grand Puteri

6. Klana Beach Resort

مذهبی ایالتی مربوطه تأمین مالی شده‌اند که متولیان اصلی برای اداره آن‌ها هستند. هتل‌ها توسط شرکت‌های منصوب از طریق قراردادهای اجاره اداره می‌شود.

عمارت وقف^۱ یک نمونه منحصربه‌فرد دیگر از پروژه توسعه وقف در مالزی است. این عمارت ساختمان ۳۴ طبقه‌ای تحت مدیریت مجلس شورای مذهبی ولایت پرسکوتوان است که در جالان پراک در حدود منطقه مثلث طلایی مرکز شهر کوالالامپور واقع شده است. ساختمان در زمینی از زمین‌های اوقاف ساخته شد که توسط یک مسلمان ثروتمند گوجوراتی وقف شده بود. ساختمان دارای ویژگی‌های معماری اسلامی با آخرین متد در طراحی ساختمان‌های بین‌المللی است.

عمارت وقف اولین پروژه تجاری توسعه در مقیاس بزرگ در کشور است که در زمین‌های وقفی ساخته شده است و شامل سه سازمان اسلامی پیشرو به نام‌های مجلس مذهبی ایالت پرسکوتوان - لمباگا تابونگ حاجی^۲ و بانک اسلام مالزی برهاد^۳ می‌شود. پروژه توسط انجمن صندوق زیارتی مالزی^۴ با ارزش ۱۵۱ میلیون تأمین مالی شده است و دوره اجاره ۲۵ ساله دارد. مجلس مذهبی ایالت پرسکوتوان به عنوان مالک زمین (متولی) در طی آن دوره ۵۶٫۶ میلیون دریافت خواهد کرد. عمارت وقف الآن به عنوان مرکز مدیریت بانک اسلام استفاده می‌شود که به عنوان برج بانک اسلام شناخته می‌شود. شورای مذهبی ایالت پرسکوتوان یک طبقه از ساختمان را داراست و یک محل عبادت به نام سورا وقف احمد داوچی دادابهوی^۵ - که به اسم واقف است - وجود دارد. براین باورند که شورای مذهبی ولایت پرسکوتوان ۷۰۰ میلیون ارزش این ساختمان تجاری وقف را در طی دوره تکمیل دریافت خواهد کرد. شایان ذکر است که شورای مذهبی ایالت پرسکوتوان توسط دیوان اسلامی پراگانان مالزی^۶ (اتاق بازرگانی مالزی اسلامی) و دانشگاه اسلامی بین‌المللی مالزی^۷ - به عنوان بهترین توسعه زمین

1. Menara Wakaf

2. TH, i.e. the Malaysia Pilgrimage Fund Board

3. BIMB

4. TH

5. Surau Wakaf Ahmad Dawjee Dadabhoy

6. DPIM, i.e. The Malaysian Islamic Chamber of Commerce

7. IIUM

وقفی توسط مجالس مذهبی ایالتی مالزیایی - به رسمیت شناخته شده است. انواع توسعه های ذکر شده در بالا به وضوح نشان می دهند که اوقاف تنها محدود به اهداف سنتی مانند مساجد و قبرستان ها- که به عنوان نمادهای عبادت مطرح می شدند- نیستند و در انواع تجاری نیز وجود دارند. چیزی که مهم است آن است که منافع و عواید حاصل از این موقوفه ها باید تماماً اهداف وقف و منفعت موقوف علیه را تأمین کنند. در حقیقت بسیاری از موارد دیگر از توسعه دارایی ها در مالزی تحت مفهوم وقف وجود دارند که باهدف پاسخگویی به نیازهای مختلف جامعه هستند مانند یتیم خانه ها، محل های کسب و کار، مجموعه های آموزشی و پناهگاه زنان.

علاوه بر مثال های بالا توسعه وقف در حوزه پزشکی و خدمات درمانی نیز قابل توجه است. برای مثال شرکت جوهور از طریق شرکت وقف النور برهاد و همکاری با تعدادی از مجلس های ایالتی و حمایت از بهداشت و درمان برهاد^۱ ۲۰ کلینیک وقف النور^۲، یک بیمارستان وقف النور^۳ در پاسیرگودانگ^۴ و دو کلینیک سیار در جوهور براساس منابع مالی خیریه از طریق انطباق مفاهیم وقف را توسعه و اداره کرده است. هدف اصلی از تأسیس آن ها فراهم کردن خدمات بهداشت و درمانی و مراکز دیالیز برای عموم جامعه به ویژه افراد نیازمند بدون توجه به قومیت و مذهبشان است. تا ژانویه ۲۰۱۴ مجموع ۱۰,۵۰۱,۱۱۵ درمان در کلینیک های زنجیره ای وقف النور ارائه شده است. خارج از آن ها ۷۳,۵۴۲ درمان به بیماران غیرمسلمان ارائه شده است. مجموع بیماران با نارسایی کلیه که در بیمارستان و کلینیک های وقف النور تحت درمان دیالیزی قرار گرفته اند ۱۲۴ نفر هستند. علاوه بر این بیمارستان وقف النور و زنجیره کلینیک های وقف النور نه تنها خدمات بهداشتی و درمانی شامل دارو را فراهم کرده بلکه ارائه درمان دیالیز در یک نرخ یارانه به نیازمندان را تأمین کرده است. بیماران همچنین حمایت های مالی از بیت المال دریافت می کنند. سازمان تأمین اجتماعی^۵ و سازمان های متعدد رفاهی دیگر نیز وجود

1. KPJ Healthcare Berhad

2. KWAN

3. HWAN

4. Pasir Gudang

5. SOCSO (also called PERKESO, i.e. The Social Security Organisation)

دارند که اجازه دریافت درمان رایگان را برای آن‌ها فراهم می‌کنند.

۲-۵- وقف نقدی مالزی

طرح وقف نقدی در مالزی توسط بنیاد وقف این کشور اجرا می‌شود. اموال وقفی جمع‌آوری شده به دارایی‌های ثابت تبدیل می‌شوند که برای رفاه و منافع جامعه به مصرف می‌رسند.

۲-۶- نتیجه‌گیری

بر طبق بحث‌هایی که درباره پیشرفت و توسعه دارایی‌های وقف در مالزی انجام شد آینده امیدوارکننده است. تحقیق در وقف - خصوصاً بر تأمین مالی و توسعه آن - که یافته‌های جدیدی را به همراه داشته است به عنوان راهنمایی خوب برای طرف‌های مربوطه است. حمایت‌های مالی از طرف حکومت در اعطای جوایز تحقیقاتی به دانشگاه‌های مالزیایی بسیار قابل توجه و احترام است. انطباق روش‌های تأمین مالی اسلامی مانند صکوک (اوراق اسلامی) با استانداردهای بین‌المللی مطمئناً به کشور در توسعه دارایی‌های وقف کمک خواهد کرد. زمان برای مالزی جهت شروع به استفاده از چنین حالت تجاری برای توسعه دارایی‌های اوقاف رسیده است. (۳۲)

فصل سوم |

نگاهی به تاریخچه و وضعیت وقف و امور خیریه در کشور مالزی

۳- نگاهی به تاریخچه و وضعیت وقف و امور خیریه در کشور مالزی

۳-۱- مقدمه

پس از بررسی وضعیت عمومی کشور مالزی و آشکار شدن مفهوم وقف و امور خیریه، در این فصل به بررسی روند تاریخی توسعه و تکامل وقف و امور خیریه در کشور مالزی پرداخته می‌شود و اطلاعات به دست آمده مربوط به اموال و دارایی‌های وقف را ارائه می‌کنیم.

۳-۲- تاریخچه وقف در مالزی

وقف در مالزی در بین مردم عادی با عنوان وقف^۱ شناخته می‌شود. اوقاف در شکل‌های متعددی از شکل‌های سنتی تا شیوه‌های امروزی وجود دارد. اعمال واقفان (اهداکندگان وقف) امروزی ادامه همان اوقافی است که در گذشته اتفاق می‌افتاده است. این اعمال تحت تأثیر اعتقادات اسلامی قرار گرفته‌اند که آشنایی با آن در مالزی در قرن پانزدهم رخ داده است.

مهم است در اینجا توجه داشته باشیم که در مالزی اوقاف تنها توسط مسلمانان اعطا نمی‌شوند بلکه غیرمسلمانان نیز در آن شرکت دارند. این اوقاف هم داخلی و هم بین‌المللی هستند. علاوه بر این مسلمانان و غیرمسلمانان به طور یکسان از منافع موقوفات (اموال وقفی) بهره می‌برند. (۳۲)

1. wakaf

۳-۳- وضعیت موجود وقف در مالزی

بنا بر اعلام دپارتمان اوقاف-زکات و حج^۱ زمین‌های وقفی در مالزی ۱۱۰۹۱/۸۲ هکتار هستند و ارزشی برابر با ۵۰۸ میلیون دلار آمریکا دارند. تلاش‌هایی در طی زمان توسط سازمان‌های مربوطه - بخصوص مجلس‌های اسلامی مذهبی ایالتی^۲ با همکاری احزاب و گروه‌های مختلف برای توسعه زمین‌های اوقاف صورت گرفته است. حکومت مالزی نیز مبالغ برجسته‌ای را برای این هدف هزینه کرده است.

فایل مربوط به وضعیت کنونی وقف که از انتشارات جوهر به دست آمده و به زبان مالایی است در دست ترجمه است و در آینده به گزارش اضافه خواهد شد.

مالزی در میزان بخشندگی حائز رتبه ۱۰ در میان کشورهای دنیا بوده است. این کشور در معیارهای رتبه بندی میزان بخشندگی در قسمت کمک مالی به خیریه با ۵۸ درصد در رتبه ۱۷ و در قسمت کمک به خارجی‌ان با ۶۲ درصد و مشارکت مردم در رتبه ۲۷ دنیا ایستاده است.

همچنین در قسمت کار داوطلبانه با ۳۷ درصد در رتبه ۱۷ دنیا قرار گرفته است.^۳

۳-۳-۱- شاخص سهولت فعالیت‌های بشردوستانه

مرکز پیشرفت جهانی در انستیتو هادسون برای اولین بار به معرفی و بررسی شاخص سهولت کمک‌های بشردوستانه ۶۴ کشور دنیا (۸۱٪ جمعیت جهان) در تمام قاره‌ها پرداخته است و میزان توانایی آن‌ها در ایجاد محیطی برای فعالیت‌های بشردوستانه را مطالعه کرده است.

بر اساس سه شاخص میزان سهولت فعالیت بشردوستانه کشورها رتبه‌بندی شده است:

۱. سهولت ثبت نام و فعالیت سازمان‌های جامعه مدنی،
۲. سیاست‌های مالیاتی برای کسری، معافیت و امتیازهای مالیاتی،

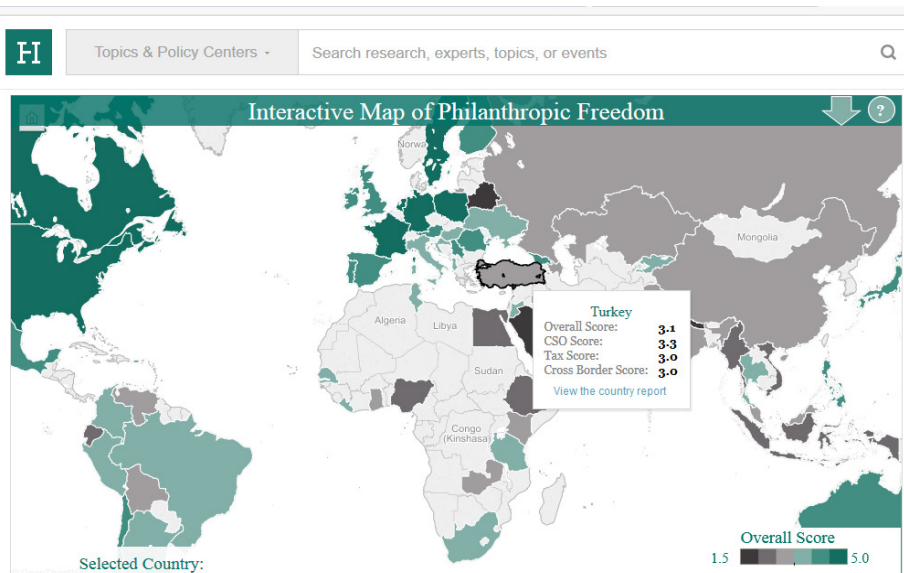
1. JAWHAR, i.e. Jabatan Wakaf, Zakat dan Haji

2. SIRCS

۳. در زمینه‌ی وضعیت موجود اوقاف و امور خیریه کشور مالزی، علیرغم جستجوایی که در اینترنت صورت پذیرفت، به دلیل محدودیت‌های دسترسی منابع و همچنین عدم انتشار اطلاعات مفید از طرف کشور مورد مطالعه، مطالب کاملتری یافت نگردید و تکمیل اطلاعات موجود، نیاز به انجام تحقیقات میدانی و مطالعات تکمیلی در این زمینه دارد.

۳. سهولت ارسال و دریافت پول نقد و کالا از مرزها

شاخص سهولت فعالیت‌های بشردوستانه به کشورها امتیازی بین ۱ تا ۵ اختصاص می‌دهد که عدد ۱ معرف فضایی است که مانع فعالیت‌های بشردوستانه و عدد ۵ مختص به فضای حامی فعالیت‌های بشردوستانه است. هلند با بالاترین امتیاز (۸۳٫۴) اولین کشور و عربستان سعودی با پایین‌ترین امتیاز (۶۹٫۱) آخرین کشور در این رتبه‌بندی هستند، درحالی‌که میانگین امتیاز کشورها ۵٫۳ است و این کشور در شاخص سهولت فعالیت‌های بشردوستانه با امتیاز ۳٫۲ از ۴٫۸۳ در رتبه ۴۲ بین کشورهای جهان ایستاده است.

شکل ۳-۱: شاخص سهولت فعالیت‌های بشردوستانه

مالزی در شاخص‌های ارزیابی و رتبه‌بندی کشورهای اسلامی در زمینه وقف و امور خیریه در بخش حجم کمک‌ها در بعد داخلی در معیارهای میزان کمک مردم به مؤسسات خیریه و میزان کار داوطلبانه جزو کشورهای سرآمد است.

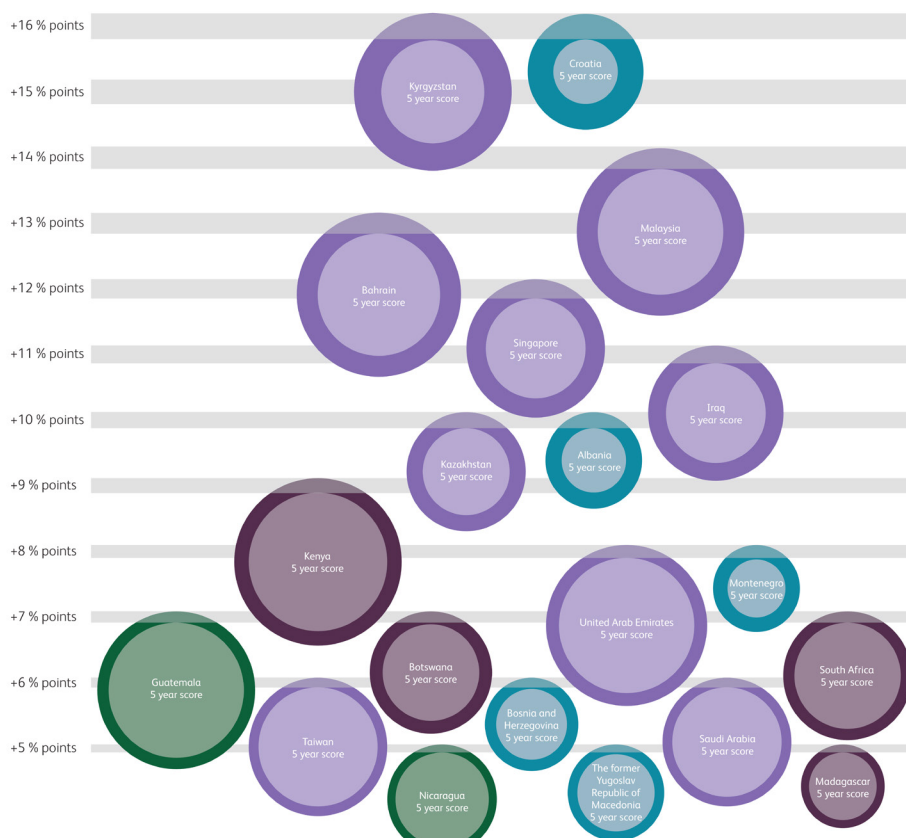
علاوه بر این، این کشور در شاخص‌های ارزیابی و رتبه‌بندی کشورهای اسلامی در زمینه وقف و امور خیریه در بخش شاخص‌های اسلامی در معیارهای بقاع متبرکه و

مساجد و فعالیت در زمینه قرآن جزو کشورهای با رتبه بالا است. آمارهای بین المللی نشان می دهد در این کشور سالانه حداقل مقدار ۵٫۷ میلیارد دلارزکات جمع آوری می گردد که بین ۲۳ تا ۵۷ درصد آن صرف هزینه های بشردوستانه و انسانی می شود. این کشور در کشورهای شاخص در زمینه وقف و امور خیریه قرار دارد.

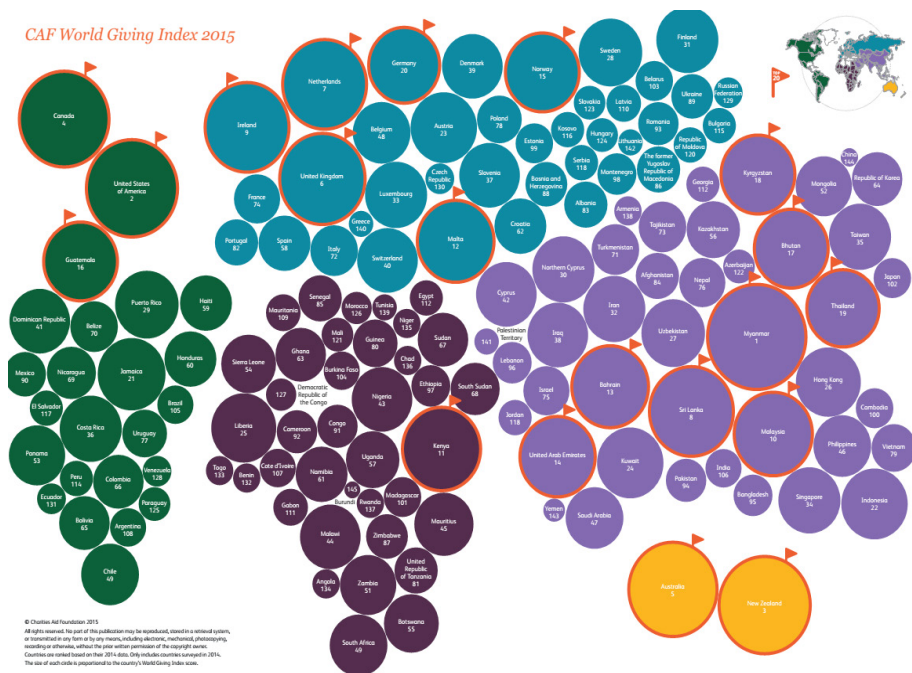
شکل ۳-۲: کشورهای شاخص در زمینه وقف و امور خیریه

این کشور در بین کشورهایی با بیشترین پیشرفت در این زمینه در سال اخیر قرار گرفته است.

شکل ۳-۳: کشورهای با بیشترین پیشرفت در زمینه امور خیریه در سال اخیر

شکل زیر رتبه این کشور را در شاخص بخشندگی نشان می‌دهد.

شکل ۳-۴: رتبه کشورهای مختلف در شاخص بخشندگی در سال اخیر

۳-۴- مساجد و اماکن مذهبی شاخص کشور مالزی

از زیباترین و مهمترین مساجد کشور مالزی می‌توان مسجد جامع پوترا جایا، مسجد کریستال، مسجد سلطان صلاح الدین عبدالعزیز، مسجد جامع مالزی، مسجد عبودیه و مسجد فدرال (مسجد ولایت) اشاره کرد چرا که هم از لحاظ معماری و هم از نظر هویت فرهنگی در مالزی شاخص هستند. به منظور آشنایی بیشتر با این مساجد، در ادامه این بخش به توضیح مختصری در رابطه با ویژگی‌های مساجد مذکور پرداخته شده است.

۳-۴-۱- مسجد جامع پوترا جایا

کلنگ مسجد جامع پوترا جایا که به مسجد پوترا شهرت دارد در سال ۱۹۹۷ میلادی زده شد و بعد از دو سال به بهره برداری رسید. گنبد صورتی رنگ گرانیتهی این مسجد زیبایی خاصی به آن داده است و شبستان اصلی مسجد ظرفیت پذیرش بیش از ۱۵

هزار نمازگزار را دارد. دیوارهای شبستان زیرین مسجد با الهام از مسجد سلطان حسن در کازابلانکا مراکش طراحی و اجرا شده است. مسجد پوترا از یک شبستان اصلی، اتاق‌های آموزشی ویژه طلاب و دانشجویان علوم دینی و صحن اصلی تشکیل شده است. مسجد پوترا در مرکز شهر پوتراجایا و کنار کاخ نخست وزیری مالزی قرار دارد. این شهر که بعنوان پایتخت سیاسی مالزی معرفی شده در ۳۵ کیلومتری شمال کوالالامپور واقع شده است.

شکل ۳-۵: مسجد جامع پوتراجایا

۳-۴-۲- مسجد کریستال

ساخت مسجد کریستال از سال ۲۰۰۶ آغاز شد و در سال ۲۰۰۸ میلادی به پایان رسید. این مسجد که از کریستال خالص ساخته شده است، دومین مسجد بزرگ جنوب شرقی آسیا پس از مسجد جامع استقلال جاکارتا و یکی از زیباترین مساجد مالزی به شمار می‌آید. مسجد کریستالی با معماری داخلی بی نظیر خود ظرفیت ۲۵ هزار نمازگزار را دارد و منطقه اصلی جذب توریست در ترنگانوبه شمار می‌آید. اگرچه استفاده از مصالح سبک همچون شیشه، آن را مقداری ناپایدار و شکننده نشان می‌دهد؛ اما معماری داخلی آن از قوام و صلابت زیادی برخوردار است.

شکل ۳-۶: مسجد کریستال

۳-۴-۳- مسجد سلطان صلاح الدین عبدالعزیز

مسجد سلطان صلاح الدین عبدالعزیز شاه معروف به مسجد ”عالم شاه“ یکی از زیباترین مساجد دنیا در شهر ”عالم شاه“ واقع در ۵ کیلومتری غرب کوالالامپور است. شبستان اصلی مسجد عالم شاه، ظرفیت پذیرش ۲۴ هزار نمازگزار را دارد. ورودی شبستان مسجد، محراب سفید و بلندی وجود دارد که در ساخت آن از سبک معماری عثمانی الهام گرفته شده است. مسجد سلطان صلاح الدین عبدالعزیز شاه، یکی از جاذبه‌های توریستی کشور مالزی است. معماری مسجد سلطان صلاح الدین عبدالعزیز شاه، تلفیقی از معماری ایرانی و مالایی است. اصلی‌ترین جاذبه این مسجد، چهار مناره بلند آن با ارتفاع حدود ۱۴ متر هستند. این مناره‌ها، جزو بلندترین مناره‌های دنیا هستند و گنبد آبی و سفید مسجد سلطان صلاح الدین عبدالعزیز شاه میان آنها خودنمایی می‌کند.

شکل ۳-۷: مسجد سلطان صلاح الدین عبدالعزیز

۳-۴-۴- مسجد جامع مالزی

شکل ۳-۸: مسجد جامع مالزی

مسجد جامع قدیمی ترین مسجد کوالالامپور می باشد که در سال ۱۹۰۷ ساخت آن آغاز و در سال ۱۹۰۹ بدست سلطان سلانگور افتتاح شده است. این مسجد درست در محل تلاقی دو رودخانه گنبک و کلانگ قرار گرفته است. سالن نمازخانه اصلی این مسجد دارای سه گنبد می باشد که بزرگ ترین آن ها دارای ۲۱ متر و ۳۰ سانت ارتفاع است. این مسجد در روزهای جمعه پذیرای نمازگزارانی است که برای اقامه نماز جمعه به آن محل می آیند و حتی خیابانهای اطراف را نیز پر می کنند. منظره شب این مسجد و به طور کل این خیابان بی نظیر است.

۳-۴-۵- مسجد عبودیه

شکل ۳-۹: مسجد عبودیه

مسجد عبودیه بین سال های ۱۹۱۳ تا ۱۹۱۷ میلادی ساخته شده است. معماری بیرونی مسجد عبودیه بیشتر شبیه به سبک معماری مسجدهای هندوستانی است اما

وقتی داخل آن می‌شوید تلفیقی زیبا و شکوهمند از معماری اصیل و سنتی اسلامی آمیخته با ذوق و سلیقه ایرانی را می‌توان به وضوح دید.

۳-۴-۶- مسجد فدرال (مسجد ولایت)

کلنگ این مسجد ۸۰ میلیون دلاری در ۱۵ مارس ۱۹۹۶ زده شد و در ۳۰ آگوست ۲۰۰۰ رسماً افتتاح شد. این مسجد در زمینی به وسعت ۱۳٫۴ هکتار و زیربنای ۳۷ هزار متر مربع بنا شده و بعنوان چهل و چهارمین مسجد ساخته شده توسط دولت مالزی و از جاذبه‌های توریستی کوالالامپور است. تأثیرات فرهنگ و معماری خاورمیانه در طراحی و خلق این مسجد، بویژه الهام گرفتن از مسجد آبی استانبول در ترکیه بوضوح پیداست. این ویژگی شامل ۲۲ گنبد منشعب شده از گنبد اصلی، چند نیم گنبد و طاق نیمه مدور آن است. بلندای این مسجد ۲۷ متر است که با هنرمندی سنگتراشان بطور خیره کننده‌ای ساخته شده است. همچنین قلمکاری‌های آیه‌های قرآن کریم در اطراف محراب که بوسیله طراحان ایرانی با سنگهای گرانبها انجام شده زیبایی خاصی را بر فضای داخلی و شبستان این مسجد حاکم می‌کند.^۱

شکل ۳-۱۰: مسجد فدرال (مسجد ولایت)

۱. در زمینه‌ی وضعیت مساجد و اماکن مذهبی کشور مالزی، علیرغم جستجوهای که در اینترنت صورت پذیرفت، به دلیل محدودیت های دسترسی منابع و همچنین عدم انتشار اطلاعات مفید از طرف کشور مورد مطالعه، مطالب کاملتری یافت نگردید و تکمیل اطلاعات موجود، نیاز به انجام تحقیقات میدانی و مطالعات تکمیلی در این زمینه دارد.

افصل چهارم |

نگاشت نهادی نظام مدیریت وقف وامور خیریه در کشور مالزی

۴- نگاشت نهادی نظام مدیریت وقف و امور خیریه در کشور مالزی

۴-۱- مقدمه

در این فصل در ابتدا پس از بیان ادبیات کنشگران و بازیگران و معرفی طبقه بندی انواع بازیگران فعال در یک موضوع، به معرفی کامل بازیگران فعال در حوزه وقف، امور خیریه، قرآن و مساجد در کشور مالزی می پردازیم. ابتدا دیارتمان جوهر را به عنوان متولی اصلی اوقاف و امور خیریه در دیارتمان نخست وزیری معرفی می کنیم. در ادامه دیارتمان توسعه اسلامی مالزی که مسئولیت امور مساجد و مسابقات قرآنی در دیارتمان نخست وزیری را دارد شرح خواهیم داد. نهاد بعدی مجلس مذهبی اسلامی ایالتی به عنوان متولی وقف و امور خیریه در ایالات و مناطق فدرالی است که شرح داده خواهد شد. بعد از آن به معرفی کامل دیارتمان مذهبی اسلامی ایالتی که به عنوان متولی مساجد و فعالیت های قرآنی در ایالات و مناطق فدرالی فعالیت می کند خواهیم پرداخت. سپس بازوی اجرایی دیارتمان جوهر یعنی بنیاد وقف مالزی را از نظر خواهیم گذراند. در آخر مؤسسات خیریه در حوزه های مختلف را بررسی کرده و در انتها نگاشت نهادی نمایش داده خواهد شد.

۴-۲- انواع کنشگران فعال در حوزه وقف و امور خیریه

کنشگر، عبارت است از فرد، گروه و یا سازمانی که می تواند بر ورودی ها (منابع) و یا بروندهای یک سیستم تأثیر بگذارد و یا از خروجی ها و بروندهای آن (خدمات،

محصولات، پیامدها و...) تأثیرپذیرد. در این گزارش کنشگران به چهار دسته اصلی تقسیم می‌شوند:

۴-۲-۱- سیاست‌گذار

سیاست‌گذار نهادی است که برنامه‌هایی را تعیین می‌کند که باید توسط دولت، کسب‌وکارها و غیره دنبال شود.

سیاست‌گذاری به صورت فرآیندی تعریف شده است که به واسطه آن دولت به منظور ارائه پیامد (تغییرات مطلوب در دنیای واقعی)، چشم‌انداز سیاسی خود را به برنامه و عمل تبدیل می‌کند. لذا سیاست‌گذاری، کارکرد اصلی هر دولت می‌باشد. به طور کل، سیاست می‌تواند شکل‌های مختلفی به خود بگیرد مانند سیاست‌های غیرمداخله‌ای، تنظیم، تشویق تغییرات داوطلبانه (مانند کمک‌های مالی) و ارائه خدمات عمومی.

۴-۲-۲- تنظیم‌گر

تنظیم مجموعه گوناگونی از ابزارهاست که به واسطه آن دولت نیازمندی‌های شرکت‌ها و مردم را تنظیم می‌کند. کارکردهای تنظیم‌گر بنا به دلایل گوناگونی به وجود آمده‌اند از جمله:

— تعیین حقوق و مسئولیت‌های هریک از موجودیت‌های جامعه به منظور تحقق اهداف توسعه پایدار

— تنظیم استانداردهای صنعتی

— جمع‌آوری مالیات‌ها و دیگر درآمدها و...

به منظور درک بهتر کارکردهای تنظیم‌گر، بررسی انواع روش‌های تنظیمی مفید خواهد بود. به صورت کلی انواع تنظیمات عبارت‌اند از:

— فرمان و کنترل^۱: هرگاه استانداردها سازگار نباشند تنظیم دستور و کنترل نوعاً وضع / تحمیل استانداردهای حمایت‌شده توسط مصوبات قانونی است. بنابراین، قانون به عنوان منع یا اجبار فعالیت‌های معینی به کار می‌رود. استانداردها می‌تواند از طریق قانون‌گذاری یا تنظیم‌کنندگانی تنظیم شود که به واسطه فرآیند تنظیم برای تعریف

1. command and control

قانون مشروعیت دارند.

– خود-تنظیمی^۱: این رویکرد می‌تواند به عنوان نوعی از نسخه خود انجामी^۲ رویکرد دستور و کنترل تلقی شود. در این باره، اغلب انجمن‌های تجاری یا کسب و کار تشکیل شده که قوانین عملکرد را ایجاد، کنترل و اجرا می‌کنند. به عنوان یک قانون، خودتنظیمی اغلب به عنوان یک روش کسب و کار دیده می‌شود که اقدام انحصاری به منظور جلوگیری از مداخله دولت انجام می‌دهد. مزایای این رویکرد شامل سطح بالای تعهد کسب و کارها و ماهیت جامع قوانین تنظیم شده می‌باشد. به علاوه، این رویکرد منعطف‌تر از رویکرد دستور و کنترل بوده چراکه به قانون‌گذاری نیازی ندارد. از سویی دیگر، خودتنظیمی می‌تواند به صورت یک رویکرد غیردموکراتیک، محدود به بررسی دقیق بیرونی و در معرض سوءاستفاده توسط کسانی دیده شود که با اهداف مختلف قوانین را تنظیم می‌کنند. در کمترین سطح، خودتنظیمی همواره در معرض چالش‌های منتج شده از علاقه‌های بیرونی کسانی قرار دارد که فکر می‌کنند استانداردها و قوانین به سمت کاهش تأثیر فعالیت‌های غیرمطلوب تنظیم نشده است.

– تنظیم مبتنی بر تشویق^۳: یک تشویق، سیاست، قانون، مکانیسم قیمت، یا رویه‌ای است که به دنبال تعدیل رفتار افراد یا شرکت‌ها به واسطه تغییر در هزینه‌ها یا سودهای حاشیه‌ای مرتبط با تصمیم یا فعالیت خاص می‌باشد. از یک سو، می‌توان گفت که تمامی تنظیمات بر مبنای تشویق است چراکه تنظیم از طریق مفهوم پایه جریمه برای رفتارهای "بد" و پاداش برای رفتارهای "خوب" عمل می‌کند. تنظیم مبتنی بر تشویق سعی دارد به منظور کاهش هزینه‌ها و بهبود خدمات، برنامه سودمند با سودهای زیاد را پاداش دهد. هدف عمده این است که تنظیم شده فعالیت‌های غیرمطلوب خود را از طریق تحمیل / وضع مالیات و کمک‌های مالی محدود یا متوقف کند. برای به کارگیری این رویکرد، گام‌های اصلی شامل انتخاب واحدهای اندازه‌گیری، تعیین خط مبنا،

1. self-regulation

2. do-it-yourself

3. incentive-based regulation

انتخاب اهداف برای بهبود و/ یا نگهداری و سپس اجرای تشویق ها و جریمه ها می باشد. یکی از انواع تنظیمات مبتنی بر تشویق، تنظیم مبتنی بر عملکرد^۱ (PBR) است که تشویق ها ملزم به بهبود در عملکرد مطلوب، کاهش قیمت و بهبود در کیفیت خدمات می باشد. به علاوه، PBR بیشتر به استانداردهای عملکرد خارجی متکی است و کمتر به فعالیت های خاص شرکت حساس است. مزایای PBR این است که به بهبود در بهره برداری شرکت ها، کاهش هزینه های نگهداری و عملیات و بهبود در پایایی سیستم کمک می کند. طرح تنبیه و تشویق به صورت مکانیکی عمل می کند. بنابراین کاهش در حوزه صلاح دید تنظیمی، در مقابل امکان تسخیر در فرآیند تنظیم را کاهش می دهد. به علاوه این رویکرد، انعطاف پذیری در تصمیم گیری شرکت را فراهم می کند که آیا از قانون تبعیت کند یا جریمه بپردازد. اگرچه به عنوان یکی از معایب این روش، می توان به ایجاد قوانین بسیار پیچیده و غیر منعطف اشاره کرد که واقعیت های بازار در آن لحاظ نشده است. از مفروضات اصلی این رویکرد، عقلانیت اقتصادی است که لزوماً در همه موارد یافت نمی شود. همچنین، گاهی اوقات پیش بینی تأثیر این نوع رویکرد مشکل است. به عنوان مثال، اگر قوانین به طور صحیح تنظیم نشده باشند رفتار "بد"، مانند آلودگی، می تواند پاداش بگیرد.

۴-۲-۳- تسهیل گر

سازمان های محلی یا بین المللی هستند که معمولاً توسط دولت سرمایه گذاری می شوند و هدف آن توسعه و بهبود بازار خدمات می باشد. یک تسهیل گر، تأمین کنندگان خدمات را از طریق انجام فعالیت های خدماتی جدید، ارتقای تجارب مفید و ایجاد ظرفیت حمایت می کند. کارکردهای دیگر یک تسهیل گر شامل ارزیابی خارجی تأثیر تأمین کنندگان خدمات، تضمین خدمات و حمایت برای محیط سیاسی بهتر می باشد. عمل تسهیل، کارکردی است که به طور معمول توسط سازمان های توسعه گرا انجام شده و می تواند شامل سازمان های غیردولتی و کارفرمایان و عامل های دولتی باشد. علاوه بر موارد مذکور در حوزه وقف و امور خیریه فراهم آوردن اطلاعات پایه ای از مجموعه

1. Performance-based regulation

خیریه‌ها و یا انجام خدمات مشاوره‌ای برای مؤسسات خیریه نیز می‌تواند به عنوان کارکردهای تسهیل‌کنندگان در نظر گرفت.

۴-۲-۴- ارائه‌دهنده خدمات

تأمین‌کننده خدمات آموزشی و پژوهشی شامل دانشگاه‌ها، پژوهشگاه‌ها و مؤسساتی هستند که در زمینه آموزش و پژوهش در حوزه وقف و امور خیریه فعالیت می‌کنند. ضمناً مؤسسات خیریه‌ای که وظیفه جمع‌آوری کمک‌های مردمی و صرف این کمک‌ها در میان افراد هدف را دارند نیز به عنوان ارائه‌کنندگان خدمات شناخته می‌شوند.

با توجه به ادبیاتی که درباره کنش گران مطرح شده است، بازیگران فعال در کشور مالزی در سه حوزه وقف و امور خیریه، مساجد و اماکن متبرکه، و قرآن و فعالیت‌های مذهبی ایفای نقش می‌نمایند که در ادامه، توضیح مختصری درباره هر کدام از این نهادها و نقش آن‌ها در این سه حوزه داده شده است.

۵ بازیگر در حوزه وقف، امور خیریه، مساجد و قرآن در مالزی فعالیت می‌کنند که عبارت‌اند از:

۱. دپارتمان اوقاف، زکات و حج مالزی (جوهر) (متولی وقف و امور خیریه در سطح نخست‌وزیری)

دپارتمان اوقاف، زکات و حج در ۲۷ مارس سال ۲۰۰۴ (۶ صفر سال ۱۴۲۵ هجری قمری) توسط نخست‌وزیر سابق عبدالله احمد بداوی همزمان با معرفی کابینه دولت مالزی تأسیس شد. این دپارتمان به اختصار جوهر نامیده می‌شود.

جوهر متعهد است که سازمانی در جهت ارتقای توسعه پیش‌رونده امت از طریق ایجاد مؤسسات قوی اوقاف، زکات و حج باشد. این دپارتمان مشتاق است تا به یک دپارتمان دولتی برتر در رهبری و هدایت توسعه مستمر امت از طریق تقویت مؤسسات اوقاف، زکات و حج در کلاس جهانی تبدیل شود.

مأموریت جوهر عبارت است از: بهبود توسعه اقتصادی - اجتماعی از طریق قدرتمند سازی مؤسسات اجتماعی اوقاف، زکات، مال و حج توسط سیستم حاکمیت و ارائه خدمات.

وظایف دیارتمان جوهر عبارت‌اند از:

- برنامه‌ریزی، اجرا، نظارت و هماهنگی توسعه اوقاف، زکات و حج / عمره در جهت عملکرد مؤثرتر در توسعه اجتماعی-اقتصادی جامعه
- برنامه‌ریزی و هماهنگی الزامات و یکپارچگی سیستم حقوقی برای توسعه اوقاف، زکات و حج / عمره
- ایجاد مشارکت‌های هوشمند با سازمان‌های دولتی و بخش خصوصی در توسعه اوقاف، زکات و حج / عمره
- انجام مطالعات و تحقیقات، انتشار و هماهنگی در موضوعات توسعه برنامه‌های مسلمانان در جهت استفاده کامل از ثروت‌ها و ذخایر توسط جامعه و
- مساعدت و حمایت از خدمات در مدیریت منابع انسانی، مالی و فناوری اطلاعات و ارتباطات به متخصصان مذهبی و نهادهای مربوطه.

۲. دیارتمان توسعه اسلامی مالزی (متولی امور قرآنی و مساجد در سطح نخست‌وزیری)

در اول ژانویه ۱۹۹۷ در راستای توسعه ثبات قدم اسلامی کشور و پیشرفت، توسط حکومت مالزی برای ایفای نقش بخش امور اسلامی ایجاد گردید. دیارتمان توسعه اسلامی مالزی یک سازمان مذهبی در سطح حکومت است که خدمات مختلف در تلاش برای توسعه و افزایش مدیریت امور اسلامی در این کشور را فراهم می‌کند. چشم‌انداز این دیارتمان عبارت است از: پیشرو بودن در ایجاد یک تمدن برتر برای امت و مأموریت آن ایجاد یک مدیریت کارآمد و مؤثر امور اسلامی تعریف شده است. اهداف این دیارتمان عبارت‌اند از:

- اطمینان از آموزش گسترده اسلام به کل جامعه
- توسعه رهبری توانا و تولید یک تیم مدیریت آموزش دیده، صالح، اختصاصی و حکیم
- توسعه یک سیستم مدیریت براساس ارزش‌ها و اخلاق اسلامی
- به عنوان یک سازمان پیشرو در مدیریت امور اسلامی در سطح فدرال دیارتمان توسعه اسلامی مالزی سه وظیفه اصلی زیر را اجرا می‌کند:
- وظیفه اول: قانون‌گذاری و استانداردسازی حقوق اسلامی

– وظیفه دوم: اداره و هماهنگی اسلامی

– وظیفه سوم: هماهنگی و توسعه آموزش اسلامی

۳. مجلس مذهبی اسلامی ایالتی (متولی وقف و امور خیریه در سطح ایالتی)

چشم انداز این مجلس عبارت است از تبدیل شدن به یک نهاد اسلامی قدرتمند، لایق و قابل احترام و یک مدل سازمان اسلامی در سال ۲۰۲۵ و مأموریت آن به این صورت تعریف شده است: توسعه امت از طریق تشکیل یک نهاد که ماهر در کار، با عملکرد خوب، وفادار و درستکار، دارای اقتصاد مستحکم، با تلاش تبلیغاتی مؤثر، دارای مدیریت مؤثر دارایی‌ها و یک نهاد مذهبی فعال باشد.

اهداف این نهاد عبارت اند از:

– ارائه مشورت‌های حرفه‌ای و خردمندانه به سلطان ایالت و رییس کل مجلس مذهبی

اسلامی ایالتی برای به روز رسانی قوانین اسلامی

– تبدیل مجلس مذهبی اسلامی ایالتی به یک سازمان با عملکرد بالا و گرایش استراتژیک

– مدیریت بودجه پایدار و مالی (رشد حرفه‌ای)

– افزایش دارایی‌های مجلس مذهبی اسلامی ایالتی و ارزش آن‌ها (دارایی خالص)

– افزایش منابع درآمدی جدید مجلس مذهبی اسلامی ایالتی

– اطمینان از سیستم ارائه خدمات مؤثر و به رسمیت شناخته شده

– ارتقای سیستم درآمد و تدارکات، سیاست‌ها، فرایندها و سازوکارها

– توسعه راستای مدیریتی جدید مجلس مذهبی اسلامی ایالتی و

– توسعه و استفاده از مکانیزم و استعداد افراد و پتانسیل مجلس مذهبی اسلامی ایالتی

۴. دپارتمان مذهبی اسلامی ایالتی (متولی امور قرآنی و مساجد در سطح ایالتی)

چشم انداز این نهاد بهترین بودن در کلاس جهانی زیرسایه خداوند متعال بوده و مأموریت آن مدیریت خردمندانه امور اسلامی با اعتماد و مؤثر تعریف شده است.

اهداف این دپارتمان از بخش‌های زیر تشکیل شده است:

– فراهم کردن زیرساخت نهادهای اسلامی با بهترین سیستم ارائه خدمات به صورت کارآمد و مؤثر

- طراحی، پیاده سازی و نظارت بر اجرای برنامه های تبلیغی در تمام سطوح جامعه
- طراحی، پیاده سازی و نظارت بر برنامه های توسعه خانواده اسلام
- اجرای قوانین امور اسلامی موجود و استفاده نشده
- ارائه آموزش و پرورش قوی مذهبی به مسلمانان
- پیگیری تعالی مسجد در راستای وحدت و توسعه جامعه
- برنامه ریزی و اجرای آموزش به منظور بهبود کیفیت مدیریت امور اسلامی
- حصول اطمینان از مدیریت سیستم ارائه خدمات امور اسلامی به صورت کارآمد و مؤثر در سطح منطقه
- یکی از بخش های این دپارتمان بخش مدیریت مسجد است که در جهت ایجاد جامعه مسلمانان که با فعالیت ها و برنامه های مختلف جهت کامیابی تمام بخش های جامعه به مسجد متعهد است تلاش می کند.
- مأموریت این بخش مدیریت و اداره مساجد در بهترین، مؤثرترین و نمونه ترین حالت زیر سایه خداوند متعال است.
- وظایف بخش فوق به شرح زیر است:
- مدیریت برنامه های متعدد مربوط به مسجد
- مدیریت ساخت و ساز و ثبت مساجد
- مدیریت اداره مسجد در ایالت
- مدیریت جلسات کمیته هیئت رئیسه خطبه
- مدیریت تولید و جمع آوری خطبه های نماز جمعه
- هماهنگی / تعیین ملاقات رئیس قسمت، مدیریت تقاضای کلاس ها / اساتید دوره های تکبیر و امامان جماعت

۵. بنیاد وقف مالزی (بازوی اجرایی دپارتمان جوهر)

بنیاد وقف مالزی یک نهاد خیریه ملی است. به طور رسمی در ۲۳ جولای سال ۲۰۰۸ تحت فرمان قانون متولیان (الحاقی) ۱۹۵۲ توسط دپارتمان اوقاف، زکات و حج (جوهر) تأسیس شده است.

چشم‌انداز این بنیاد تبدیل شدن به یک سازمان پیشرو در مباحث قدرتمند ساختن جامعه در مباحث موقوفات است.

مأموریت آن عبارت است از:

- دستیابی به سرویس خدمات در کلاس جهانی
- ایجاد هوشیاری و آگاهی از پتانسیل‌های موقوفات
- تولید منابع ثروت جدید از دارایی‌های موقوفه در یک کل‌نگری و دید یکپارچه
- عملکردهای بنیاد وقف مالزی به شرح زیر است:

الف) افزایش سرمایه وقف

ب) پیاده‌سازی و برنامه‌های اجتماعی خیرخواهانه

ج) اداره کردن برنامه‌های سرمایه‌گذاری

د) تنظیم برنامه‌های ارتقا و اشاعه آن‌ها

در کشور مالزی نهادهای خیریه در موضوعات مختلفی فعالیت می‌کنند که

عبارت‌اند از:

- دفاع و حمایت از گروه‌های مختلف

- حقوق حیوانات

- کودکان

- معلولان

- آموزش

- محیط زیست

- سلامت و بهداشت

- بومیان

- مهاجران

- سالمندان

- خانواده‌های تک سرپرست

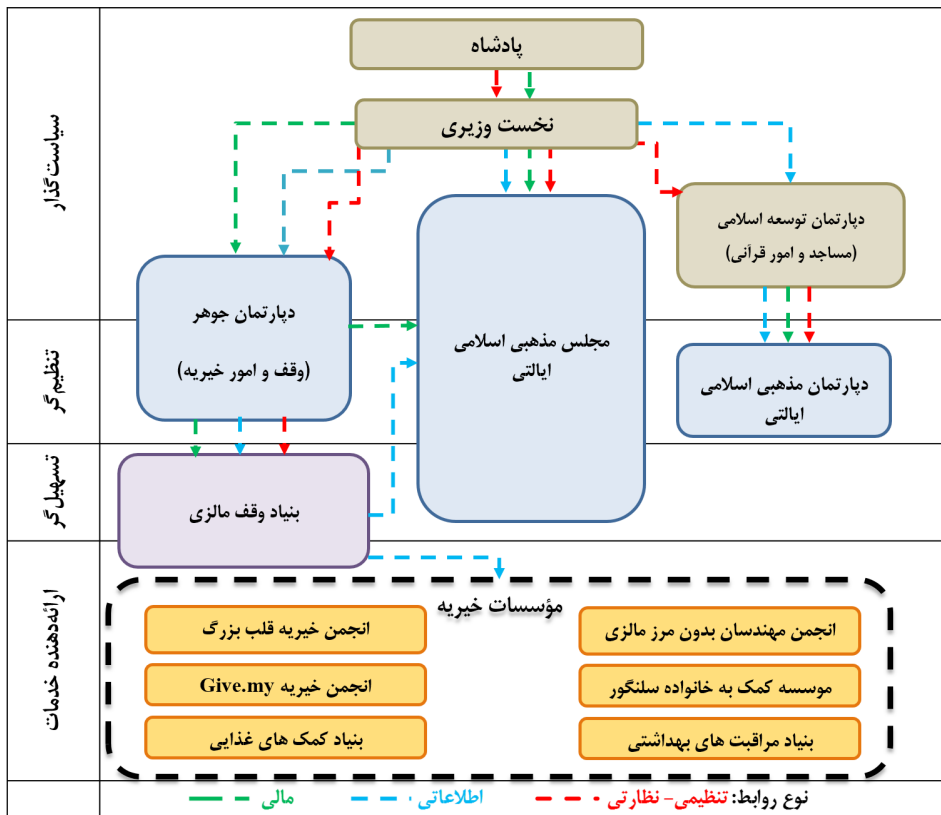
- مشارکت اجتماعی

- زنان

- جوانان

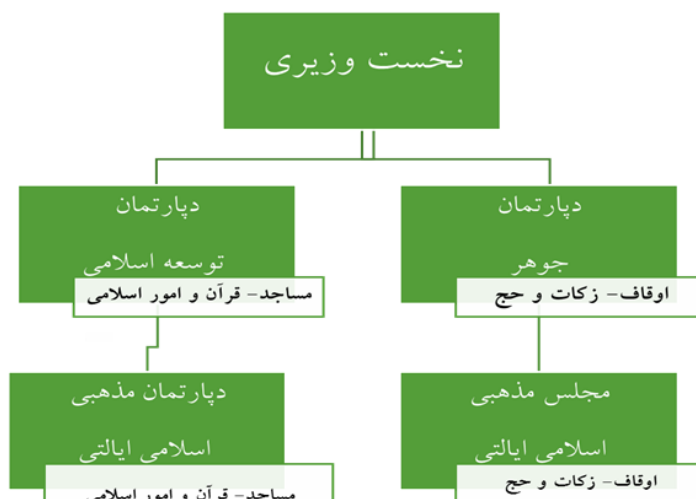
۳-۴- نگاهت نهادی نظام مدیریت وقف و امور خیریه

همانطور که در بخش پیشین اشاره شد، نهادهای مختلفی با نقش های متفاوت در سه بخش وقف و امور خیریه، مساجد و اماکن متبرکه، قرآن و فعالیت های مذهبی در کشور مالزی فعالیت می نمایند؛ در این بخش، ابتدا نگاهت نهادی مربوط به این کنشگران در شکل (۴-۱) نشان داده شده است و سپس نهادهای سیاست گذار، تنظیم گر، تسهیل گر و ارائه دهنده خدمات در موضوعات مختلف در سه بخش وقف و امور خیریه، مساجد و اماکن متبرکه، قرآن و فعالیت های مذهبی مورد تحلیل قرار گرفته اند.

شکل ۴-۱: نگاهت نهادی نظام مدیریت وقف و امور خیریه در کشور مالزی

در حوزه وقف، امور خیریه، قرآن و مساجد در کشور مالزی بازیگران متعددی در سطوح نخست وزیری و مناطق ایالتی و فدرالی فعالیت می کنند که در شکل ۴-۲ آورده شده اند.

شکل ۲-۴: بازیگران فعال در حوزه وقف، امور خیریه، قرآن و مساجد در مالزی

۴-۳-۱- دپارتمان جوهر

ابتدا دپارتمان اوقاف، زکات و حج مالزی را - که به اختصار جوهر نامیده می شود- که متولی اصلی وقف و امور خیریه در سطح وزیری است بررسی می کنیم. شکل ۲-۴ صفحه ابتدایی سایت این دپارتمان را نشان می دهد.

شکل ۴-۳: صفحه ابتدایی سایت دپارتمان اوقاف، زکات و حج

۴-۳-۱-۱- تاریخچه دپارتمان اوقاف، زکات و حج

دپارتمان اوقاف، زکات و حج در ۲۷ مارس سال ۲۰۰۴ (۶ صفر سال ۱۴۲۵ هجری قمری) توسط نخست وزیر سابق عبدالله احمد بدایو^۱ زمانی که او کابینه دولت مالزی را معرفی کرد تأسیس شد.

او در طی سخنرانی خود در آغاز نهمین برنامه مالزی در ۳۱ مارس سال ۲۰۰۶ در دوان راکیات^۲ بیان کرد:

"علاوه بر این گام‌هایی در جهت افزایش منابع سرمایه‌ای موجود مانند زمین و دارایی اوقاف تحت مدیریت مجالس مذهبی ایالتی برداشته خواهد شد. این مجالس مذهبی ایالتی باید الزامات قانونی را رعایت کرده و نقشی فعال در توسعه اقتصادی امت مسلمان بردارند و در توسعه سرمایه انسانی نیز مشارکت کنند."

آغاز رسمی توسط عبدالله بین مد زین^۳ - وزیر سابق در نخست وزیری - که مسئول امور اسلامی بود - در ۸ اکتبر سال ۲۰۰۴ (۲۳ شعبان سال ۱۴۲۵ هجری قمری) که در مرکز کنوانسیون بین‌المللی پوتراجایا^۴ برگزار شد اعلام گردید:

"دپارتمان اوقاف، زکات و حج در جهت اطمینان از مدیریت و اداره دارایی‌های اوقاف، زکات و حج به صورت سیستماتیک و مؤثر بنا شده است. این سیستم مؤثر سطح ارائه خدمات را به یک سطح عالی می‌رساند" (۱۴)

۴-۳-۱-۲- شعارهای جوهر^۵

این دپارتمان دارای دو شعار زیر است:

۱. با یکدیگر برای ساختن یک جامعه متمدن

این شعار امید و تشویق را برای تسریع در توسعه و پیشرفت اجتماعی - اقتصادی امت نشان می‌دهد. مراکز اصلی جوهر به سطوح بالاتر توسعه پیدا خواهند کرد؛ بنابراین به مشارکت در ساخت یک امت عالی به عنوان یک کل و در کشور اشاره می‌کند.

1. YAB Tun Abdullah Ahmad Badawi

2. Dewan Rakyat

3. Dato 'Seri Abdullah bin Md Zin

4. Putrajaya (PICC)

5. JAWHAR

به تبع آن جوهر متعهد خواهد بود که برنامه‌ها و دستورات برای توسعه فرهنگ امت را اجرایی سازد.

۲. با یکدیگر برای تقویت جامعه

شعار جوهر همچنین مفهوم عمیقی را در بردارد. این شعار یک دعوت برای تمام کارکنان به ادامه همکاری در برنامه‌ریزی و امور انجام شده توسط دپارتمان است که دارای بهترین نتایج حاصله است و در نتیجه یک ترکیب کامل از تلاش مشترک هریک از کارکنان است. نتایج حاصل از این طرح در حال انجام قادر به ارائه بهترین عملکرد بوده و بنابراین در هدف ساخت یک امت با فرهنگ مشارکت می‌کند. در انجام وظایف و مسئولیت‌ها هر کارمند تشویق می‌شود تا آن‌ها را با بهترین روش اجرا کند. همچنین تعهد به کیفیت محور بودن در همه فعالیت‌هایی را نشان می‌دهد که باید انجام گردد. (۱۹)

۴-۳-۱-۳- مخفف جوهر

کلمه جوهر از زبان عربی می‌آید و به معنای باارزش و گران بهاست. این کلمه به خودی خود امیدهای دپارتمان را برای تبدیل شدن به یک نهاد پیشرو و باارزش مانند یک گوهر نشان می‌دهد.

"جوهر" همچنین در راستای آرمان‌های این دپارتمان برای تولید یک نتیجه باکیفیت و باارزش به مانند یک گوهر است؛ که جلوه‌ای از مزایای استفاده از یک دپارتمان دولتی در کلاس جهانی است.

کلمه جوهر همچنین یک مخفف را برای نام دپارتمان نمایش می‌دهد JA. یک اختصار برای دپارتمان است. حرف W وقف^۱ را نشان می‌دهد و حرف H نشان دهنده حج^۲ است. مال^۳ و زکات^۴ توسط HAR نشان داده می‌شود که ترجمه مخفف شده کلمه دارایی^۵ از وضعیت عمومی اجتماعی - اقتصادی مسلمانان است. (۲۰)

1. Endowments

2. Hajj

3. Mal

4. Zakat

5. Property

۴-۳-۱-۴- منشور مشتری

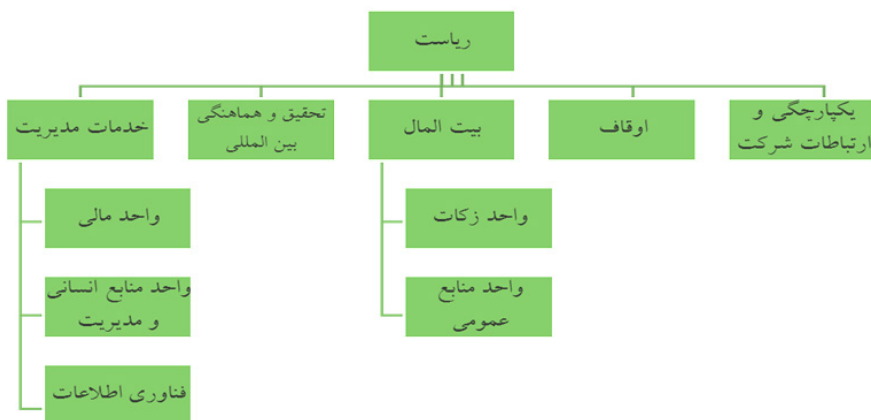
- جوهر متعهد است که سازمانی در جهت ارتقای توسعه پیش رونده امت از طریق ایجاد مؤسسات قوی اوقاف، زکات و حج باشد به وسیله:
- اجرای برنامه های سالانه دیارتمان در رابطه با مؤسسات اوقاف، زکات و حج / عمره به وسیله ایجاد همکاری های هوشمند با مجلس مذهبی اسلامی ایالتی^۱، نهادهای ایالتی زکات، مراکز محلی و بین المللی بر طبق برنامه زمانی
 - ارائه خدمات پشتیبانی پاسخگو به ذی نفعان و مشتریان، سریع در عرض ۲ روز کاری
 - ارائه خدمات مشاوره ای به ذی نفعان و مشتریان ظرف مدت ۱ روز کاری پس از دریافت درخواست.
 - حصول اطمینان از پرداخت صورتحساب در عرض ۷ روز کاری
 - اطمینان از به روز و آموزنده بودن وب سایت دیارتمان در تمام زمان ها (۲۶)
 - تمامی این ادعاها به صورت ۱۰۰٪ اجرا شده اند. (۲۷)

۴-۳-۱-۵- مأموریت و چشم انداز

- چشم انداز جوهر عبارت است از:
- تبدیل به یک دیارتمان دولتی برتر در رهبری و هدایت توسعه مستمر امت از طریق تقویت مؤسسات اوقاف، زکات و حج در کلاس جهانی.
 - مأموریت جوهر عبارت است از:
 - بهبود توسعه اقتصادی - اجتماعی از طریق قدرتمند سازی مؤسسات اجتماعی اوقاف، زکات، مال و حج توسط سیستم حاکمیت و ارائه خدمات. (۱۷)

۴-۳-۱-۶- ساختار سازمانی

شکل ۴-۴ ساختار سازمانی دپارتمان جوهر را به نمایش می‌گذارد: (۲۸)

شکل ۴-۴: ساختار سازمانی جوهر

۴-۳-۱-۷- شرح وظایف

وظایف دپارتمان جوهر عبارتند از:

- برنامه ریزی، اجرا، نظارت و هماهنگی توسعه اوقاف، زکات و حج / عمره در جهت عملکرد مؤثرتر در توسعه اجتماعی-اقتصادی جامعه
- برنامه ریزی و هماهنگی الزامات و یکپارچگی سیستم حقوقی برای توسعه اوقاف، زکات و حج / عمره
- ایجاد مشارکت های هوشمند با سازمان های دولتی و بخش خصوصی در توسعه اوقاف، زکات و حج / عمره
- انجام مطالعات و تحقیقات، انتشار و هماهنگی در موضوعات توسعه برنامه های مسلمانان در جهت استفاده کامل از ثروت ها و ذخایر توسط جامعه و
- مساعدت و حمایت از خدمات در مدیریت منابع انسانی، مالی و فناوری اطلاعات و ارتباطات^۱ به متخصصان مذهبی و نهادهای مربوطه. (۱۸)

1. ICT

۴-۳-۱-۸- بخش‌های جوهر

جوهر دارای ۵ بخش می‌باشد که عبارتند از: بخش یکپارچگی و ارتباطات شرکت، بخش اوقاف، بخش بیت‌المال، بخش تحقیق و هماهنگی بین‌المللی و بخش خدمات مدیریت که وظایف هر کدام از این بخش‌ها در ادامه آمده است:

الف) بخش یکپارچگی و ارتباطات شرکت

- برنامه‌ریزی، هماهنگی و اجرای برنامه‌های مربوط به یکپارچگی و توسعه انسانی در انطباق با ماژول‌های مختلف^۱
- اجرای فعالیت‌های روابط عمومی: شکایات / بازخورد مشتریان، مأموریت‌ها و دیپارتمان اطلاعات شرکت‌ها
- مدیریت فعالیت‌های مرتبط با رسانه‌های جمعی (۲۱)

ب) بخش اوقاف

- کار هوشمند در جهت توسعه وقف املاک و مستغلات با بخش خصوصی و دیگران
- برنامه‌ریزی، اجرا و دیده‌بانی برنامه‌های توسعه وقف در برنامه‌های پنج‌ساله توسعه اقتصادی مالزی
- ایجاد رویه‌ها و گواهینامه‌های استانداردهای مدیریت مالی برای استفاده مجلس
- ایجاد و هماهنگی توسعه و تطبیق اطلاعات و استانداردهای فناوری ارتباطات در فناوری اطلاعات و ارتباطات
- نظارت بر مدیریت و توسعه وقف
- فراهم کردن مشورت‌ها و راه‌های ساده در توسعه سازمان و تمام معاملات مربوط به موقوفات
- انجام مطالعات، تهیه گزارش‌ها و ایجاد توصیه‌ها درباره مسائل موقوفات
- مدیریت جلسات هماهنگی در سطح ملی و اجلاس‌های مربوط به موقوفات
- نمایندگی دولت در مذاکرات و گردهمایی‌های رسمی مربوط به امور وقف

- اجرای پروژه‌های کوچک با تأثیر بالا با استفاده از بودجه دولت فدرال
- همکاری‌های هوشمند در جهت توسعه دارایی‌های وقفی از طریق مسئولیت اجتماعی شرکت‌ها^۱ (۲۲)

ج) بخش بیت‌المال

۱. واحد زکات

- برنامه‌ریزی، هماهنگی، استانداردسازی و تقویت قوانین، آیین‌نامه‌ها، رویه‌ها، مدیریت جمع‌آوری زکات و رویه‌های توزیع برای استفاده مجلس و دپارتمان زکات^۲
- ایجاد رویه‌های استاندارد برای مدیریت مالی و گواهی‌های دپارتمان زکات / مجلس و شرکت مراقبت‌های خیریه
- سازمان‌دهی جلسات هماهنگی در سطح ملی و اجلاس‌های مربوط به امور خیریه
- فراهم کردن توصیه‌ها و راه‌های ساده در توسعه سازمانی و امور مربوط به زکات
- انجام مطالعات، آماده‌سازی گزارش‌ها و تدوین پیشنهادها در موضوعات خیریه
- ایجاد و هماهنگی توسعه و اتخاذ استانداردهای فناوری اطلاعات و فناوری‌های ارتباطی توسط مجلس و دپارتمان زکات و
- نمایندگی کشور در مذاکرات و گردهمایی‌های رسمی مربوط به امور خیریه

۲. واحد منابع عمومی

- برنامه‌ریزی، اجرا و نظارت بر برنامه‌های توسعه در برنامه ۵ ساله دپارتمان عمومی اقتصاد
- طراحی و فراهم کردن توسعه بودجه منابع عمومی، ارث، وصیت‌نامه‌ها و امانات در سراسر کشور
- طراحی و اجرای مشارکت بین مؤسسات عمومی مانند امانه رایا برهاد^۳، دپارتمان زمین و معادن (دولتی)، مؤسسات بانکداری، بنیاد توسعه اقتصاد اسلامی مالزی^۴،

1. Corporate Social Responsibility (CSR)

2. JZN

3. Amanah Raya Berhad (ARB)

4. YAPEIM

- بنیاد اسلامی مالزی دکاوه^۱ و دیگر نهادهای مربوط به مدیریت و توسعه اجتماعی - اقتصادی کشور
- هماهنگی و تقویت سیستم مدیریت و اداره دارایی‌های عمومی، وصیتنامه‌ها، میراث و امانات
- هماهنگی قانون، رویه‌ها و پروتکل‌های منابع در سرتاسر کشور و
- طراحی و نظارت بر ایجاد توسعه دارایی منابع عمده نهادها در خزانه دولت (۲۳)

د) بخش تحقیق و هماهنگی بین‌المللی

- جمع‌آوری، به‌روزرسانی و آنالیز اطلاعات مدیریت حج و عمره
- بازبینی سیستم مدیریت حج و عمره در داخل و خارج کشور
- نظارت بر مسائل، آماده‌سازی گزارش‌ها و پیشنهادها برای حج / عمره
- نظارت و هماهنگی موضوعات مربوط به سیاست‌های مدیریت حج / عمره و مبالغ سرمایه‌گذاری شده
- جلسات با مسئولان امنیتی، مشاوره‌ای و انجمن رسمی مربوط به امور حج و مهاجرت
- طراحی و اجرای تحقیقات در رابطه با موضوعات وقف، زکات و حج
- ایجاد مشارکت‌های هوشمند با مؤسسات آموزش عالی / تحقیقاتی در زمینه‌های مرتبط
- ایفای وظایف مربوط به مدیریت برنامه استراتژیک و انجام مطالعات استراتژیک مورد نیاز دپارتمان جوهر
- آماده‌سازی پیشنهاد درباره وقف، زکات، حج به بازار (مال) و بردن به شورای ملی فتوا
- انجام امور مجلات و مقالات جوهر (۲۴)

ه) بخش خدمات مدیریت

۱. واحد منابع انسانی و مدیریت

- مدیریت امور مربوط به خدمات مدیریت
- مدیریت بخش تدارکات

- ارزیابی دپارتمان مدیریت
- نشست با دبیرخانه وزارت
- مدیریت امور پرسنلی
- نگه داری فایل های دپارتمان
- رسیدگی به تفریحات و ایمنی کارکنان
- مدیریت امور آموزش
- طراحی و اجرای ماژول ها / دوره های آموزشی

۲. واحد مالی

- مدیریت امور مالی
- تحلیل گزارش مالی در نتیجه توقف های پروژه و حفظ حساب خزانه داری

۳. فناوری اطلاعات

- استراتژی های طراحی سیستم محاسبات جوهر برای خدمات مؤثر و کارآمد فناوری اطلاعات و ارتباطات
- اطمینان از اجرای پروژه های فناوری اطلاعات و ارتباطات در خط انتقال^۱، سیاست ها، بخشنامه ها و دستورالعمل های مقرر
- برنامه ریزی، توسعه، هماهنگی، نظارت بر اجرا و نگه داری سیستم های نرم افزاری جهت پشتیبانی خدمات وب سایت جوهر
- بازبینی الزامات امنیتی سخت افزاری / نرم افزاری و سیستم شبکه کامپیوتری و اطمینان از عملکرد صحیح و مؤثر
- ارائه خدمات فنی و تعمیر و نگهداری امکانات فناوری اطلاعات و ارتباطات
- ارائه مشاوره فنی مربوط به فناوری اطلاعات و ارتباطات
- بهبود مدیریت و عملیات جوهر از طریق استفاده از فناوری اطلاعات و ارتباطات
- کمک به پیاده سازی برنامه های کاربردی دولت الکترونیک در جوهر

– نظارت بر انطباق امنیت فناوری اطلاعات و ارتباطات با دستورالعمل‌های امنیتی
بخش فناوری اطلاعات و ارتباطات (۲۵)

۴-۳-۱-۹- برنامه‌ها

– تقویت و توسعه گسترش اقتصادی – اجتماعی امت در زمینه اوقاف، زکات، مال و حج / عمره از طریق همکاری نزدیک با ایالت‌های ملی مذهبی و مراکز مربوطه
– افزایش حاکمیت صحیح مؤسسات اوقاف، زکات، مال و حج / عمره
– افزایش هوشیاری و آگاهی جامعه در زمینه اوقاف، زکات، مال و حج / عمره و
– تغذیه و ترویج نتایج حاصل از اوقاف در میان مردم مالزی (۱۷)

۴-۳-۱-۱۰- بخش‌های دیگر

۱. شورای مشترک^۱

شورای دپارتمانی^۲ یک رسانه دوطرفه است که در آن به کارمندان کانالی داده شده است تا با مدیریت در ابراز نظرات، دیدگاه‌ها و ایده‌های اندیشمندان برای بهبود سازمان ارتباط برقرار کنند.

تمام سازمان‌های دولتی که به طور مستقیم در مدیریت، مدیریت منابع انسانی و امور مالی درگیر هستند و قدرت نظردادن و تصمیم‌گیری در این موضوعات را دارند لازم است این شورای مشترک را ایجاد کنند. به منظور تشکیل شورای مشترک باید پیش‌نویس قانون اساسی تنظیم شود و پس از توافق مدیریت و کارکنان برای تصویب به هیئت مدیره ارسال گردد.

حوزه کاری، شرایط و وظایف شورای مشترک تأکید شدیدی بر منافع کارکنان در یک سازمان دارد. علاوه بر این جهت غلبه بر مشکلاتی که کارگران با آن مواجه می‌شوند می‌تواند به عنوان یک انجمن برای مباحثه بین مدیریت و کارکنان عمل کند. شورای مشترک فعال به طور غیرمستقیم قادر به القای کار در میان کارکنان برای خدمت با تعهد و سازنده‌تر می‌باشد.

1. Majlis Bersama Jabatan(MBJ)

2. DJC

مسائلی که می‌تواند مورد بحث قرار گیرند عبارت است از پوشش تمام مسائلی که به شرایط کاری مربوط می‌شود به جز تأثیر بر سیاست‌های دولت و یا مسائل شخصی؛ اما موضوعات مرتبط به سیاست‌ها تنها با هدف تشریح اجرائیات می‌توانند بحث شوند. در میان مسائلی که می‌توانند در انجمن بحث شوند موضوعات کمک هزینه‌ها و امکانات مالی، خدمات، نقشه‌ها، خدمات پرسنلی، رفاهی، اداری و مسائل دیگر را پوشش می‌دهد.

از جمله مزایایی که از جلسه شورای مشترک باید حاصل شود می‌توان به ایجاد روابط و نگرش مثبت بین مدیریت و کارکنان، رضایت، افزایش بهره‌وری، بهبود کیفیت کار، صرفه‌جویی در هزینه، توسعه کارکنان، احترام متقابل، حل مشکلات، وفاداری به سازمان و وحدت اشاره کرد. (۲۹)

۴-۳-۲- دپارتمان توسعه اسلامی^۱

بعد از دپارتمان جوهر، نوبت به بررسی دپارتمان توسعه اسلامی مالزی می‌رسد که متولی اصلی امور قرآنی و مساجد در سطح نخست وزیری در کشور است. شکل ۴-۵ صفحه ابتدایی سایت این دپارتمان را مشاهده می‌کنید.

شکل ۴-۵: صفحه ابتدایی سایت دپارتمان توسعه اسلامی مالزی

1. Department of Islamic Development Malaysia

۴-۳-۱- تاریخچه

در اول ژانویه ۱۹۹۷ در راستای توسعه ثبات قدم اسلامی کشور و پیشرفت، دپارتمان توسعه اسلامی مالزی توسط حکومت مالزی برای ایفای نقش بخش امور اسلامی ایجاد گردید.

دپارتمان توسعه اسلامی مالزی یک سازمان مذهبی در سطح حکومت است که خدمات مختلف در تلاش برای توسعه و افزایش مدیریت امور اسلامی در این کشور را فراهم می‌کند. این دپارتمان به عنوان یک سازمان مذهبی، تصمیم به ارائه تصویری از تحول امور اسلامی در این کشور به طور خاص و در جهان به طور عام دارد.

۴-۳-۲- چشم‌انداز، مأموریت، شعار، اهداف و اخلاق کاری

در جدول زیر چشم‌انداز، مأموریت، شعار، اهداف و اخلاق کاری دپارتمان توسعه اسلامی مالزی آمده است:

جدول ۴-۱: چشم‌انداز، مأموریت، شعار، اهداف و اخلاق کاری دپارتمان توسعه اسلامی

چشم‌انداز	پیشرو در ایجاد یک تمدن برتر برای امت
مأموریت	ایجاد یک مدیریت کارآمد و مؤثر امور اسلامی
شعار	"معتبر و خردمند"
اهداف	- اطمینان از آموزش گسترده اسلام به کل جامعه - توسعه رهبری توانا و تولید یک تیم مدیریت آموزش دیده، صالح، اختصاصی و حکیم - توسعه یک سیستم مدیریت براساس ارزش‌ها و اخلاق اسلامی
اخلاق کاری	- کار با ایمان و اخلاص - کار حرفه‌ای - اقدام به عنوان یک تیم - آماده برای رهبری و هدایت شوندگی - خدمت برای شادی همه

۴-۳-۲-۳- ارزش‌های مشترک

- کارمندان دیپارتمان توسعه اسلامی به ۵ ارزش مشترک در اجرای مأموریت‌های خود جهت دستیابی به مجموعه چشم‌انداز پایبند هستند:
- هویت: دارای هویت روح و روان آزاد در خدمت به دین، نژاد و ملت براساس اعتقادات اهل سنت
 - اعتماد: انجام وظایف با تعهد، از خودگذشتگی و احساس مسئولیت با توجه به تعهدات
 - همکاری: بسیج تلاش، دانش و تجربه از طریق یک روحیه تیمی بالا برای رسیدن به چشم‌انداز و مأموریت سازمان
 - ایمان، صداقت، وحدت: خدمت با ایمان، صداقت و یکپارچگی از طریق اخلاق کاری نظام‌مند، کارآمد و ثابت قدم به منظور تولید یک اثر برجسته
 - رضایت خدای متعال: انجام کار براساس اصول شریعت جهت بالا بردن جامعه برای رسیدن به رضایت خدای متعال (۶۶)

۴-۳-۲-۴- شرح وظایف

- به عنوان یک سازمان پیشرو در مدیریت امور اسلامی در سطح فدرال دیپارتمان توسعه اسلامی مالزی سه وظیفه اصلی زیر را اجرا می‌کند:
- وظیفه اول: قانون‌گذاری و استانداردسازی حقوق اسلامی
 - وظیفه دوم: اداره و هماهنگی اسلامی
 - وظیفه سوم: هماهنگی و توسعه آموزش اسلامی (۵۳)

۱. قانون‌گذاری و استانداردسازی قوانین اسلامی

- ساده و مؤثر کردن و اجرای بخشنامه‌های شورای قانون‌گذاران درباره مسائل اسلامی از طریق شورای ملی امور اسلامی مالزی
- وضع قانون، بررسی و اصلاح قوانین اسلامی برای استانداردسازی در میان ایالت‌ها
- ساده و مؤثر کردن و استانداردسازی قوانین اسلامی در مالزی
- وضع مصوبات و قوانین اسلامی برای سرزمین‌های فدرالی

- ساده و مؤثر کردن اجرای قوانین اسلامی ایالت‌ها
- ساده و مؤثر کردن فتوا و انطباق اجرای آن

۲. هماهنگی اداره اسلامی

- کنترل انحراف از ایمان (عقیده) گروه‌های منحرف تهدیدکننده امنیت ملی
- ساده و مؤثر کردن اداره امور اسلامی برای ایالت‌ها
- برنامه‌ریزی سیاست‌های دولت و مدیریت امور اسلامی براساس قوانین در قانون اساسی فدرال
- ساخت تفکر تثبیت‌شده اسلامی در میان مردم برپایه اعتقادات اهل سنت
- رهبری تحقیقات در موضوعات جاری در زمینه اعتقادات، فقه اسلامی و ستاره‌شناسی (معاملات) در سطوح ملی، منطقه‌ای و بین‌المللی
- ایجاد کادر مبلغ و علمای اسلامی از طریق برنامه‌های آموزشی در مؤسسات آموزش اسلامی
- نظارت و ساده‌سازی اجرای سیاست‌های اسلامی در سطوح وزارتخانه‌ها و ایالات و تقویت درک و قدردانی آن‌ها در میان جامعه
- ایجاد یک معیار در عمل و در خدمت اسلام از طریق قانون استاندارد
- تبدیل شدن به مرکز مرجع و مشاوره خدمات مربوط به اسلام در دولت و نهادهای خصوصی
- تبدیل شدن به سازمان اصلی نظارت بر انطباق خدمات مختلف محصول اسلامی با قانون اسلامی و مصرف به‌طور خاص در زمینه‌های سیستم‌های مالی اسلامی و صنعت حلال
- برجسته‌سازی الوهیت اسلام در سطوح ملی، منطقه‌ای و بین‌المللی از طریق رقابت‌های ملی و بین‌المللی قرائت القرآن و مراسم روزهای جشن اسلامی
- تبدیل شدن به مرکز یک مرحله‌ای اطلاعات و اسناد مربوط به تفکر اسلامی و دانش تولیدشده از طریق انجمن‌ها و اجلاس‌های مختلف در سطوح ملی و بین‌المللی
- افزایش همکاری شبکه‌ای دعوت با سازمان‌های غیر حاکمیتی در سطوح ملی و بین‌المللی

– تقویت بقای مسلمانان در صباح و ساراواک در آموزش، دعوت و زمینه‌های اجتماعی-اقتصادی

– تقویت وحدت بین مسلمانان برای تبدیل شدن به جامعه‌ی غایی

– تقویت دعوت در جامعه‌ی غیرمسلمانان، بومیان و گروه‌های اقلیت

– تقویت مدیریت پیروان جدید از طریق جنبه‌های هدایت، رفاه و حفاظت

– گسترش برنامه اسلامی از طریق رادیو و تلویزیون

– گسترش برنامه‌ها با ارزش‌های اسلامی و عناصر شخصیت برای جلوگیری از مشکلات اجتماعی

– تقویت نهاد خانواده و محله از طریق مهارت‌های آموزش و پرورش و فرزند پروری با مفهوم تربیت^۱ اسلامی

– توسعه و ارائه سیستم جامع اطلاعات اسلامی از طریق فناوری اطلاعات و ارتباطات

– تقویت مدیریت امور اسلامی در نهادهای فدرال و ایالتی از طریق برنامه‌های خدمات آموزش

۳. تنظیم و توسعه آموزش و پرورش اسلامی

– توسعه یک تیم از کارشناسان در زمینه‌های مختلف دانش اسلامی

– تبدیل مالزی به هاب آموزش عالی و پژوهش برای قرآن و حدیث در سطوح منطقه‌ای و بین‌المللی

– توسعه و ساده و مؤثر کردن مدیریت آموزش و پرورش اسلامی مدارس مذهبی ایالتی و ملی

– توسعه و ساده و مؤثر کردن کلاس‌های^۲ قرآن در آموزش ملی کنونی

– تقویت نقش مسجد به عنوان مرکز دانش و توسعه تمدن جامعه شامل سطوح مختلف جامعه (۵۴)

1. tarbiah

2. KAFA

۴-۳-۲-۵- منشور مشتری

این دپارتمان برای انجام مسئولیت و عمل به عنوان نهاد مرکزی اصلی در ارائه خدمات باکیفیت در مدیریت امور اسلامی از طریق هماهنگی تلاش و بهبود کیفیت خدمات در زمینه های دعوت، تحقیقات، قانون گذاری، پرورش، آموزش و توسعه اقتصادی اجتماعی با فراهم کردن خدمات زیر متعهد است:

- آماده سازی برنامه های دعوت و اجرای پیشرفت بر طبق برنامه زمانی
- آماده سازی نتایج تحقیقات ظرف شش ماه پس از دریافت آموزش
- آماده سازی برنامه های مختلف درباره اسلام برای پخش روزانه تلویزیون و رادیو در زمان دقیق اختصاص داده شده و ارائه شده در راه جذاب و قابل فهم
- آماده سازی تعلیم و تربیت اسلامی پایه ای و مطالعه قرآن برای کودکان در سن شش تا ۱۲ سال

- فراهم کردن نتایج بر روی استقرار نرم افزار کلاس های قرآن ظرف سه هفته از دریافت درخواست

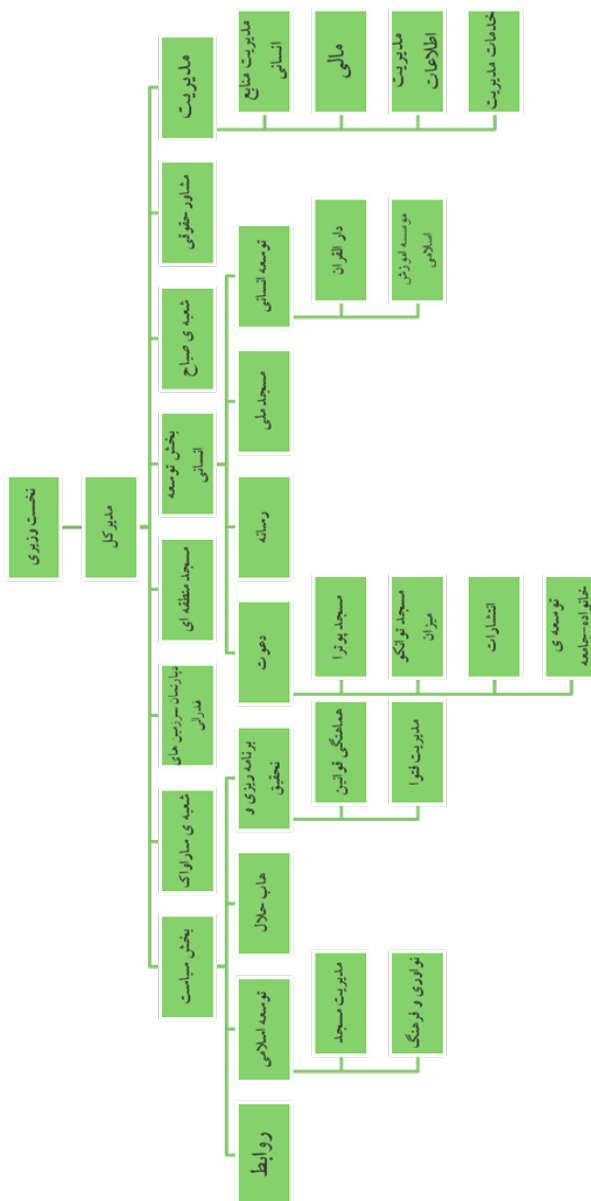
- آماده سازی پیش نویس قانونی ظرف شش ماه پس از اتمام تصمیم گیری سیاست ها
- صدور گواهی حلال^۱ برای مواد غذایی و کالاهای مصرفی مسلمانان در عرض یک هفته پس از دریافت گزارش و صدور گواهی نامه

- انتشار و توزیع کتاب، مجلات و بروشورها بر اساس برنامه زمانی
- آماده سازی خطبه های نماز باکیفیت جهت پوشش زمینه های ایمان (عقیده)، حقوق اسلامی، اخلاقی، اقتصاد و مسائل اجتماعی حال حاضر
- ارائه آموزش از یک راه برنامه ریزی شده، یکپارچه و حرفه ای بر طبق اولویت ها و نیازهای موجود

- اطمینان از پرداخت و پذیرش ادعاهای پرداخت تکمیل شده ظرف مدت ۱۴ روز (۵۵) دستاوردهای منشور مشتریان در پیوست آورده شده است.

۴-۳-۲-۶- ساختار سازمانی

شکل ۴-۶ ساختار سازمانی دپارتمان توسعه اسلامی را نشان می دهد:

شکل ۴-۶: ساختار سازمانی دپارتمان توسعه اسلامی

۴-۳-۲-۷- فهرست شعب و بخش‌ها

الف) دفتر مشاور حقوقی شامل ۵ بخش:

۱. مجله حقوق و موضوعات امروزی ۲. تحقیقات ۳. هماهنگی ۴. اجرا و پیگرد قانونی ۵. تهیه پیش نویس

ب) بخش سیاست شامل واحدهای:

– برنامه ریزی و تحقیق شامل قسمت‌های:

۱. مدیریت فتوا
۲. هماهنگی قوانین (هماهنگ کننده بین این دپارتمان و دپارتمان‌های مذهبی اسلامی ایالتی)^۱ دارای سه زیر قسمت: ۱- اجرا ۲- پیگرد قانونی ۳- اداره و مستندسازی (۵۷)

– واحد هاب حلال

– واحد روابط

– واحد توسعه اسلامی:

نقش آن در حال حاضر افزایش یافته است که شامل مسائل مربوط به آموزش و پرورش اسلامی به خصوص قرآن، مدرسه مذهبی ایالتی^۲ و مدرسه مذهبی مردم می شود^۳.

هدف از این بخش عبارت است از هماهنگی در اجرای برنامه‌های آموزش قرآن در سراسر کشور برای ریشه‌کنی بی سواد قرآن و مسلط شدن بر اصول دین برای کودکان مسلمان در سن ۷-۱۲ سال. علاوه بر این برای بهبود کیفیت آموزش از لحاظ پرورش - تدریس و یادگیری^۴ در مدارس مذهبی ایالتی و مردمی از طریق هماهنگی مؤثر و کیفیت بهبود داده شده مدیریت و اداره مدارس مذهبی ایالتی و مردمی در سراسر کشور تلاش می‌کند. (۵۸)

این واحد شامل قسمت‌های زیر است:

1. JAIN

2. SAN

3. SAR

4. P & P

۱. نوآوری و فرهنگ

۲. مدیریت مسجد

— واحد توسعه انسانی که شامل قسمت های زیر است:

۱. دعوت

در اواسط سال ۱۹۹۴، انتشار برنامه های رادیو و تلویزیون مذهبی که قبلاً توسط وزارت اطلاعات اداره می شد به بخش امور اسلامی واگذار شد و اکنون از طریق قسمت دعوت انجام می شود. (۵۹)

قسمت دعوت از زیر قسمت های زیر تشکیل شده است:

— توسعه خانواده- اجتماعی و جامعه

— انتشارات

— مسجد پوترا^۱

— مسجد توانکو میزان^۲

۲. واحد رسانه

این واحد دارای شبکه رادیویی بانام سلام اف ام^۳ است که از کانتی ایسیک^۴ در رادیو ویسما^۵ با فرکانس ۹۱٫۱ اف ام از ساعت یک بامداد تا هشت صبح هر روز پخش می گردد. (۶۰)

۳. مسجد ملی

۴. واحد توسعه انسانی

وظیفه اصلی این واحد عبارت است از توسعه، ارائه و ارزیابی ماژول های تعلیم و تربیت در مراکز تعلیم و تربیت و برنامه درسی در مراکز تحقیقاتی دانشگاهی دپارتمان توسعه اسلامی مالزی (۶۱)

1. Putra

2. Tuanku Mizan

3. Salam fm

4. conty of Asyik

5. Wisma Radio

این واحد دارای زیر قسمت های ذیل است:

– دارالقرآن

– مؤسسه آموزش اسلامی مالزی^۱

ج) بخش مدیریت که شامل واحدهای زیر است:

– واحد مدیریت منابع انسانی که از دو قسمت مدیریت منابع انسانی و توسعه منابع

انسانی تشکیل شده است. (۶۲)

– واحد مالی:

این واحد مدیریت و انجام کارهای مربوط به امور مالی اداره و حساب ها و همچنین

مدیریت پروژه های توسعه را برعهده دارد. در همین حال در بخش های دیگر و مراکز

مسئول دپارتمان توسعه اسلامی افسران و کارکنان جهت مدیریت تدارکات،

تخصیص و هزینه منصوب شده اند. مدیرکل دپارتمان توسعه اسلامی نقش مهمی را

در نظارت و هماهنگی مدیریت مالی و حساب های دپارتمان ایفا می کند. (۶۳)

– واحد مدیریت اطلاعات:

واحد مدیریت اطلاعات به منظور توسعه نرم افزار و زیرساخت های فناوری اطلاعات

و ارتباطات در راستای این ایده از نخست وزیر: که موظف شده است^۱ – مالزی:

اول مردم – کارایی در حال حاضر^۲ برای پاسخگویی به نیازهای مصرف کنندگان

است که فراتر از زمان و مرزهای نژادی است.

خدمات ارائه شده شامل برنامه های مختلف، خدمات، تعمیرات و نگهداری و

تأمین زیرساخت برای شبکه های فناوری اطلاعات و ارتباطات و شبکه های

کامپیوتری است.

تحت واحد مدیریت اطلاعات دو قسمت دیگر وجود دارند: قسمت اطلاعات و

قسمت فنی. تاکنون این قسمت ها انواع برنامه های کاربردی را از طریق همکاری با

کارشناسان خارجی توسعه داده اند. (۶۴)

1. ILIM

2. 1Malaysia: People First, Performance Now

— واحد خدمات مدیریت:

واحد خدمات مدیریت قلب و ستون فقرات این دپارتمان است که وظایف آن را نمی‌توان انکار کرد. بهره‌وری و اثربخشی این واحد مسیر دپارتمان را تحت تأثیر قرار می‌دهد. این واحد به سه قسمت اصلی تقسیم می‌شود: ۱- واحد مدیریت عمومی ۲- واحد مدیریت دارایی و اندوخته دولت و ۳- واحد ارتباطات شرکت. (۶۵)

۴-۳-۲-۸- برنامه استراتژیک دپارتمان توسعه اسلامی ۲۰۰۹-۲۰۱۴

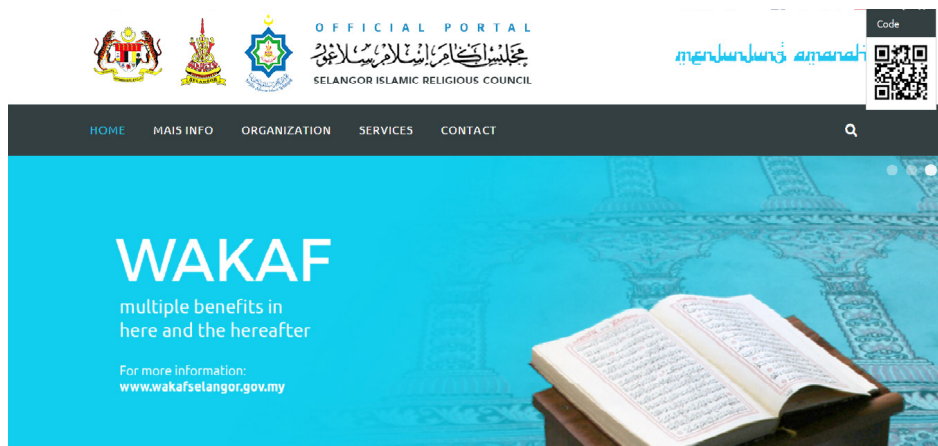
این دپارتمان از ابتدای تأسیس آن در سال ۱۹۶۸ نقش مهمی در مدیریت توسعه امور اسلامی و نیز ساخت قدرت معنوی جامعه متمدنی ایفا کرده است.

سند برنامه استراتژیک دپارتمان توسعه اسلامی ۲۰۰۹-۲۰۱۴ جهت روشن نمودن مسیر و قالب کاری این دپارتمان برای ۵ سال آتی ایجاد شده است. این طرح پیش‌نویس با توجه به مسائل جاری و چالش‌های مسلمانان به وجود آمده است. دستور کارهای مختلف که باید بر آن‌ها متمرکز شد در طول دوره اجرای آن تعیین شده است.

این برنامه استراتژیک یک راهنمای بسیار مهم برنامه‌ریزی و اجرای برنامه‌ها بر اساس استراتژی‌های تصمیم گرفته‌شده برای کارکنان دپارتمان است. این سند همچنین به عنوان یک مرجع برای مشتریان دپارتمان از سازمان‌های دیگر و ذی‌نفعان عمل می‌کند. امید می‌رود که این هدف با موفقیت به دست آید. (۶۸)

۴-۳-۳- مجلس مذهبی اسلامی ایالتی^۱

اکنون به بررسی مجلس مذهبی اسلامی ایالتی به عنوان متولی امور وقف در ایالت‌ها و مناطق فدرالی می‌پردازیم. شکل ۴-۷ صفحه ابتدایی سایت این مجلس را نشان می‌دهد:

شکل ۴-۷: صفحه ابتدایی سایت مجلس مذهبی اسلامی مالزی

۴-۳-۱- چشم‌انداز، مأموریت و اهداف

جدول ۴-۲: چشم‌انداز، مأموریت و اهداف مجلس مذهبی اسلامی ایالتی

چشم‌انداز	تبدیل شدن به یک نهاد اسلامی قدرتمند، لایق و قابل احترام و یک مدل سازمان اسلامی در سال ۲۰۲۵
مأموریت	توسعه امت از طریق تشکیل یک نهاد که ماهر در کار، با عملکرد خوب، وفادار و درستکار، دارای اقتصاد مستحکم، با تلاش تبلیغاتی مؤثر، دارای مدیریت مؤثر دارایی‌ها و یک نهاد مذهبی فعال باشد
اهداف	ارائه مشورت‌های حرفه‌ای و خردمندانه به سلطان ایالت و رئیس کل مجلس مذهبی اسلامی ایالتی برای به روز رسانی قوانین اسلامی تبدیل مجلس مذهبی اسلامی ایالتی به یک سازمان با عملکرد بالا و گرایش استراتژیک مدیریت بودجه پایدار و مالی (رشد حرفه‌ای) افزایش دارایی‌های مجلس مذهبی اسلامی ایالتی و ارزش آن‌ها (دارایی خالص) افزایش منابع درآمدی جدید مجلس مذهبی اسلامی ایالتی اطمینان از سیستم ارائه خدمات مؤثر و به رسمیت شناخته شده ارتقای سیستم درآمد و تدارکات، سیاست‌ها، فرآیندها و سازوکارها توسعه راستای مدیریتی جدید مجلس مذهبی اسلامی ایالتی و توسعه و استفاده از مکانیزم و استعداد افراد و پتانسیل مجلس مذهبی اسلامی ایالتی

۴-۳-۲- شعار، اخلاق و فرهنگ کاری

جدول ۴-۳: شعار، اخلاق و فرهنگ کاری مجلس مذهبی اسلامی ایالتی

شعار	" به دنبال نعمت های خدا "
اخلاق کاری	" صداقت - مراقبت و دوستی "
فرهنگ کاری	" یک دانش باارزش - یک ارتباط مؤثر "

شعار دیگر: "مشاهده اطمینان"

منطق شعار:

این شعار نقش و وظایف مجلس مذهبی اسلامی ایالتی را چنین بیان می کند: ارتقا، تشویق، حمایت و برعهده گرفتن توسعه و اقتصاد و رفاه اجتماعی جامعه مسلمان در انطباق با قانون اسلامی

توسعه اقتصادی همچنین شامل زکات، وقف، اداره اموال منقول، مدیریت وصیتنامه، پول غیر مطابق با شرع، توسعه املاک و مستغلات، املاک بدون مالک، هبه و جمع آوری خیریه است.

درحالی که رفاه اجتماعی شامل مساجد، یتیم خانه ها، مؤسسات آموزشی اسلامی و ۸ گروه تهی دستان، فقرا، افراد مجری کار خیر، به اسلام گرویدگان، زندانی ها، فی سبیل الله و ابن السبیل^۱ می شود.

به طور کلی کلمات "مشاهده اطمینان" به هدف از مطابقت و احترام به فرمان اعلیحضرت پادشاه و مطابقت با مقررات در تضمین پیشرفت اقتصادی و اجرای رفاه اجتماعی ایالت اشاره می کنند. (۷۰)

۴-۳-۳- تعهد مجلس مذهبی اسلامی ایالتی

مجلس متعهد است به: ارتقا، راندن، یاری رساندن و آغاز کردن توسعه اقتصادی و اجتماعی و رفاه جامعه مسلمان در راستای قانون.

۴-۳-۳-۴- وظایف

مجلس باید درباره تمام مسائل مربوط به امور مذهبی اسلامی در ایالت به سلطان کمک کرده و مشاوره ارائه کند و در ارتباط با قوه قضائیه و در تمام امور در ایالت پس از سلطان باید قدرت اصلی باشد. (۷۱)

دکتر سیتی ماشیتو محمود^۱ - یک متخصص مشهور بین المللی اوقاف - که ویژگی های اوقاف در مالزی را تحلیل و بررسی کرده است می نویسد:

بر اساس چارچوب حقوقی کنونی مالزی موضوع وقف به یکی از امور مهم مسلمانان در کشور تبدیل شده است. کلمه وقف در قانون اساسی فدرال یافت می شود و تحت موضوع دولت (ایالت) قرار دارد. با اختیارات قانون اساسی - قانون وقف در قوانین ایالت ها با تعدادی از احکام اساسی و اداری قابل توجه جهت تنظیم موضوع اعلام شده است. تعدادی از ایالت ها مانند ملاکا^۲، سلنگور و نگری سمبیلان^۳ قوانین خاصی بانام مصوبات وقف ایجاد کرده اند. ایالت های دیگر شامل سرزمین های فدرالی (کوالالامپور^۴ - پوتراجایا^۵ - لابوان^۶) این مقررات را در مجموعه قوانین حقوق اسلامی که دیگر موضوعات مربوط به مسلمانان را نیز شامل می شود مدون کرده اند. تمرکز اصلی این قانون که شامل چندین بخش از تدوین در محدوده رویه های ایجاد وقف، شرایط اعتبار داشتن آن، قدرت و حقوق مجلس های اسلامی مذهبی ایالتی به عنوان متولی اصلی، قدرت کمیته مدیریت وقف، واگذاری موقوف، تأسیس صندوق های وقف و همچنین ارجاع به فتوا و قانون شریعت می باشد.

تمام قوانین ایالتی (مصوبات / احکام / سند) مقرر می کند که مجلس های اسلامی مذهبی ایالتی - همچنین به عنوان مجلس مذهبی اسلامی^۷ شناخته می شوند - متولی اصلی تمام اوقاف اند - چه وقف معمولی (وقف عام) و چه یک وقف خاص. برای

1. Siti Mashitoh Mahamood

2. Malacca

3. Negeri Sembilan

4. Kuala Lumpur

5. Putrajaya

6. Labuan

7. Majlis

مثال بخش ۳۲ وقف (ایالت سلنگور) مصوبه ۱۹۹۹ بیان می‌کند که:

– بدون توجه به هریک از مقررات مخالف در کنترل یا تأثیرگذاری بر هر وقف مجلس باید متولی اصلی تمام اوقاف باشد چه وقف خاص و چه وقف عام که در ایالت سلنگور واقع شده باشد.

عبارت "متولی اصلی دارایی‌های اوقاف" نشان می‌دهد که مجلس هر ایالت توسط قوانین مربوطه از نظر قانونی منصوب شده است که بر تمام دارایی اوقاف نظارت کند و مسئول مدیریت و توسعه آن‌ها باشد. هیچ گروه یا نهاد دیگری دارای قدرت تولیت منصوب نشده است؛ بنابراین تفویض قدرت به دیگران یا وجود متولی خصوصی غیرقانونی شناخته شده و با قوانین مطابقت ندارد.

قوانین نیز اشاره می‌کنند که همه موقوفات باید در مجلس مذهبی اسلامی واگذار گردند و اقدامات لازم جهت اجرای مواد اشاره شده در نظر گرفته شوند. همان‌طور که برای اموال غیرمنقول ثبت نام باید مطابق با مفاد کد ملی زمین ۱۹۵۶ (سند ۵۶) انجام شود. برای مثال بخش ۵۰ وقف (ایالت ملاکا) مصوبه ۲۰۰۵ تصریح می‌کند:

– مجلس باید تمام اقدامات لازم را که تحت این سند آمده است در اسرع وقت ممکن برای واگذاری وقفی اجرا کند.

– هر حق استفاده و یا بهره‌ای از یک موقوفه باید از تاریخ شروع وقف به مجلس واگذار گردد و مجلس ممکن است هر حق استفاده و یا بهره‌ای از موقوفه را از طرف هر فرد قبل از ثبت نام وقف را ادعا کند.

– تمام موقوفات واقع در ایالت ملاکا قبل از آغاز این مصوبه باید بدون هرگونه انتقال، واگذاری و یا انتقال وجه و درباره تمام اموال غیرمنقول پس از ثبت نام تحت مفاد کد ملی زمین (سند ۵۶ از ۱۹۵۶) بدین وسیله به مجلس واگذار شده است.

– بر طبق ماده بخش ۳۲ مجلس باید تمام اقدامات لازم برای واگذاری را برای اهداف خود مانند هر جای دیگر از ایالت ملاکا انجام دهد.

مجلس اداره تمام موقوفات را مطابق با شرط واقفان در زمان وقف انجام می‌دهد. همین‌طور با توجه به قوانین موجود سرمایه موقوف در جهت تعقیب اهداف ایجاد آن به

کار گرفته می شود و به عنوان وجوه تفکیکی نگهداری خواهد شد و شامل بیت المال نخواهد شد. درآمد آن ها پرداخت شده و بخشی از بیت المال را تشکیل می دهد. در حالت وقف خاص، درآمد توسط مجلس دریافت می شود و مطابق مقررات عمل خواهد شد.

بنا بر قانون اسلامی وقف لازم است مجلس به عنوان متولی اموال اوقاف تا حد ممکن بر مقررات و شرایطی نظارت کند که واقف قرار داده است. مجلس همیشه باید در اداره و نظارت بر موقوفاتی که با منافع عمومی مرتبط است هوشیار باشد. وظایف متولی قبل از هر چیز حفظ و نگه داری بی عیب موقوفه، سودآوری موقوفه و جمع آوری و توزیع عواید بین ذی نفعان تشکیل شده است. او همچنین باید شاکله موقوفه را از هرگونه فقدان یا تخریب محافظت کند.

موارد فوق مسئولیت های مهم مجلس برای ایفای قوانین حقوقی به عنوان متولی اصلی همه موقوفات واقع شده در ایالت را بیان می کنند. (۳۲)

۳-۳-۵- اختیارات مجلس مذهبی اسلامی ایالتی

مجلس مذهبی اسلامی ایالتی بر طبق قانون دارای اختیارات ذیل می باشد:

- داشتن جایگاه ذی نفع، وارث و نماینده مورد اعتماد
- اجرای فعالیت های تجاری و صنعتی
- ترویج فعالیت های تجاری از طریق کمک های مالی
- اجرای فعالیت های تجاری سرمایه گذاری مشترک
- سرمایه گذاری
- ایجاد مدرسه اسلامی، مؤسسه آموزش و پژوهش اسلامی
- دریافت وام
- ساخت و کنترل یتیم خانه ها
- ایجاد وام برای طرح آموزش عالی

۴-۳-۶- ساختار سازمانی مجلس مذهبی ایالتی

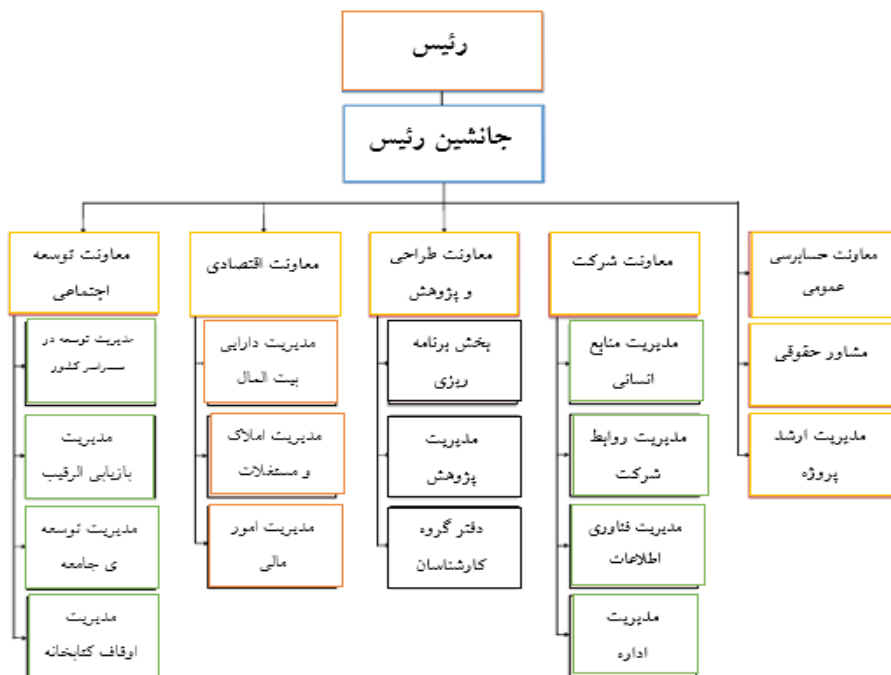
مجلس مذهبی اسلامی ایالتی ساختاری سازمانی به شرح زیر دارد:

۱. بخش توسعه اجتماعی

الف) قسمت مدیریت و توسعه تازه گرویدگان

منشور مشتری:

- اجرای روند اسلامی سازی در همان روز پس از دریافت فرم درخواست اسلامی سازی
- اطمینان از صدور گواهینامه گرویدن به اسلام در همان روز پس از اتمام پروسه
- ارائه اطلاعات به غیرمسلمانان از طریق نمایشگاه مجلس مذهبی اسلامی ایالتی و

شکل ۴-۸: ساختار سازمانی مجلس مذهبی اسلامی ایالتی

وظایف:

- مدیریت، ضبط، حفظ، به روزرسانی و کنترل ثبت نام قسمت
- برنامه ریزی و اجرای برنامه های آموزشی قسمت

- شناسایی، مدیریت و مراقبت امور رفاهی قسمت
- مدیریت و اجرای برنامه‌های اسلامی تبلیغاتی ادراکی برای غیرمسلمانان (۸۰)
- ب) قسمت بازیابی الرقاب^۱

منشور مشتری:

- مدیریت فرآیند پذیرش کارآموز در عرض ۲ ساعت پس از ثبت نام در پست گارد امنیتی
 - اجرای فرآیند بازدید از خانواده کارآموز ظرف ۲۰ روز کاری قبل از تاریخ سفر
 - انجام امور خانه رفاه شخصی حداقل ۴ محل در یک سال
 - انجام یک تحقیق ظرف ۱۴ روز کاری پس از دریافت یک رسید از فرم درخواست کامل افراد الرقاب
- وظایف:

- مدیریت خدمات حفاظت، توان بخشی، مشاوره به زنان و نوجوانان درگیر مسائل اجتماعی
- هماهنگی و نظارت بر خانه رفاه و پناهگاه حفاظت ایالت
- مدیریت خدمات راهنمایی و مشاوره به افراد و گروه اسلامی که نیازمند ترمیم عقیده باشند (۸۱)

ج) قسمت توسعه جامعه

وظایف:

- مدیریت توسعه نسبت مسلمانان
- مدیریت مستندسازی و
- نظارت تازه گرویدگان (۸۲)

د) قسمت اوقاف کتابخانه

پیشینه اوقاف کتابخانه:

به عنوان یک نهاد مذهبی فعال است که بررسی کننده توسعه جامعه و همچنین

منبع قابل توجهی از اطلاعات و مواد مرتبط است که باید برای همه، طرح‌های تهیه شده برای توسعه مجموعه، امکانات و خدمات اوقاف کتابخانه واقع در مجلس قابل دسترس باشد.

وظایف:

- جمع‌آوری و حفظ بهترین مجموعه در زمینه‌های مختلف و منابع عمدتاً اسلام در ساخت نسل موفق جامعه
 - ارائه اطلاعات و ارجاع منابع به مجلس و زیرمجموعه‌های تابعه در پژوهش، آموزش و انتشار اطلاعات
 - تبدیل شدن به یک مرکز مرجع اطلاعات در حمایت از مأموریت مجلس در دانش، عقیده و امور نسل اسلامی.
 - آموزش و تغذیه روح عشق به دانش از طریق استفاده از فناوری اطلاعات در جامعه مسلمان
- منشور مشتری:
- پردازش برنامه‌های کاربردی سیستم تأمین انتشار در ۳۰ روز کاری برای کتابخانه در سراسر کشور
 - اطمینان از دریافت هر ژورنال / مجله جدید در عرض ۲ روز کاری
 - اطمینان از ثبت نام الکترونیکی کاربر ۱ دقیقه قبل از استفاده
 - صدور کارت عضویت ظرف ۵ روز کاری بعد از ثبت نام متقاضی
- نقش اوقاف کتابخانه:
- ایجاد یک محیط منجر به یادگیری
 - جمع‌آوری منابع اطلاعات مربوطه با توجه به نیازهای خود و به منظور تسهیل دسترسی خود
 - ارائه اطلاعات جامع
 - تشویق کاربران به استفاده از منابع
 - کمک به کاربران برای دسترسی به اطلاعات کسب و کار از منابع خارجی (۸۷)

امکانات و خدمات:

– فضای سایبری

– مرجع شمارنده سرویس

– کتابخانه

همه این خدمات زیر یک سقف واقع شده و اوقاف کتابخانه را به عنوان یک مرکز یک مرحله‌ای برای خدمات اطلاعات به مجلس تبدیل کرده است. (۸۸)

۲. بخش اقتصادی

الف) قسمت دارایی بیت المال

منشور مشتری:

– اطلاع از رسید فرم درخواست ایجاد وقف به واقف ظرف ۱۴ روز کاری از تاریخ دریافت فرم درخواست

– تحویل سند تکمیل شده با امضای واقف فرم درخواست انتقال مالکیت زمین به دفتر زمین منطقه‌ای ظرف ۲۱ روز کاری از ایجاد سند. سند عبارت است از انتقال مالکیت (۱۴A)، فرم تصویب انتقال مالکیت (۴۴C)، تمام فرم‌های بخش ثبت (۱۲A) و فرم ارسال کامل (۱۲B)

– اطلاع‌رسانی به واقف در رابطه با تأیید ثبت نام ظرف ۷ روز کاری از تاریخ دریافت نامه مالکیت

– صدور رسید اذعان ارث مختلف به سازمان‌های مرتبط در مدت ۱۴ روز کاری پس از پذیرش رسید پرداخت

– اطلاع پذیرش گروبی، کاهش گروبی، خرید و یا فروش مازاد ارث ظرف مدت ۱۴ روز کاری از تاریخ دریافت فرم درخواست

– اطمینان از اینکه مشتری خدمات رضایت بخشی را دریافت می‌کند و اطلاع صاحب وصیتنامه در رابطه با وضعیت کاربری وصیت‌ها بعد از بررسی اسناد وصیت‌های نوشته شده

- اطمینان از تحویل رسید دریافت اذعان اموال بدون مالک به مشتری ظرف مدت ۷ روز کاری پس از مالکیت املاک بدون مالک^۱
- اطمینان از پیاده سازی روند اختیار به سمت اموال بدون مالک پس از انقضای دوره اعلام
- اطمینان از دریافت بازخورد توسط مشتری ظرف مدت ۱۴ روز کاری پس از انجام ثبت نام به روش هبه مناسب
- وظایف:
- مدیریت ارتقای اموال بیت المال مانند پول عدم انطباق، پول بدهکاران، وصیتنامه ها، هبه، اموال بدون مالک، صندوق سهم یتیم خانه
- مدیریت برنامه، ذخیره سازی و اجرای وصیتنامه های خاص مسلمانان
- مدیریت نرم افزار و اجرای اموال امانت وارث
- مدیریت جمع آوری خیرات و مدیریت یتیم خانه (۸۳)

ب) قسمت مدیریت املاک و مستغلات

منشور مشتری:

- اطمینان از تکمیل، ثبت و پردازش فرم درخواست اجاره ظرف ۱۴ روز کاری.
- بازدید از سایت و آماده سازی سند ظرف ۱۴ روز کاری از تاریخ دریافت شکایت توسط مدیریت بخش املاک و مستغلات
- وظایف:

- مدیریت و به روز رسانی خط مشی اجاره املاک و مستغلات مجلس
- مدیریت ارزیابی املاک و مستغلات مجلس و برنامه مالکیت زمین بیت المال
- مدیریت و ضبط خرید، فروش و پرداخت از املاک و مستغلات مجلس
- مدیریت و ضبط برنامه ثبت نام و ثبت نام مجدد املاک و مستغلات وقفی مجلس
- اطمینان از ارسال لیست املاک و مستغلات ثبتی وقف به واقفان
- مدیریت و اعلان آگهی املاک و مستغلات وقفی مجلس
- مدیریت نرم افزار برای به دست آوردن وضعیت مالکیت قطعی برای زمین وقفی

مجلس در وضعیت موقت و

– به عنوان دبیرخانه برای گردهمایی درآمد، نشست کمیته سرمایه‌گذاری و مدیریت نشست کمیته وقف (۹۴)

ج) قسمت امور مالی

منشور مشتری:

– تقویت سیستم عملیات بخش مالی به سمت مدیریت کارآمد کار مؤثر در راستای الزامات MS ISO 9001;2008 و بهترین تمرین مدیریت مالی مجلس مذهبی ایالتی اسلامی

– ارائه یک تخمین سالانه از بودجه مجلس و ارائه به سلطان ایالت در ۳۱ اکتبر هر سال
– آماده‌سازی صورت‌های مالی سالانه با توجه به اصول حسابداری و ارائه به وزارت حسابرسی ملی پیش از یا در تاریخ ۳۰ آوریل سال بعد
وظایف:

– مدیریت عملیات مالی

– رسید درآمد

– پرداخت

– حسابداری

– تهیه بیانیه

– مالی و تثبیت مجلس

– مدیریت سرمایه‌گذاری

– آماده‌سازی بودجه

– کنترل مخارج و

– به عنوان دبیرخانه برای جلسه کمیته بیت المال. (۸۴)

۳. بخش طراحی و پژوهش

الف) قسمت برنامه ریزی

وظایف:

- تدبیر در مسائل انتقال مربوطه در مجلس (مرحله اولیه)
- هماهنگی برنامه های خلاقانه در مجلس به صورت پویا و مؤثر (۸۵)

ب) قسمت پژوهش

وظایف:

- برنامه ریزی، پیاده سازی و نظارت بر پژوهش درباره تهدید به تضعیف حرمت اسلام به صورت سیستماتیک و دقیق چه از طریق همکاری پژوهش داخلی یا برون سپاری
- فراهم کردن بینش و گسترش مربوط به اسلام در ایالت در امور تضعیف کننده حرمت اسلام
- همکاری / هماهنگی با بخش تحقیق و توسعه نهادهای مجلس و دیگر نهادها. (۸۶)

۴- بخش شرکت

الف) قسمت مدیریت منابع انسانی

منشور مشتری:

- اطمینان از گذراندن آموزش هر کارمند مجلس برای حداقل ۳ روز در مدت ۱ سال
 - مدیریت انتصاب کارمند جدید ظرف مدت ۳۰ روز کاری از تاریخ تصویب در جلسه کمیته منابع انسانی مجلس
 - اطمینان از به روز شدن کتاب رکورد شناسه خدمات کارمندان ظرف ۵ روز کاری از تاریخ دریافت اطلاعات
 - تهیه مخارج برای کمیته انضباطی مجلس در عرض ۳۰ روز کاری از تاریخ رسمی دریافت گزارش
 - حفظ صدور گواهینامه از MS ISO ۹۰۰۱: ۲۰۰۸ سیستم مدیریت کیفیت مجلس
- وظایف:

- برنامه‌ریزی و نظارت بر پرسنل مجلس و ساختار سازمان
- مدیریت استخدام کارمند و امور خدماتی
- مدیریت تمام سیاست‌ها، بخشنامه‌ها، قوانین و مقررات و دستورالعمل‌های مربوط به فعالیت‌های منابع انسانی
- برنامه‌ریزی و مدیریت آموزش کارمندان و برنامه صلاحیت
- مدیریت عملکرد کارمندان
- مدیریت جوایز و بازشناسی کارمندان
- نظارت بر کد رفتاری و نظم و انضباط کارمندان
- مدیریت رفاه و بازنشستگی
- مدیریت ارتقاء به عنوان یک عامل بازیگر. (۸۹)

ب) قسمت روابط شرکت

منشور مشتری:

- اطلاع‌رسانی به شاکی ظرف ۳ روز کاری از تاریخ رسید شکایت
 - اطمینان از بیان واضح هر آیتیم در هر نقل قول نامه پیشنهادی صادر شده.
- وظایف:
- اطمینان از یک سیستم روشن و کامل تحویل اطلاعات مربوط به مجلس به دولت و دپارتمان‌های خصوصی و دولتی
 - همکاری و هماهنگی برنامه‌های مجلس مذهبی اسلامی و دپارتمان مذهبی اسلامی
 - مدیریت قرارها و ملاقات اعضای مجلس، کمیته سابقه مجلس و کمیته منطقه‌ای مجلس (۹۰)

ج) قسمت فناوری اطلاعات

منشور مشتری:

- اطمینان از عملکرد مناسب شبکه و نرم‌افزار
- توسعه و حفظ سیستم نرم‌افزار با توجه به مشخصات مورد نیاز توسط کاربر

– اطمینان از بازسازی دوباره سخت افزار و نرم افزارهای کامپیوتری معیوب ظرف مدت ۲۰ روز از تاریخ دریافت شکایت
وظایف:

- حفظ و مدیریت استراتژی و سیستم فناوری اطلاعات مجلس
- بررسی سخت افزار / نرم افزار و الزامات امنیت شبکه و همچنین حصول اطمینان از عملکرد سیستم کامپیوتری.
- برنامه ریزی، توسعه، هماهنگی، نظارت و حفظ سیستم نرم افزار اجرایی و همچنین وب سایت مجلسی (۹۱)

د) قسمت مدیریت اداره

منشور مشتری:

- به دست آوردن نقل قول از پشتیبان ظرف ۷ روز کاری از تاریخ ارائه نامه نقل قول
- اطمینان از ارسال سفارش محلی، فاکتور و یک سند کامل ظرف ۱۴ روز کاری به قسمت بیت المال
وظایف:

- مدیریت و هماهنگی اجرای کار سالانه مجلس
- مدیریت امنیت دفتر
- مدیریت امور اداری و خودرو
- هماهنگی سیستم تشکیل پرونده و ضبط
- مدیریت کاندیدای پشتیبانی حج توسط مجلس
- مدیریت تدارکات مجلس، دارایی های منقول، فروشگاه و سهام تأمین
- مدیریت دارایی و موجودی دریافت و
- به عنوان دبیرخانه برای گردهمایی مدیریت دارایی مجلس (۹۲)

۵. بخش حسابرسی عمومی

منشور مشتری:

مطرح کردن یک حکم حسابرسی برای حسابرس در ۱۴ روز کاری از تاریخ گزارش

حسابرسی تأیید شده توسط رئیس حسابرس داخلی
وظایف:

- مدیریت پیاده سازی حسابرسی در مجلس و شرکت های تابعه مجلس و دپارتمان مذهبی اسلامی
- ارزیابی یک سیستم به منظور اطمینان از رعایت بهترین حالات، قوانین و مقررات جهت تحت تأثیر قرار دادن عملیات و گزارش و همچنین انطباق اجرای آن
- بررسی اثربخشی در حفظ اموال مجلس و تأیید وجود اموال و همچنین محافظت از تقلب و قصور
- ارزیابی سیستم کنترل داخلی به منظور تعیین عملکرد مناسب آن
- بررسی پروژه ها و فعالیت به منظور تعیین اجرا به شیوه پیشنهادی
- مشاوره به مجلس در مدیریت مالی
- بررسی وجود و اثربخشی اجرای سیستم مالی و بهره برداری
- به عنوان دبیرخانه برای جلسات کمیته حسابرسی (۹۶)

۶. بخش مشاور حقوقی

منشور مشتری:

- اطمینان از اینکه تمام امور حقوقی مجلس مذهبی اسلامی در راستای قوانین فعلی مدیریت می شود.
 - اطمینان از اینکه تمام موارد شامل مجلس مذهبی اسلامی در دادگاه شریعت توسط وکیل یا کارمند شریعت منصوب ارائه می شود.
 - اطمینان از اینکه تمام موافقت نامه های مجلس مذهبی اسلامی ظرف مدت ۲۱ روز کاری از تاریخ دریافت یک سند کامل از بخش مرتبط آماده می شود.
 - اطمینان از اینکه نظر اولیه قانونی ظرف مدت ۱۴ روز کاری از تاریخ دریافت یک یادداشت از بخش و یا سازمان مرتبط آماده می شود.
- وظایف:

- اطمینان از محافظت همیشگی از تمام حقوق و منافع مجلس.

- هماهنگی مطالعات دربارهٔ مسائل حقوقی مدنی / شریعتی مجلس
- هماهنگی هیئت رئیسه وکلای مجلس
- هماهنگی موارد مربوط به سفردعاوی مدنی و شریعت
- کنترل موردی فرایندهای شامل مجلس در دادگاه شریعت و مدنی
- ارائه مشاوره قانونی مربوط به هرگونه مسائل مدنی و شریعت اشاره شده توسط مجلس
- نظارت بر روند خدمات حقوقی به مسلمانان واجد شرایط در هر مورد امور حقوقی در دادگاه شریعت مانند صدور گواهینامه طلاق، صدور گواهینامه آشتی
- بررسی و تأیید تمام اطلاعیه‌های حقوقی و آگهی‌های درخواست صادر شده توسط مجلس
- بررسی و تصویب تمام شرایط و ضوابط موافقتنامه‌های مجلس از جمله قرارداد سرمایه‌گذاری مشترک، فروش و قرارداد خرید، شرایط انتصاب عامل / یا تفاهم‌نامه مهر و موم شده مجلس با طرف‌های خارجی
- مسئول در انجام بررسی و تعریف نسبت به مصوبات اعمال شده توسط مجلس
- مسئول در نظارت بر روند اعلان و آگهی تمام قوانین و فتواهای تأیید شده توسط مجلس و گواهی شده توسط سلطان ایالت.
- به عنوان دبیرخانه برای جلسات کمیته حقوقی و
- نماینده مجلس در بحث و مذاکره با هر دولت، نهادهای خصوصی و سازمان‌های دیگر درگیر در اقدامات قانونی (۹۵)

۷. بخش مدیریت ارشد پروژه

منشور مشتری:

- انجام بازرسی سایت و آماده‌سازی یک سند گزارش برآورد^۱ در مدت ۱۴ روز از تاریخ دریافت شکایت
- اطمینان از پیروی از مشخصات تمام مسائل تعمیر و نگهداری و پروژه وظایف:

- مدیریت پروژه توسعه املاک و مستغلات مجلس از طریق سرمایه‌گذاری مشترک بین توسعه‌دهنده و شرکت‌های تابعه
- مدیریت تعمیر و نگهداری املاک و مستغلات و ارزیابی پروژه مجلس
- مدیریت و صدور گواهی‌نامه پیشرفت کار پروژه جدید مجلس در ایالت
- مدیریت خدمات قرارداد از محل دارایی‌های غیرمنقول مجلس
- مدیریت قبوض آب و برق املاک و مستغلات مجلس
- مدیریت برنامه استراتژیک اقتصاد و خرید املاک و مستغلات مجلس
- بررسی تناسب زمین و
- به‌عنوان دبیرخانه برای جلسه نظارت بر پروژه و نشست فنی توسعه املاک و مستغلات مجلس (۹۳)

۴-۳-۷- منشور مشتریان

- حصول اطمینان از اینکه هر نتیجه پذیرش شده در حساب مجلس همان روز یا حداکثر روز کاری بعدی وارد شود.
- اطلاع‌رسانی قبول درخواست از گرو درآوردن، کاهش گرویی، فروش و یا خرید املاک مازاد در ظرف چهارده روز کاری از تاریخ‌نامه رسید انجام شود.
- صدور پذیرش توصیه‌نامه از نتیجه وراثت مختلف به سازمان‌های درگیر در ظرف چهارده روز کاری پس از دریافت رسید پرداخت در پذیرش صورت گیرد.
- ارائه یک فرصت و تسهیل امن، راحت و به‌خوبی مدیریت شده تضمین گردد.
- اطمینان از اینکه اطلاعات در وب‌سایت مجلس به‌طور منظم به‌روزرسانی می‌شود.
- پاسخ به تمام درخواست‌های رسیده ظرف ۱۴ روز کاری انجام شود.
- بخش‌نامه کردن دقیق جلسه ظرف ۱۴ روز کاری بعد از زمان برگزاری آن صورت پذیرد.
- صدور رسید به پرداخت‌کننده بلافاصله پس از آنکه پرداخت در شمارنده بیت‌المال دریافت شد انجام شود.
- تکمیل ادعاهای پرداخت ظرف ۱۴ روز کاری از تاریخ رسید تکمیل ادعا در بخش بیت‌المال انجام شود. (۷۶)

۴-۳-۳-۸- فرم‌ها

مجلس مذهبی اسلامی ایالتی فرم‌های مختلفی جهت فعالیت‌های گوناگون دارد که در جدول ۴-۴ برخی از این فرم‌ها نام برده شده است.

جدول ۴-۴: فرم‌های مجلس مذهبی اسلامی ایالتی

چک‌لیست فرم‌های خالی آسیای میانه
فرم پست‌های خالی
فرم ثبت نام پیمانکار
فرم ثبت نام مشاور
فرم ثبت نام (تأمین / خدمات)
فرم وضعیت اعتبار سنجی اقامت
فرم درخواست برگزاری گرانت اعتماد
فرم درخواست اجاره
فرم درخواست وصیت‌نامه

۴-۳-۳-۹- خدمات

ازجمله این خدمات می‌توان به خدمات اجاره‌ای (اجاره دادن اموال و مستغلات مجلس به افراد مختلف) اشاره کرد. (۹۷)

۴-۳-۳-۱۰- خدمات بیت‌المال

ازجمله این خدمات می‌توان به:

- خدمات مدیریت وصیت‌نامه (تهیه وصیت‌نامه و اجرای آن بعد از فوت شخص) (۹۸)
- خدمات مربوط به مدیریت دارایی‌های بدون مالک (اموالی که صاحب آن مشخص نیست که بیت‌المال پروسه یافتن صاحب آن یا درنهایت به خزانه رفتن آن را انجام می‌دهد) (۹۹)
- خدمات مربوط به مدیریت میراث (مخصوص اموالی که وارث درجه اول یا درجه دوم

- آن‌ها از بین رفته‌اند که بیت‌المال پروسه انتقال آن‌ها را طی می‌کند) (۱۰۰)
- خدمات مدیریت هبه (هدیه‌ای که فردی به فرد دیگر اهدا می‌کند) (۱۰۱)
- خدمات مدیریت پول‌های عدم انطباق با شریعت (در رابطه با این، یک حساب ویژه در مجلس به منظور تسهیل جامعه مسلمانان با هدایت و دفع پول‌های عدم انطباق با شریعت باز شده است طوری که درآمدها را می‌توان بین جامعه مسلمانان و جامعه غیرمسلمانان تقسیم کرد) (۱۰۲)
- خدمات مربوط به افراد مدیون (به این صورت که افرادی که فرد طلبکار را نمی‌توانند پیدا کنند دین و قرض خود را در خزانه پرداخت می‌کنند و بیت‌المال برای پیدا کردن این افراد تلاش می‌کند). این افراد عبارت‌اند از:
- طلبکاران و وارثانی که نمی‌توانند رهگیری شوند.
- دین به غیرمسلمانانی که نمی‌توانند رهگیری شوند.
- سپرده‌ای که نمی‌تواند رهگیری شده یا به کشور مبدأ بازگردد.
- طلبکارانی که فوت کرده‌اند و وارثی برای آن‌ها پیدا نمی‌شود.
- سپرده و یا جبران خسارت از کارکنانی که نمی‌توانند شناسایی شوند.
- درآمد فروشی که نمی‌تواند به فروشنده پرداخت شود.
- بدهی به تأمین‌کنندگان کالا که نمی‌توانند شناسایی شوند. (۱۰۳)
- یکی از برنامه‌های مجلس مذهبی اسلامی ایالتی به زبان مالایی است و در آن استراتژی‌های این مجلس بیان شده است که در ادامه اهم این استراتژی‌ها بیان می‌گردد.

۴-۳-۱۱- استراتژی‌های مجلس مذهبی اسلامی ایالتی

- تشکیل جامعه‌ای پارسا، آگاه و اخلاقی
- افزایش استحکام اقتصادی
- اجرای تلاش‌های تبلیغاتی مؤثر
- اطمینان از مدیریت مؤثر دارایی‌ها
- ایجاد یک مدیریت نهاد مذهبی فعال

الف- برنامه‌های استراتژی اول

- برنامه مدیریت منابع انسانی آموزش دیده و باانگیزه
- برنامه مدیریت کیفیت کلی
- برنامه مؤثر ارتباطات و نوآوری فناوری اطلاعات
- برنامه مرکزی جامع منابع مجلس مذهبی اسلامی ایالتی

ب- برنامه‌های استراتژی دوم

- طرح تحقیقی و توسعه‌ای اشتراک وقف و دارایی‌های پایدار مجلس مذهبی اسلامی ایالتی
- برنامه پایدار و مستحکم توسعه دارایی‌های پایدار مجلس مذهبی اسلامی ایالتی
- برنامه نگهداری سازگار و سیستماتیک دارایی‌های پایدار مجلس مذهبی اسلامی ایالتی

ج- برنامه‌های استراتژی سوم

- برنامه توسعه و کنترل تازه گرویدگان^۱
- برنامه تبلیغاتی دوستانه جهانی
- برنامه مراقبت از بیمار در بیمارستان
- سیستم ارائه سازمان یافته و یک بنای باکیفیت

د- برنامه‌های استراتژی چهارم

- برنامه تدارک بودجه طرح‌ریزی شده
- بهترین برنامه پذیرش تمرین مدیریت مالی
- برنامه هزینه‌ای (مصرفی) خردمندان
- برنامه بازرسی مؤثر و زمان‌بندی شده

ه- برنامه‌های استراتژی پنجم

- تصفیة عقیده مراقبتی-دوستانه و کلی و برنامه مراقبت از زنان

– برنامه حسابرسی جامع مالی و مدیریت

– برنامه آگاهی و ادراک قوانین شریعت و مدنی

۴-۳-۴- دپارتمان مذهبی اسلامی ایالتی^۱

حال به بررسی دپارتمان مذهبی اسلامی مالزی می پردازیم که متولی امور قرآنی و مساجد در سطوح فدرالی و ایالتی در مالزی است. شکل ۴-۹ صفحه ابتدایی سایت این دپارتمان را نشان می دهد.

شکل ۴-۹: صفحه ابتدایی سایت دپارتمان مذهبی اسلامی مالزی

۴-۳-۱- چشم انداز، مأموریت و شعار

جدول ۴-۵: چشم انداز، مأموریت و شعار دپارتمان مذهبی اسلامی

چشم انداز	بهترین بودن در کلاس جهانی زیر سایه خداوند متعال
مأموریت	مدیریت خردمندانه امور اسلامی با اعتماد و مؤثر
شعار	"مؤثر، سریع و باکیفیت"

1. Jabatan agama islam negeri(State Islamic Religious Department)

۴-۳-۴- اهداف

- فراهم کردن زیرساخت نهادهای اسلامی با بهترین سیستم ارائه خدمات به صورت کارآمد و مؤثر
- طراحی، پیاده سازی و نظارت بر اجرای برنامه های تبلیغی در تمام سطوح جامعه
- طراحی، پیاده سازی و نظارت بر برنامه های توسعه خانواده اسلام
- اجرای قوانین امور اسلامی موجود و استفاده نشده
- ارائه آموزش و پرورش قوی مذهبی به مسلمانان
- پیگیری تعالی مسجد در راستای وحدت و توسعه جامعه
- برنامه ریزی و اجرای آموزش به منظور بهبود کیفیت مدیریت امور اسلامی
- حصول اطمینان از مدیریت سیستم ارائه خدمات امور اسلامی به صورت کارآمد و مؤثر در سطح منطقه (۱۰۹)

۴-۳-۳- ساختار سازمانی

شکل ۴-۱۰ ساختار سازمانی این دپارتمان را نمایش می دهد: (۱۱۰)

شکل ۴-۱۰: ساختار سازمانی دپارتمان مذهبی اسلامی

۴-۳-۴- بخش مدیریت مسجد

دپارتمان مذهبی اسلامی ایالتی در بخش مدیریت مساجد چشم انداز و ماموریتی دارد که در جدول ۴-۶ بیان شده است.

جدول ۴-۶: جایگاه، چشم انداز و مأموریت بخش مدیریت مسجد

موقعیت	قسمت مدیریت مسجد یکی از قسمت های اداری دپارتمان مذهبی اسلامی به شمار می رود. برای نمونه این قسمت مدیریت تمام ۳۵۳ مسجد را در ایالت سلنگور بر عهده دارد.
چشم انداز	ایجاد جامعه مسلمانان که با فعالیت ها و برنامه های مختلف جهت کامیابی تمام بخش های جامعه به مسجد متعهد است.
ماموریت	مدیریت و اداره مساجد در بهترین، مؤثرترین و نمونه ترین حالت زیر سایه خداوند متعال

الف) اهداف

- حرکت به سوی مدیریت مسجد در بهترین سطح
- تدوین مجموعه ای از قوانین و دستورالعمل های حاکم بر مسجد ممتاز
- نظارت بر اثربخشی اداره و تعالی مساجد
- توانمندسازی سرمایه انسانی از طریق اجرای برنامه های آموزشی مسجد

ب) واحدهای بخش مدیریت مسجد

- واحد اداره
- واحد اهالی منطقه
- واحد خطبه
- واحد تکبیر

ج) فعالیت های بخش مدیریت مسجد

دپارتمان مذهبی اسلامی ایالتی در بخش مدیریت مساجد و حوزه اداره مساجد فعالیت های مختلفی انجام می دهد که در جدول ۴-۷ نشان داده شده است.

جدول ۴-۷: فعالیت‌های بخش مدیریت مسجد

اداره مسجد	کمیته ملاقات
پرداخت کمک هزینه	افتتاح مسجد
سرسبزی مسجد	کلاس تکبیر
تعمیرات مسجد	افزایش آراستگی مسجد

د) وظایف قسمت مدیریت مسجد

- مدیریت برنامه‌های متعدد مربوط به مسجد
- مدیریت ساخت و ساز و ثبت مساجد
- مدیریت اداره مسجد در ایالت
- مدیریت جلسات کمیته هیئت رئیسه خطبه
- مدیریت تولید و جمع‌آوری خطبه‌های نماز جمعه
- هماهنگی / تعیین ملاقات رئیس قسمت، مدیریت تقاضای کلاس‌ها / استادان دوره‌های تکبیر و امامان جماعت (۱۱۱)

۴-۳-۵- بنیاد وقف مالزی

بنیاد وقف مالزی به عنوان بازوی اجرایی دپارتمان جوهر عمل می‌کند بنابراین در ادامه به معرفی این بنیاد می‌پردازیم. شکل ۴-۱۰ صفحه ابتدایی سایت این بنیاد را نشان می‌دهد.

شکل ۴-۱۱: صفحه ابتدایی سایت بنیاد وقف مالزی

۴-۳-۵-۱- تاریخچه

بنیاد وقف مالزی یک نهاد خیریه ملی است. به طور رسمی در ۲۳ جولای سال ۲۰۰۸ تحت فرمان قانون متولیان (الحاقی) ۱۹۵۲ توسط دپارتمان اوقاف، زکات و حج (جوهر) تأسیس شده است.

رئیس هیئت مدیره متولیان دپارتمان اوقاف، زکات و حج به عنوان وزیر در مقامات مذهبی نخست وزیری است. در حالی که قائم مقام رئیس به عنوان رئیس کل بنیاد وقف مالزی شناخته می شود. اعضای هیئت مدیره متولیان از نماینده های مجلس های اسلامی هریالت و یک نماینده از وزارت دارایی، یک نماینده از واحد برنامه ریزی اقتصادی دپارتمان نخست وزیری و سه نماینده از بخش شرکتی تشکیل شده است. (۱)

۴-۳-۵-۲- چشم انداز و مأموریت

چشم انداز

تبدیل شدن به یک سازمان پیشرو در مباحث قدرتمند ساختن جامعه در مباحث موقوفات

مأموریت

- دستیابی به سرویس خدمات در کلاس جهانی
- ایجاد هوشیاری و آگاهی از پتانسیل های موقوفات
- تولید منابع ثروت جدید از دارایی های موقوفه در یک کل نگری و دید یکپارچه (۳)

۴-۳-۵- اهداف و عملکردها

اهداف

- ایجاد و گسترش وقف در کشور از طریق همکاری با مجلس مذهبی اسلامی به عنوان متولی اصلی امور خیریه
- ایجاد و گسترش وقف و دارایی مسلمانان برای اهداف خیرخواهانه از طریق توسعه اقتصادی - آموزشی و کارهای اجتماعی خیرخواهانه مسلمانان
- افزایش سرمایه توسط قوانین امروزی، مدرن و خلاقانه در جهت حداکثرسازی عواید حاصل از امور خیریه
- نمایاندن و معرفی کردن نابرابری های اجتماعی - اقتصادی در میان مسلمانان به عنوان یک مسئله پیش رونده و مولد خصوصاً در جهت کاهش فقر و
- افزایش اطمینان واقفان و خیران.

عملکردها

الف) افزایش سرمایه وقف

اجرای برنامه ها برای انباشتن سرمایه گذاری های صندوق وجهی بنیاد برای اهمیت اقتصادی داشتن در نزد مسلمانان.

ب) پیاده سازی و برنامه های اجتماعی خیرخواهانه

برنامه ریزی فعالیت هایی که برای زندگی مناسب مسلمانان در دنیا و آخرت سودمند است مانند کمک هزینه های دانشجویی، یاری به نیازمندان و اعتمادسازی واقفان به بهترین صورت ممکن.

ج) اداره کردن برنامه‌های سرمایه‌گذاری

اداره منابع سرمایه‌گذاری شده در بنیادها و صندوق‌های امور خیریه مالزی در هر سرمایه‌گذاری تصویب شده قانونی که تقسیم و پراکندگی را موجب می‌شود.

د) تنظیم برنامه‌های ارتقا و اشاعه آن‌ها

- برگزاری و سازمان‌دهی اجلاس‌ها و سمینارها و مراسم مشابه دیگر و
- نشر بروشورهای مختلف برای بسط و گسترش اهداف بنیاد (۴)

۴-۳-۵-۴- ساختار و شرح وظایف کمیته‌ها

۱. منبع و موارد کاربرد وجوه وقفی (سرمایه‌های وقفی)

از زمان تأسیس بنیاد وقف مالزی در سال ۲۰۰۸ منابع مالی این بنیاد و نحوه استفاده از آن‌ها به صورت ذیل است:

جدول ۴-۸: منبع و موارد کاربرد وجوه نقدی بنیاد وقف مالزی

ردیف	منبع وجوهات	کاربرد وجوهات
۱	دولت فدرال از طریق وزارت اوقاف- زکات و حج نخست‌وزیری	– حقوق کارمندان – صرف مخارج و برنامه‌های ترویجی بنیاد وقف مالزی – توسعه پروژه‌های کوچک با اثرات بزرگ
۲	وجوه ناشی از شرکت کردن کمپانی‌ها در مسئولیت‌های اجتماعی مشارکتی ^۱ * واجد شرایط برای معافیت مالیاتی	اجتماعی کردن و توسعه برنامه‌های وقف

ردیف	منبع وجوهات	کاربرد وجوهات
۳	پول وقف مالزیایی کسب شده از همکاری: - کسر حقوق - از طریق سیستم وقف مالزی - بنیاد وقف مالزی - از طریق باجه های شخصی - باجه های بانک-حواله پول - از طریق انجمن های شهری * واجد شرایط برای معافیت مالیاتی	- تبدیل به دارایی های پایدار بعد از توسعه کافی وجوهات و سرمایه ها - انتقال به مجلس اسلامی ایالتی مرتبط با قدرت های دارای نفوذ در این کشورها که با بنیاد وقف مالزی همکاری می کنند - در زمانی که در انتظار برای وجوهات کافی هستیم سرمایه ها در بنگاه های شاخه ای بانک اسلامی سرمایه گذاری می شوند. عواید حاصل از این کار (چه سود ناشی از آن و چه درآمدهای حاصل از دارایی های پایدار) برای کارهای خیریه جامعه مصرف می شود.

۲. شیوه اداره

هیئت مدیره متولیان که توسط وزیر در نخست وزیری اداره می شود و اعضای آن از نماینده های مجلس های اسلامی هریالت تشکیل می شود مسئول تصویب خط مشی ها و سیاست های بنیاد وقف مالزی هستند.

کمیته اجرایی، مسئول اجرای هر وظیفه ای است که از سوی هیئت مدیره متولیان تصمیم گیری شده باشد. در بنیاد وقف مالزی ۵ کمیته قرار دارند که عبارتند از:

- کمیته مشورتی شریعت
- کمیته مالی و سرمایه گذاری
- کمیته بازرسی
- کمیته مدیریت
- کمیته همکاری (هم افزایی)

الف) کمیته مشورتی شریعت

- مشورت دادن به هیئت مدیره متولیان در رابطه با عملیات ها و فعالیت های بنیاد

وقف مالزی

- تصویب پیشنهادهای ارائه شده توسط دبیرخانه و قوانین مناسب در نظر گرفته شده توسط هیئت مدیره متولیان در زمان مناسب
- تحقیق و فراهم کردن دیدگاه‌ها از چشم‌انداز قوانین اسلامی در هر پیشنهاد ارائه شده دبیرخانه بنیاد وقف مالزی.
- پیشنهاد برای بهبودها و آلت‌رناتیوها برای هر پیشنهادی که مصمم هستیم با الزامات قانونی کمتر منطبق باشد
- ارائه هرگونه پیشنهادی که به نظر می‌رسد با اجرای آن بنیاد وقف مالزی به اهداف خود نزدیک می‌شود.
- تشکیل جلسه برای ارائه بحث‌ها جهت حمایت دیدگاه‌ها به صورت پشتیبانی (اگر مناسب است) و
- تصویب و تعدیل اسناد یا مقررات مربوط به اصول و شرایط در جهت اطمینان از اینکه محصولات و دستاوردها اهداف بنیاد وقف مالزی را برآورده می‌کند. (۵)

ب) کمیته مالی و سرمایه‌گذاری

- مشورت دادن به هیئت مدیره متولیان در فعالیت‌های سرمایه‌گذاری و مالی بنیاد وقف مالزی
- برعهده گرفتن تحقیقات، برنامه‌ریزی و ارزیابی موقعیت مالی بنیاد وقف مالزی
- ارائه دیدگاه‌های خود درباره اقدامات برای افزایش سرمایه، مدیریت و سرمایه‌گذاری مالی
- پی‌ریزی هزینه‌ها به صورت محتاطانه برای بنیاد وقف مالزی (۶)

ج) کمیته بازرسی

- اطمینان از کنترل داخلی مؤثر بر مسائل مالی، سرمایه‌گذاری، اجرایی، مدیریت و اداره کل بنیاد وقف مالزی
- نظارت بر تمام روابط و ممیزی خارجی
- ارزیابی استانداردهای کنترل داخلی و گزارش دهی مالی

- محققان مسئول برای احکام مالی
- ارزیابی عملکرد مدیریت داخلی و
- بازنگری قابل قبول با شرایط مشخص در ممیزی (۷)

د) کمیته مدیریت

- مشورت دادن به هیئت مدیره متولیان در رابطه با مدیریت منابع انسانی، خدمات و کارهای خیرخواهانه کارمندان و اعضا
- سیاست پیشنهادی بنیاد وقف مالزی برای مدیریت هیئت مدیره متولیان برای رسیدگی
- سرکشی به اداره کل بنیاد وقف مالزی
- اطمینان از ارائه سرویس بنیاد وقف مالزی به طرح‌ها و برنامه‌ها متناسب با نیازها و ظرفیت‌های کنونی و
- اطمینان از اجرای احکام مصوب توسط هیئت مدیره متولیان به طور دقیق و در زمان کوتاه (۸)

ه) کمیته همکاری (هم‌افزایی)

- بحث و هماهنگ کردن همکاری‌هایی که می‌تواند بین مجلس مذهبی اسلامی و دیارتمان اوقاف، زکات و حج و بنیاد وقف مالزی انجام گیرد.
- به عنوان سازمان دهنده ایده در کشف بهترین متدها و گام‌ها برای انجام کار و بسیج میان منابع مجلس مذهبی اسلامی، جوهر و بنیاد وقف مالزی در توسعه واقعی دارایی‌ها و کمک‌های خیریه عمل می‌کند.
- اداره کردن هماهنگی و روابط سه‌گانه بین مجلس مذهبی اسلامی، جوهر و بنیاد وقف مالزی برای اطمینان از اینکه هرگونه کار به عهده گرفته شده جهت گردش دارایی‌های وقف مؤثرتر و مولدتر انجام گیرد.
- ارائه یک طرح یا یک ساختار هماهنگی که مابین مجلس و بنیاد وقف مالزی برای هیئت مدیره متولیان بنیاد وقف مالزی به توافق رسیده است و
- دیده‌بانی و نظارت بر اجرای فعالیت‌ها یا پروژه‌های انجام شده در هماهنگی بین

1. Sub-Haron
2. May Berhad

۳. از طریق سفارش پول

۴. از طریق مراجعه به دفتر وقف مذهبی در نهاد بنیاد وقف مالزی (۱۳)

۴-۳-۶- نهادهای خیریه

در کشور مالزی نهادهای خیریه در موضوعات مختلفی فعالیت می کنند که عبارت اند از:

– دفاع و حمایت از گروه های مختلف

– حقوق حیوانات

– کودکان

– معلولان

– آموزش

– محیط زیست

– سلامت و بهداشت

– بومیان

– مهاجران

– سالمندان

– خانواده های تک سرپرست

– مشارکت اجتماعی

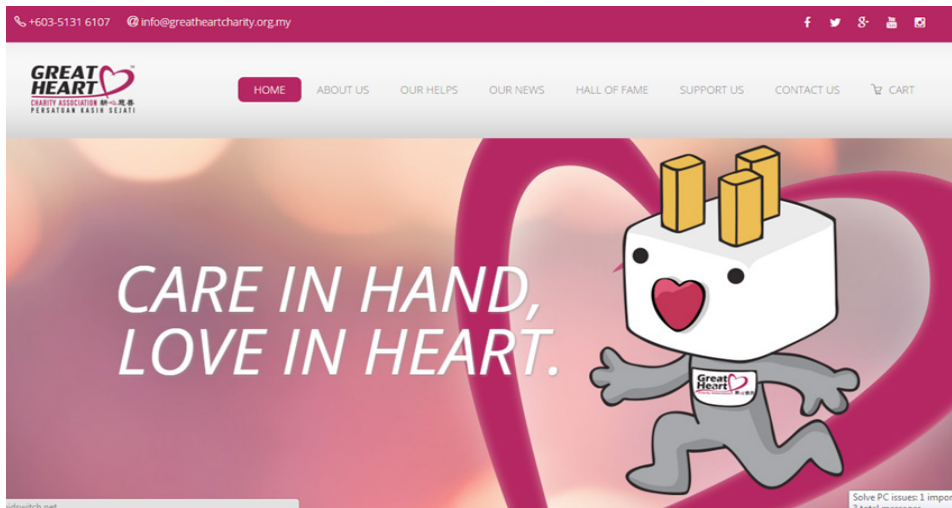
– زنان

– جوانان

تعدادی از این نهادها صرفاً بر روی یکی از موضوعات بالا تمرکز دارند و تعداد زیادی از آن ها همزمان در چند زمینه فعالیت دارند. در ادامه نهاد شاخص در هر کدام از موضوعات بالا را معرفی کرده و مختصراً شرح خواهیم داد:

۴-۳-۱-۶- انجمن خیریه قلب بزرگ^۱

شکل ۴-۱۸ صفحه ابتدایی سایت این انجمن را نمایش می دهد:

شکل ۴-۱۲: صفحه ابتدایی سایت انجمن خیریه قلب بزرگ

حوزه فعالیت این انجمن عبارت است از: دفاع و حمایت، معلولان، آموزش، بومیان، خانواده‌های تک سرپرست.

این انجمن یک سازمان خیریه غیرانتفاعی است که در سال ۲۰۱۰ در ایالت سلنگور تأسیس شده است. هدف این انجمن فراهم کردن کمک‌های ضروری و باارزش برای مردمی است که در زندگی با سختی روبه‌رو شده‌اند. در اصل ارزش و هدف اصلی آن‌ها تبدیل امور خیریه به یکی از اجزای زندگی افراد است. هزینه این فعالیت‌ها از طریق حق عضویت داوطلبان و کمک‌های مردمی تأمین می‌شود. (۱۱۲)

الف) برنامه‌های انجمن

۱. برنامه خیریه دست در دست^۱

در این برنامه انجمن کمک‌های ضروری را برپایه دو جهت کلیدی فراهم می‌کند:

• جسمی

مردمی وجود دارند که برای به دست آوردن ملزومات روزمره خود کوشش می‌کنند. این انجمن با کمک‌های خود قصد دارد تا زندگی آن‌ها را راحت‌تر کرده و آن‌ها را در

نیازهای هرروزه خود یاری رساند.

- انجمن به طور فعال منابع را برای کسانی فراهم می کند که بیشتر نیازشان محصولات غذایی و آشامیدنی و احتیاجات روزانه است.
- برای مردم محروم که مشکلات بهداشتی دارند و کسانی که نیاز به کمک مالی برای جراحی یا دیگر درمان های پزشکی دارند منابع مالی تأمین می شود.
- انجمن بورس تحصیلی و دیگر منابع یادگیری برای دانش آموزانی ارائه می کند که در پیشبرد مطالعات خود با مشکلات مالی روبه روهستند.

• ذهنی

- سلامتی مثبت ذهنی یکی از کلیدها برای یک زندگی شادتر است. انجمن مردم را تشویق می کند که خوش بین بمانند و از سلامتی ذهنی گروه های تهی دست با هدیه شادی به آنها مراقبت کنند.
- در این انجمن به طور فعالانه فعالیت هایی برای ذی نفعان سازمان دهی می شود. این فعالیت ها شامل بازدید از باغ وحش، پارک، ناهار و دیگر برنامه هاست.
- مکرراً پیام های مثبتی در وب سایت، فیس بوک، توئیتر و دیگر رسانه های انجمن با انتشار مطالب خواندنی متنوع انتقال داده می شود.

فعالیت ها شامل:

- سفرهای روزانه
- پشتیبانی ماهانه محصولات روزانه
- چک آپ پزشکی
- حمایت های مالی دارویی
- مرکز اجتماع انجمن برای افراد محلی (۱۱۳)
- ذی نفعان مدنظر عبارتند از:

• موارد شخصی

- بیماران دیالیزی
- خانواده های محروم

— خانواده‌های تک سرپرست

• مراکز

— خانه‌های سالمندان

— یتیم‌خانه

— مراکز معلولین

• پروژه‌های بومیان

۲. برنامه آموزشی من و تو^۱

در این برنامه انجمن به‌طور فعالانه با دانش‌آموزان از جوامع مختلف در مدارس همکاری می‌کند. این دانش‌آموزان ابتکار عمل را در سازمان‌دهی پروژه‌های جامعه با همکاری انجمن به‌عنوان حامی آن‌ها در دست خواهند گرفت. (۱۱۴)

ذی نفعان مدنظر عبارتند از:

تمامی دانش‌آموزان از دبستان تا دانشگاه

• اهداف

آموزش باید به‌عنوان یک شکل خیریه در نظر گرفته شود. اجرای فرهنگ خیریه در مدارس به‌عنوان یک نقطه آغاز برای دانش‌آموزان جهت سازمان‌دهی پروژه‌های داوطلبانه جامعه در حین ارتقای دانش خود خدمت می‌کند و بنابراین درون جامعه انرژی مثبت تزریق می‌نماید.

۳. برنامه جنگجویان زمین^۲

در این برنامه برای محافظت از زمین برای امروز و برای یک فردای بهتر تلاش می‌شود.

• اهداف

در حال حاضر این انجمن گروه‌های کوچکی از داوطلبان برای سازمان‌دهی فعالیت‌های پاک کردن در هر آخر هفته در پارک‌های عمومی متفاوت اطراف شهر تشکیل داده است. این فعالیت جهت تجربه تلاش‌های نظافت‌گران جامعه برای کمک به

1. You & Me Educational Program

2. EARTH WARRIORS PROJECT

حفظ پاکیزگی شهروپی بردن به اهمیت تمیز کردن شهر فرصتی را برای شرکت کنندگان فراهم می کند. انجمن شرکت کنندگان را تشویق می کند تا اعضای خانواده خود را به همراه بیاورند زیرا این فعالیت یک تجربه خوب آموزشی علی الخصوص برای افراد نوجوان خانواده است.

علاوه بر این یک کیوسک بازیافت در مرکز اجتماعات انجمن قرار داده شده است. اهالی منطقه قادر خواهند بود آیتم های قابل بازیافتی را که به آن ها احتیاج ندارند به کیوسک تحویل دهند و در انجمن این آیتم ها به دسته های استفاده دوباره، کاهش و بازیافت تقسیم می شوند.

• استراتژی

فعالیت های جمع آوری زباله هر هفته در منطقه ساماندهی شود. انجمن اعضای خود را از تاریخ دقیق، زمان و مکان فعالیت جمع آوری زباله در گروه فیس بوک مطلع می سازد.

ذی نفعان مدنظر:

– محافظت از محیط زیست

– نسل آینده

– تمام موجودات روی زمین (۱۱۵)

۴. برنامه برگزاری مراسم ختم

انجمن به عنوان یک محل برای جمع آوری کمک ها از جامعه و سپس همکاری با انجمن های محلی برگزاری ختم عمل می کند و خدمات رایگان تابوت و گل و مراسم ختم برای فقیران، محرومان و افراد تنها را فراهم می کند. این خدمت دودسته از افراد را شامل می شود:

۱. افراد تنها، بدون خانواده، مسن یا کارگران خارجی که در بیمارستان فوت کرده اند و جنازه شان نزدیک به شش ماه در بیمارستان باقی مانده است. بیمارستان انجمن را مطلع ساخته مراسم برگزار می شود.

۲. اعضای خانواده های تهی دست که فوت کرده اند و خانواده قادر به پرداخت هزینه های مراسم ختم نیست انجمن برگزاری مراسم ختم را بر عهده می گیرد.

این اقدامات پس از انجام اقدامات برای تأیید جنازه صورت می‌گیرد. از آگوست سال ۲۰۱۴ انجمن برگزاری ۱۲۴ مراسم ختم بر پایهٔ رسوم بودیسم را برعهده گرفته است. ذی نفعان عبارت‌اند از افراد محلی، کارگران خارجی و مهاجران. (۱۱۶)

در این انجمن، داوطلبان می‌آموزند که مقداری از وقت خود را با کیفیتی خوب صرف افراد مسن و یتیمان نمایند. در این انجمن، افراد وسایل خود را که به آن احتیاج ندارند تحویل داده انجمن آن‌ها را کامل می‌کند و در اختیار نیازمندان قرار می‌دهد. با این کار مواد زاید نیز کمتر وارد محیط زیست می‌شود. (۱۱۷)

ب) اطلاعات انجمن

۱. تخصیص سرمایه و هزینه‌ها در سال ۲۰۱۴

تخصیص سرمایه و هزینه انجمن خیریه قلب بزرگ در سال ۲۰۱۴ به ترتیب جدول ۴-۹ می‌باشد:

جدول ۴-۹: تخصیص سرمایه و هزینه‌ها در سال ۲۰۱۴

درصد	منبع مصرفی
۱ درصد	ذخیره برای موارد تهی دست ۲۰۱۵
۲۰ درصد	اداره و هزینه‌های عمومی
۷۹ درصد	هزینه‌های خیریه

۲. هزینه‌های خیریه (۱۱۸)

هزینه‌های خیریه انجمن قلب بزرگ به تفکیک موارد هزینه‌ای در جدول ۴-۱۰ نشان داده شده است.

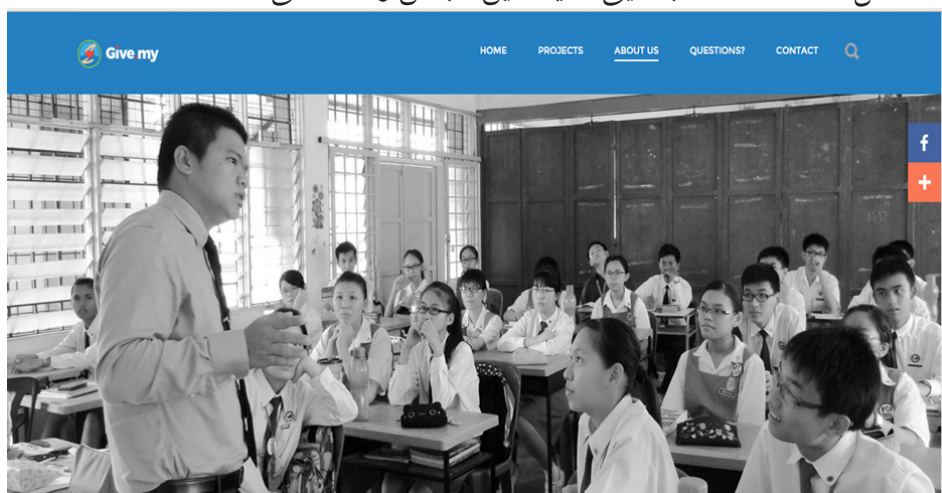
جدول ۴-۱۰: هزینه‌های خیریه انجمن قلب بزرگ

درصد	منبع مصرفی
۴۶ درصد	برگزاری مراسم ختم

درصد	منبع مصرفی
۲۵ درصد	افراد / خانواده نهی دست
۹ درصد	حمایت از درمان دیالیزی
۷ درصد	مرکز اجتماع انجمن
۴ درصد	ایتام
۳ درصد	اهدای موقت
۲ درصد	بلاایای طبیعی
۱ درصد	برنامه آموزشی من و تو
۱ درصد	پروژه بومیان
۱ درصد	افراد معلول
۱ درصد	خانه سالمندان

۴-۳-۶-۲- انجمن خیریه Give.my

شکل ۴-۱۹ صفحه ابتدایی سایت این انجمن را نشان می دهد.

شکل ۴-۱۳: صفحه ابتدایی سایت انجمن خیریه Give.my

حوزه فعالیت این انجمن خدمات آموزشی خیریه و حمایت از پروژه های

آموزش و پرورش در سراسر مالزی به طور مستقیم است.

این انجمن محلی برای قادر ساختن جامعه به مشارکت مستقیم در پروژه‌های معلمان در سراسر مالزی است. این انجمن برای همه مربیانی که می‌خواهند پروژه‌های آموزشی مهم و خلاقانه را آغاز کنند اما در سرمایه آن مشکل دارند ایجاد شده است. معلمان در سراسر مالزی از این انجمن برای ایجاد سرمایه از هر فردی که می‌خواهد در آموزش تغییری ایجاد شود- یک کلاس درس در هر زمان- استفاده کرده‌اند.

پروژه‌ها شامل ایجاد فضای آموزشی در مدارسشان، سفرهای آموزشی برای دانش‌آموزانشان و کارگاه‌های آگاهی از میراث فرهنگی است. هزینه این فعالیت‌ها از طریق کمک‌های مردمی تأمین می‌شود. (۱۱۹)

پروژه‌های کنونی

۱. فراهم کردن دسترسی بهتر به فناوری اطلاعات و ارتباطات برای کودکان روستایی این پروژه عبارت است از فراهم کردن امکانات مختلف همچون کامپیوتر، پرینتر و اسکنر برای دانش‌آموزان روستایی جهت دسترسی بهتر به اینترنت و امکانات فناوری اطلاعات. (۱۲۱)

شکل ۴-۱۴: فراهم کردن دسترسی بهتر به فناوری اطلاعات و ارتباطات برای کودکان روستایی

۲. سفرهای واقعیت مجازی

عبارت است از اهدای ۳۰ تلفن همراه کارکرده خود به کودکان و دانش آموزان در یتیم خانه ها برای استفاده آن ها. (۱۲۲)

شکل ۴-۱۵: سفرهای واقعیت مجازی

۳. دست به دست در علم و دانش برای مدرسه فیوجی

عبارت است از فراهم کردن فرصت یادگیری برای کودکان زنده مانده از سانحه ها و تصادفات در مدرسه فیوجی. در این پروژه دانش آموزان برای دیدن وسایل علمی به بیرون برده می شوند. (۱۲۳)

شکل ۴-۱۶: دست به دست در علم و دانش برای مدرسه فیوجی

۴. دخترانی که تغییر می کنند

عبارت است از افزایش مهارت و توانایی های دختران در زمینه های مختلف همچون بالا بردن اعتماد به نفس، مهارت در برنامه های کامپیوتری و افزایش مهارت های

فکری و طراحی. در انتهای این پروژه دانش آموزان بازی / داستان / برنامه کامپیوتری را طراحی و حل می کنند. (۱۲۴)

شکل ۴-۱۷: دخترانی که تغییر می کنند

۴-۳-۶-۳- بنیاد کمک های غذایی^۱

شکل ۴-۲۴ صفحه ابتدایی سایت این بنیاد را نشان می دهد.

شکل ۴-۱۸: بنیاد کمک های غذایی

حوزه فعالیت این بنیاد عبارت است از: کودکان، معلولان، محیط زیست، بومیان، مهاجران، سالمندان، خانواده های تک سرپرست.

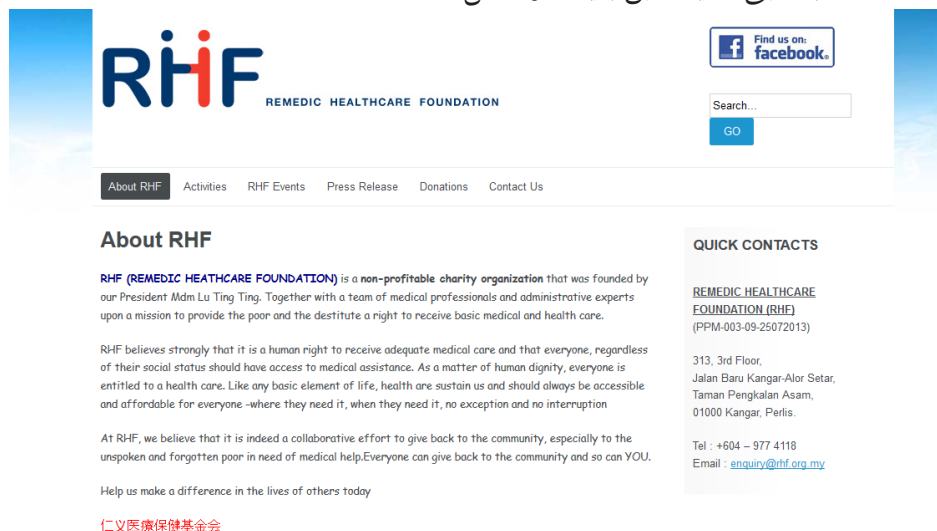
1. Food Aid Foundation

این بنیاد توسط افراد متخصص در صنعت خدمات غذایی اداره و توسط تعدادی از کارکنان و افراد داوطلب حمایت می‌شود. هزینه این فعالیت‌ها از طریق حق عضویت داوطلبان و کمک‌های مردمی تأمین می‌شود. فعالیت‌های این بنیاد عبارت است از:

- جمع‌آوری غذاهای حلال پخته شده مازاد از رستوران‌ها، هتل‌ها و مراکز غذایی و توزیع آن‌ها بین فقرا و نیازمندان
- جمع‌آوری غذاهای حلال فاسدشدنی به صورت خشک شده یا داخل کنسرواز تولیدکننده‌های مواد غذایی، صادرکنندگان، عمده‌فروشان و تمام اهداکنندگان و توزیع آن بین خانه‌های خیریه (۱۲۵)

۴-۳-۶- بنیاد مراقبت‌های بهداشتی^۱

صفحه ابتدایی سایت این بنیاد در شکل ۴-۲۵ نشان داده شده است.

شکل ۴-۱۹: صفحه ابتدایی سایت بنیاد مراقبت‌های بهداشتی

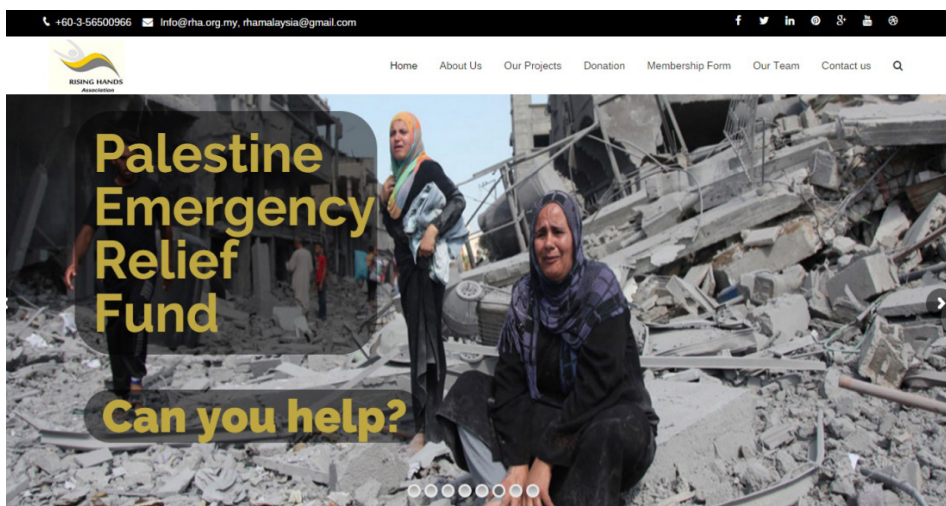
حوزه فعالیت این بنیاد عبارت است از: بهداشت و سلامت.

این بنیاد یک سازمان مردم‌نهاد خیریه و غیرانتفاعی است جهت فراهم کردن خدمات بهداشتی اولیه با هزینه کم برای تهی‌دستان و افرادی که بیمه نیستند. هزینه این فعالیت‌ها از طریق کمک‌های مردمی تأمین می‌شود.

این انجمن یک مرکز غیرانتفاعی برای کمک به نیازمندان شامل مالزیایی‌ها، خارجی‌ها و مهاجران در کشور است. کمک این انجمن به افراد از کشورهای دیگر همچون ایران، یمن، سوریه، پاکستان، سریلانکا، فیلیپین، اندونزی، ویتنام، بنگلادش، نپال، میانمار، افغانستان، عراق، سومالی، اتیوپی و فلسطین را نیز شامل می‌شود. هزینه این فعالیت‌ها از طریق حق عضویت داوطلبان و کمک‌های مردمی تأمین می‌شود.

اهداف اصلی این انجمن عبارت است از:

۱. کمک به مردم در توسعه آموزش و منابع انسانی
۲. نصیحت و مشاوره دادن در موضوعات خانوادگی، شخصی و فرصت‌های تجارت در مالزی
۳. فراهم کردن غذا، لباس و نیازهای روزانه برای خانواده‌های فقیر.
۴. کمک به بازگشت خارجی‌های زندانی به کشورشان با خرید بلیت پرواز
۵. ارائه دوره‌های رایگان درباره زیبایی، آرایش مو (برای خانم‌ها)
۶. برگزاری کلاس‌های مکالمه زبان انگلیسی
۷. فراهم کردن خدمات نگهداری از کودکان، اطفال و افراد مسن در خانه‌هایشان (۱۲۷)

شکل ۴-۲۱: کمک به آوارگان فلسطینی انجمن دست‌های افرشته

شکل ۴-۲۲: پروژه‌های انجمن دست‌های افراشته

۴-۳-۶-۶- مؤسسه کمک به خانواده سلنگور

شکل ۴-۲۹ صفحه ابتدایی سایت این مؤسسه را نشان می‌دهد.

شکل ۴-۲۳: صفحه ابتدایی سایت مؤسسه کمک به خانواده سلنگور

حوزه فعالیت این مؤسسه معلولان و سالمندان را شامل می‌شود. این مؤسسه یک مؤسسه غیرانتفاعی باهدف اولیه فراهم کردن خانه برای سالمندان، معلولان، معلولان سندروم دان و ایتام است. هم‌اکنون مؤسسه ۸۷ نفر را تحت پوشش دارد و قابلیت رسیدن به ۱۵۰ نفر را نیز دارا می‌باشد. این مؤسسه ۱۵ عضو برای انجام فعالیت‌ها دارد.

• اهداف

۱. مراقبت و توجه به افراد نیازمند مانند سالمندان، معلولان ذهنی، ایتام، افراد سندروم دان. برای این کار به پرستاران مخصوص نیاز است که سطح مراقبت به تعداد این پرستاران بستگی دارد.
۲. فراهم کردن پناهگاه برای افراد مورد آزار قرار گرفته خصوصاً کودکان آزار دیده و مادران نیازمند با درآمد پایین یا بدون درآمد.
۳. تأسیس و مدیریت یک مرکز همودیالیز برای بیماران دیالیزی مخصوصاً برای موارد دیالیزی.
۴. تأسیس و ایجاد یک کلینیک و مرکز خدمات درمانی برای ساکنان خانه و تهی‌دستان. این کار نه تنها یک خدمت به اعضاست بلکه یک منبع درآمد برای مؤسسه خواهد بود. (۱۲۸)

شکل ۴-۲۴: کلینیک و مرکز خدمات درمانی برای ساکنان خانه و تهی‌دستان

شکل ۴-۲۵: شعار مؤسسه کمک به خانواده سلنگور

• فعالیت‌ها

اعضا همیشه تشویق به شرکت کردن در فعالیت‌های روزانه برای سلامت نگه داشتن بدن و ذهنشان می‌شوند. این فعالیت‌ها غالباً درمانی است و در زمان مناسب انجام می‌شود.

چون اکثر اعضا قادر به انجام امور شخصی خود نیستند کارکنان برنامه‌های درمانی اختصاصی برای آن‌ها در نظر می‌گیرند مانند صنایع دستی و نقاشی. همچنین اعضا توسط گروه‌های داوطلب سرگرم می‌شوند. این سرگرمی شامل شام، فعالیت‌های اجتماعی و دیگر فعالیت‌هاست. (۱۲۹)

۴-۳-۶-۷- انجمن مهندسان بدون مرز مالزی^۱

حوزه فعالیت این انجمن حمایت از گروه‌ها را شامل می‌شود. این انجمن یک مؤسسه غیرانتفاعی خیریه باهدف افزایش تخصص و تجربه دانشجویان مهندسی و افراد حرفه‌ای در مالزی برای پروژه‌های مهندسی با تأکید بر پایداری محیط زیست و قدرتمند ساختن جامعه می‌باشد که منافع حاصل از آن‌ها به جامعه تهنه‌دستان می‌رسد.

FAQS

C O M I N G S O O N !

شکل ۴-۲۶: صفحه ابتدایی سایت انجمن مهندسان بدون مرز مالزی

• مأموریت

- همکاری با سازمان‌های دانش‌آموزی و انجمن‌ها برای فراهم کردن نیازهای اولیه جامعه نیازمندان از طریق طراحی و اجرای راهکارهای پایدار مهندسی
- کمک به انجمن‌ها در جهت افزایش آگاهی اجتماعی در زمینه امور خیریه و رفاهی
- ارتقای مهندسان و تشویق مهندسان جوان و غیر مهندسان برای شرکت در کارهای خیریه اجتماعی

• چشم‌انداز

عبارت است از دستیابی تمام مالزیایی‌ها به شش نیاز انسانی پایه‌ای: آب، غذا، پناهگاه، انرژی، آموزش و بهداشت و درمان. (۱۲۹)

فصل پنجم |

جمع بندی

۵- جمع بندی

گزارش حاضر با عنوان «بررسی وضعیت وقف و امور خیریه کشور مالزی» با هدف بررسی ساختار وضعیت وقف و امور خیریه، مساجد و اماکن متبرکه، و قرآن و فعالیت های مذهبی در کشور مالزی انجام شده است.

مالزی به معنای مجمع الجزایر ملایو است. این کشور در جنوب شرق آسیا واقع شده است که شامل دو بخش مالزی غربی مشتمل بر ۱۱ ایالت به انضمام کوالالامپور و بخش شرقی در جزیره بورنئو که شامل ایالات صباح و ساراواک و یک جزیره کوچک به نام لابوان در خارج از جزیره صباح است. وسعت سرزمینی این کشور ۳۲۹۷۵۸ مترمربع است. مالزی در ۳۱ اوت ۱۹۵۷ به استقلال دست یافته است. شهر کوالالامپور پایتخت مالزی به شمار می رود که در منطقه فدرالی کوالالامپور واقع شده است.

بر اساس آخرین سرشماری در سال ۲۰۱۵، جمعیت این کشور ۳۰٫۷ میلیون نفر (مردان: ۱۶٫۵۶ و زنان ۱۴٫۱۴) به ثبت رسیده است. نرخ رشد جمعیت در این کشور ۱٫۳۹ است در این کشور نرخ باسواد ی بیش از ۸۸٫۹ درصد است. زبان رسمی این کشور، ملایو است لیکن زبان های انگلیسی و چینی و تامیلی نیز در این کشور رواج دارد. دین رسمی مردم مالزی بر اساس قانون اساسی، اسلام (حدود ۵۸ درصد از کل جمعیت) است.

فدراسیون مالزی کشوری است با نظام سلطنتی مشروطه که با الهام از سیستم حکومت پارلمانی انگلیس پایه گذاری و در بدنه حکومتی آن از سیستم های فدرال نیز استفاده شده است. پادشاه انتخابی مالزی که در رأس حکومت این کشور قرار دارد،

مانند سایر نظام‌های مشابه دارای اختیارات و وظایف تشریفاتی است و از میان خانواده سلاطین ۹ ایالت مالزی به طور دوره‌ای و به مدت پنج سال انتخاب می‌شود. رکن اصلی قدرت در مالزی مربوط به نخست‌وزیر به عنوان رئیس قوه مجریه است که نخست‌وزیر و اعضای کابینه بر اساس انتخابات مجلس نمایندگان فدرال انتخاب و تعیین می‌گردند. پارلمان مالزی دو مجلسی بوده و از مجالس نمایندگان و سنا تشکیل می‌گردد. نحوه اداره کشور مالزی، فدراتیواست که شامل ۱۳ ایالت و سه منطقه فدرال بوده که بالاترین مقام تشریفاتی هریالت، سلطان یا حکمران است و امور اجرایی نیز در اختیار سروزیرو کابینه ایالتی قرار دارد. ایالت‌ها دارای مجلس نمایندگان ایالتی مستقل می‌باشند که از طریق انتخابات مستقیم به هنگام برگزاری انتخابات سراسری تعیین می‌شوند.

سیاست خارجی مالزی با توجه به پویایی سیاسی و اقتصادی این کشور به عنوان مکمل سیاست و اقتصاد داخلی جهت‌گیری آن به گونه‌ای است که بتواند بیشترین منافع و دستاوردها را برای منافع ملی این کشور به همراه داشته باشد به طوری که چارچوب و ساختار حرکت مالزی به جلودر قالب دورنمای ۲۰۲۰ این کشور طراحی و برنامه‌ریزی شده است که محور اصلی آن را دانش و فناوری و به خدمت گرفتن این اصل در عرصه اقتصاد و سیاست داخلی و خارجی تشکیل می‌دهد. به طور کلی شاید بتوان عامل اقتصاد و هدف مالزی مبنی بر تبدیل شدن به اقتصاد برتر و نمونه را به عنوان یکی از ابزارها و محرکه‌های اصلی تنظیم سیاست خارجی این کشور در آینده تعریف نمود. بر همین اساس علاوه بر موارد مذکور ارتباط با کشورهای منطقه و اولویت آسیایی در قالب سازمان منطقه‌ای آسه آن و ارتباط با کشورهای اسلامی نیز از جمله اهداف گرایش‌های عمده سیاست خارجی مالزی به شمار می‌آید.

جامعه مالزی برای گسترش و توسعه بهداشت اهمیت قائل بوده است ۵٪ بودجه توسعه بخش اجتماعی دولت به بهداشت عمومی اختصاص داده شده - که یک افزایش بیش از ۴۷٪ نسبت به رقم پیشین آن است.

از آنجا که آموزش، در زمره اولویت‌های اساسی دولت مالزی است از این رو سالانه مبالغ کلانی از بودجه ملی به اهداف آموزشی این کشور اختصاص می‌یابد. بالغ بر ۹۷٪

کودکان رده سنی ۷ سال مالزیایی در سیستم آموزشی دولتی، مشغول به تحصیل می باشند. نرخ افراد باسواد کشور مالزی بالغ بر، ۹۳٪ است که ازجمله بالاترین ارقام افراد باسواد دنیا، به شمار می آید. در آینده ای نه چندان دور دولت مالزی به اجباری سازی آموزش ابتدائی برای کودکان مالزیایی مبادرت خواهد کرد.

کمک های بشردوستانه از طریق ثروت یکی از راه های ستایش یا تعظیم در برابر خداوند متعال است. وقف نیز یکی از عبادت های اولیه در اسلام است که توسط قانون اجازه داده شده است.

مالزی در میزان بخشندگی حائزرتبه ۱۰ در میان کشورهای دنیا بوده است. این کشور در معیارهای رتبه بندی میزان بخشندگی در قسمت کمک مالی به خیریه با ۵۸ درصد دررتبه ۱۷ و در قسمت کمک به خارجیان با ۶۲ درصد مشارکت مردم دررتبه ۲۷ دنیا ایستاده است.

همچنین در قسمت کار داوطلبانه با ۳۷ درصد دررتبه ۱۷ دنیا قرار گرفته است. این کشور در شاخص سهولت فعالیت های بشردوستانه با امتیاز ۳٫۲ از ۴٫۸۳ دررتبه ۴۲ بین کشورهای جهان ایستاده است.

مالزی در شاخص های ارزیابی ورتبه بندی کشورهای اسلامی در زمینه وقف و امور خیریه در بخش حجم کمک ها در بعد داخلی در معیارهای میزان کمک مردم به مؤسسات خیریه و میزان کار داوطلبانه جزو کشورهای سرآمد است.

علاوه براین، این کشور در شاخص های ارزیابی ورتبه بندی کشورهای اسلامی در زمینه وقف و امور خیریه در بخش شاخص های اسلامی در معیارهای بقاع متبرکه و مساجد و فعالیت در زمینه قرآن جزو کشورهای با رتبه بالا است.

به طور عمومی اوقاف در مالزی به ۳ دسته اصلی تقسیم می شوند:

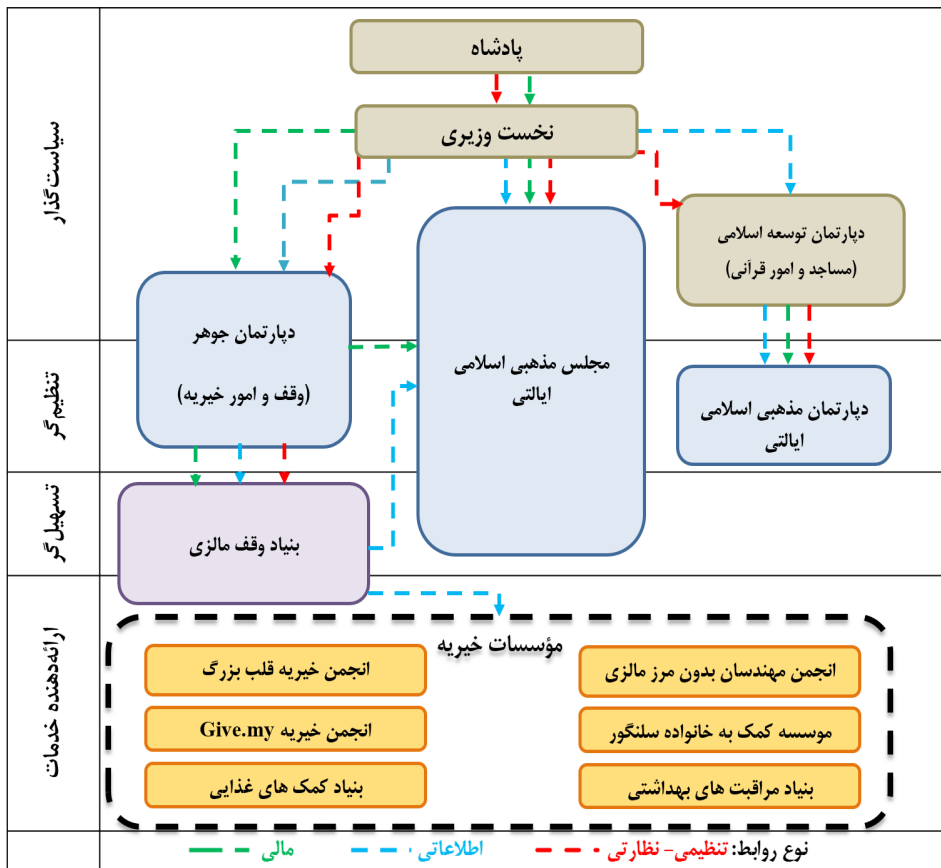
- وقف عام
- وقف خاص
- وقف مشترک

وقف عام به هر نوعی از اعطای وقف اشاره می کند که باهدف رفاه عمومی یا خیرات

بدون مشخص کردن ذی نفعان خاص (اشخاص یا سازمان‌ها / مؤسسات) یا هدفی خاص انجام می‌شود. برخلاف آن وقف خاص نوعی از وقف با ذی نفعان مشخص یا هدفی خاص است. ترکیب وقف خاص و وقف عام دسته ترکیبی به نام وقف مشترک را پدید می‌آورد.

طرح وقف نقدی در مالزی توسط بنیاد وقف این کشور اجرا می‌شود. اموال وقفی جمع‌آوری شده به دارایی‌های ثابت تبدیل می‌شوند که برای رفاه و منافع جامعه به مصرف می‌رسند.

۵ بازیگر در حوزه وقف، امور خیریه، مساجد و قرآن در مالزی فعالیت می‌کنند که عبارت‌اند از:

۱. دیارتمان اوقاف، زکات و حج مالزی (جوهر) (متولی وقف و امور خیریه در سطح نخست‌وزیری)

دیارتمان اوقاف، زکات و حج در ۲۷ مارس سال ۲۰۰۴ (۶ صفر سال ۱۴۲۵ هجری قمری) توسط نخست‌وزیر سابق عبدالله احمد بداوی زمانی که او کابینه دولت مالزی را معرفی کرد تأسیس شد. این دیارتمان به اختصار جوهر نامیده می‌شود.

جوهر متعهد است که سازمانی در جهت ارتقای توسعه پیش‌رونده امت از طریق ایجاد مؤسسات قوی اوقاف، زکات و حج باشد. این دیارتمان مشتاق است تا به یک دیارتمان دولتی برتر در رهبری و هدایت توسعه مستمرات از طریق تقویت مؤسسات اوقاف، زکات و حج در کلاس جهانی تبدیل شود.

مأموریت جوهر عبارت است از: بهبود توسعه اقتصادی - اجتماعی از طریق قدرتمند سازی مؤسسات اجتماعی اوقاف، زکات، مال و حج توسط سیستم حاکمیت و ارائه خدمات.

وظایف دیارتمان جوهر عبارت‌اند از:

— برنامه‌ریزی، اجرا، نظارت و هماهنگی توسعه اوقاف، زکات و حج / عمره در جهت عملکرد مؤثرتر در توسعه اجتماعی - اقتصادی جامعه

— برنامه‌ریزی و هماهنگی الزامات و یکپارچگی سیستم حقوقی برای توسعه اوقاف، زکات و حج / عمره

— ایجاد مشارکت‌های هوشمند با سازمان‌های دولتی و بخش خصوصی در توسعه اوقاف، زکات و حج / عمره

— انجام مطالعات و تحقیقات، انتشار و هماهنگی در موضوعات توسعه برنامه‌های مسلمانان در جهت استفاده کامل از ثروت‌ها و ذخایر توسط جامعه و

— مساعدت و حمایت از خدمات در مدیریت منابع انسانی، مالی و فناوری اطلاعات و ارتباطات به متخصصان مذهبی و نهادهای مربوطه.

جوهر دارای ۵ بخش است که عبارت‌اند از: بخش یکپارچگی و ارتباطات شرکت، بخش اوقاف، بخش بیت‌المال، بخش تحقیق و هماهنگی بین‌المللی و بخش

خدمات مدیریت.

برنامه‌های جوهر عبارت‌اند از:

- تقویت و توسعه گسترش اقتصادی – اجتماعی امت در زمینه اوقاف، زکات، مال و حج / عمره از طریق همکاری نزدیک با ایالت‌های ملی مذهبی و مراکز مربوطه
- افزایش حاکمیت صحیح مؤسسات اوقاف، زکات، مال و حج / عمره
- افزایش هوشیاری و آگاهی جامعه در زمینه اوقاف، زکات، مال و حج / عمره و
- تغذیه و ترویج نتایج حاصل از اوقاف در میان مردم مالزی

۲. دپارتمان توسعه اسلامی مالزی (متولی امور قرآنی و مساجد در سطح نخست وزیری)

در اول ژانویه ۱۹۹۷ در راستای توسعه ثبات قدم اسلامی کشور و پیشرفت، توسط حکومت مالزی برای ایفای نقش بخش امور اسلامی ایجاد گردید. دپارتمان توسعه اسلامی مالزی یک سازمان مذهبی در سطح حکومت است که خدمات مختلف در تلاش برای توسعه و افزایش مدیریت امور اسلامی در این کشور را فراهم می‌کند. چشم‌انداز این دپارتمان عبارت است از: پیشرو بودن در ایجاد یک تمدن برتر برای امت و مأموریت آن ایجاد یک مدیریت کارآمد و مؤثر امور اسلامی تعریف شده است. اهداف این دپارتمان عبارت‌اند از:

- اطمینان از آموزش گسترده اسلام به کل جامعه
- توسعه رهبری توانا و تولید یک تیم مدیریت آموزش دیده، صالح، اختصاصی و حکیم
- توسعه یک سیستم مدیریت بر اساس ارزش‌ها و اخلاق اسلامی
- به عنوان یک سازمان پیشرو در مدیریت امور اسلامی در سطح فدرال دپارتمان توسعه اسلامی مالزی سه وظیفه اصلی زیر را اجرا می‌کند:

– وظیفه اول: قانون‌گذاری و استانداردسازی حقوق اسلامی

– وظیفه دوم: اداره و هماهنگی اسلامی

– وظیفه سوم: هماهنگی و توسعه آموزش اسلامی

۳. مجلس مذهبی اسلامی ایالتی (متولی وقف و امور خیریه در سطح ایالتی)

چشم‌انداز این مجلس عبارت است از تبدیل شدن به یک نهاد اسلامی قدرتمند،

لایق و قابل احترام و یک مدل سازمان اسلامی در سال ۲۰۲۵ و مأموریت آن به این صورت تعریف شده است: توسعه امت از طریق تشکیل یک نهاد که ماهر در کار، با عملکرد خوب، وفادار و درستکار، دارای اقتصاد مستحکم، با تلاش تبلیغاتی مؤثر، دارای مدیریت مؤثر دارایی‌ها و یک نهاد مذهبی فعال باشد.

اهداف این نهاد عبارت‌اند از:

- ارائه مشورت‌های حرفه‌ای و خردمندانه به سلطان ایالت و رئیس کل مجلس مذهبی اسلامی ایالتی برای به روز رسانی قوانین اسلامی
- تبدیل مجلس مذهبی اسلامی ایالتی به یک سازمان با عملکرد بالا و گرایش استراتژیک
- مدیریت بودجه پایدار و مالی (رشد حرفه‌ای)
- افزایش دارایی‌های مجلس مذهبی اسلامی ایالتی و ارزش آن‌ها (دارایی خالص)
- افزایش منابع درآمدی جدید مجلس مذهبی اسلامی ایالتی
- اطمینان از سیستم ارائه خدمات مؤثر و به رسمیت شناخته شده
- ارتقای سیستم درآمد و تدارکات، سیاست‌ها، فرایندها و سازوکارها
- توسعه راستای مدیریتی جدید مجلس مذهبی اسلامی ایالتی و
- توسعه و استفاده از مکانیزم و استعداد افراد و پتانسیل مجلس مذهبی اسلامی ایالتی
- مجلس باید درباره تمام مسائل مربوط به امور مذهبی اسلامی در ایالت به سلطان کمک کرده و مشاوره ارائه کند و در ارتباط با قوه قضائیه و در تمام امور در ایالت پس از سلطان باید قدرت اصلی باشد.

تمام قوانین ایالتی (مصوبات / احکام / سند) مقرر می‌کند که مجلس‌های اسلامی مذهبی ایالتی - همچنین به عنوان مجلس مذهبی اسلامی شناخته می‌شوند - متولی اصلی تمام اوقاف است - چه وقف معمولی (وقف عام) یا یک وقف خاص. مجلس مذهبی اسلامی ایالتی بر طبق قانون دارای اختیارات ذیل می‌باشد:

- داشتن جایگاه ذی نفع، وارث و نماینده مورد اعتماد
- اجرای فعالیت‌های تجاری و صنعتی
- ترویج فعالیت‌های تجاری از طریق کمک‌های مالی

– اجرای فعالیت‌های تجاری سرمایه‌گذاری مشترک

– سرمایه‌گذاری

– ایجاد مدرسه اسلامی، مؤسسه آموزش و پژوهش اسلامی

– دریافت وام

– ساخت و کنترل یتیم‌خانه‌ها

– ایجاد وام برای طرح آموزش عالی

۴. دپارتمان مذهبی اسلامی ایالتی (متولی امور قرآنی و مساجد در سطح ایالتی)

چشم‌انداز این نهاد بهترین بودن در کلاس جهانی زیرسایه خداوند متعال بوده و مأموریت آن مدیریت خردمندانه امور اسلامی با اعتماد و مؤثر تعریف شده است.

اهداف این دپارتمان از بخش‌های زیر تشکیل شده است:

– فراهم کردن زیرساخت نهادهای اسلامی با بهترین سیستم ارائه خدمات به صورت کارآمد و مؤثر

– طراحی، پیاده‌سازی و نظارت بر اجرای برنامه‌های تبلیغی در تمام سطوح جامعه

– طراحی، پیاده‌سازی و نظارت بر برنامه‌های توسعه خانواده اسلام

– اجرای قوانین امور اسلامی موجود و استفاده نشده

– ارائه آموزش و پرورش قوی مذهبی به مسلمانان

– پیگیری تعالی مسجد در راستای وحدت و توسعه جامعه

– برنامه‌ریزی و اجرای آموزش به منظور بهبود کیفیت مدیریت امور اسلامی

– حصول اطمینان از مدیریت سیستم ارائه خدمات امور اسلامی به صورت کارآمد و مؤثر در سطح منطقه

یکی از بخش‌های این دپارتمان بخش مدیریت مسجد است که در جهت ایجاد

جامعه مسلمانان تلاش می‌کند و با فعالیت‌ها و برنامه‌های مختلف جهت کامیابی

تمام بخش‌های جامعه به مسجد متعهد است.

مأموریت این بخش مدیریت و اداره مساجد در بهترین، مؤثرترین و نمونه‌ترین حالت

زیرسایه خداوند متعال است.

- اهداف بخش مدیریت مسجد دپارتمان مذهبی اسلامی ایالتی عبارت است از:
- حرکت به سوی مدیریت مسجد در بهترین سطح
 - تدوین مجموعه‌ای از قوانین و دستورالعمل‌های حاکم بر مسجد ممتاز
 - نظارت بر اثربخشی اداره و تعالی مساجد
 - توانمندسازی سرمایه انسانی از طریق اجرای برنامه‌های آموزشی مسجد
 - وظایف بخش فوق به شرح زیر است:
 - مدیریت برنامه‌های متعدد مربوط به مسجد
 - مدیریت ساخت و ساز و ثبت مساجد
 - مدیریت اداره مسجد در ایالت
 - مدیریت جلسات کمیته هیئت رئیسه خطبه
 - مدیریت تولید و جمع‌آوری خطبه‌های نماز جمعه
 - هماهنگی/تعیین ملاقات رئیس قسمت، مدیریت تقاضای کلاس‌ها / استادان
 - دوره‌های تکبیر و امامان جماعت
۵. بنیاد وقف مالزی (بازوی اجرایی دپارتمان جوهر)
- بنیاد وقف مالزی یک نهاد خیریه ملی است. به طور رسمی در ۲۳ جولای سال ۲۰۰۸ تحت فرمان قانون متولیان (الحاقی) ۱۹۵۲ توسط دپارتمان اوقاف، زکات و حج (جوهر) تأسیس شده است.
- چشم‌انداز این بنیاد تبدیل شدن به یک سازمان پیشرو در مباحث قدرتمند ساختن جامعه در مباحث موقوفات است.
- مأموریت آن عبارت است از:
- دستیابی به سرویس خدمات در کلاس جهانی
 - ایجاد هوشیاری و آگاهی از پتانسیل‌های موقوفات
 - تولید منابع ثروت جدید از دارایی‌های موقوفه در یک کل‌نگری و دید یکپارچه
- اهداف بنیاد به شرح زیر است:
- ایجاد و گسترش وقف در کشور از طریق همکاری با مجلس مذهبی اسلامی به عنوان متولی اصلی امور خیریه

– ایجاد و گسترش وقف و دارایی مسلمانان برای اهداف خیرخواهانه از طریق توسعه اقتصادی – آموزشی و کارهای اجتماعی خیرخواهانه مسلمانان
– افزایش سرمایه توسط قوانین امروزی، مدرن و خلاقانه در جهت حداکثرسازی عواید حاصل از امور خیریه

– نمایاندن و معرفی کردن نابرابری‌های اجتماعی – اقتصادی در میان مسلمانان به عنوان یک مسئله پیش‌رونده و مولد خصوصاً در جهت کاهش فقر و افزایش اطمینان واقفان و خیران.

عملکردهای بنیاد وقف مالزی به شرح زیر است:

الف) افزایش سرمایه وقف

ب) پیاده‌سازی و برنامه‌های اجتماعی خیرخواهانه

ج) اداره کردن برنامه‌های سرمایه‌گذاری

د) تنظیم برنامه‌های ارتقا و اشاعه آن‌ها

مدیریت بنیاد وقف مالزی توسط پنج بخش حمایت می‌شود که عبارت‌اند از:

– توسعه تجاری و پروژه‌ای

– تحقیق محصولات و موقوفه‌ها

– بازاریابی و هماهنگی

– تأمین هزینه و مشارکت

– مدیریت منابع انسانی

مدیریت بنیاد وقف مالزی همه ساله توسط نخست‌وزیری بازرسی می‌شود و تراز مالی سالانه توسط شرکت ممیزی خارجی بازرسی می‌گردد که گزارش ممیزی آن به دیپارتمان‌های ممیزی و قسمت امورات حقوقی نخست‌وزیری ارسال می‌شود.

در کشور مالزی نهادهای خیریه در موضوعات مختلفی فعالیت می‌کنند که

عبارت‌اند از:

– دفاع و حمایت از گروه‌های مختلف

– حقوق حیوانات

- کودکان
- معلولان
- آموزش
- محیط زیست
- سلامت و بهداشت
- بومیان
- مهاجران
- سالمندان
- خانواده های تک سرپرست
- مشارکت اجتماعی
- زنان
- جوانان

در کل مالزی دارای برنامه های مدون و دستورالعمل های دقیقی در حوزه وقف بوده و با تقسیم وظایف بین سازمان جوهر و مجالس مذهبی اسلامی ایالتی شاهد تمرکز خوبی در اداره امور وقف هستیم.

در حوزه امور خیریه هم مؤسسات زیادی در زمینه های گوناگون فعالیت می کنند و رتبه این کشور در شاخص های بخشنندگی رتبه بالایی است.

یکی از ضعف های مشهود مالزی در حوزه وقف و امور خیریه عدم وجود یک پایگاه داده برای ارائه اطلاعات لازم جهت تحلیل به محققان است.

در حوزه مدیریت مساجد و امور قرآنی دپارتمان توسعه اسلامی در سطح نخست وزیری و دپارتمان های مذهبی اسلامی در سطح ایالتی با قدرت و برنامه مدون در حال تلاش اند و تمرکز و مدیریت خوبی بر فضای این حوزه حاکم است.

در این حوزه هم عدم وجود یک پایگاه داده از نقاط ضعف اساسی به حساب می آید. در کل در مالزی در حوزه وقف، امور خیریه، امور قرآنی و مساجد شاهد مدیریت خوبی بر اساس تقسیم کار مدون هستیم.

- [1] <https://www.ywm.gov.my/profile/latar-belakang>
- [2] <https://www.ywm.gov.my/profile/perutusan>
- [3] <https://www.ywm.gov.my/profile/visi>
- [4] <https://www.ywm.gov.my/profile/objektif>
- [5] <https://www.ywm.gov.my/profile/jawatankuasa/syariah>
- [6] <https://www.ywm.gov.my/profile/jawatankuasa/pelaburan>
- [7] <https://www.ywm.gov.my/profile/jawatankuasa/audit>
- [8] <https://www.ywm.gov.my/profile/jawatankuasa/pengurusan>
- [9] <https://www.ywm.gov.my/profile/jawatankuasa/sinergi>
- [10] <https://www.ywm.gov.my/>
- [11] <https://www.ywm.gov.my/wakaf/pengenalan>
- [12] <https://www.ywm.gov.my/wakaf/tunai>
- [13] <https://www.ywm.gov.my/wakaf/cara>
- [14] <http://www.jawhar.gov.my/en/profil-jabatan/mengenai-jawhar/sejarah-jawhar/>
- [15] <http://www.jawhar.gov.my/en/definisi/wakaf/>
- [16] <http://www.jawhar.gov.my/en/definisi/zakat/>
- [17] <http://www.jawhar.gov.my/en/profil-jabatan/mengenai-jawhar/visi-misi-objektif-jabatan/>
- [18] <http://www.jawhar.gov.my/en/profil-jabatan/mengenai-jawhar/fungsi-jabatan/>
- [19] <http://www.jawhar.gov.my/en/profil-jabatan/mengenai-jawhar/motto-slogan/>
- [20] <http://www.jawhar.gov.my/en/profil-jabatan/mengenai-jawhar/singkatan-jawhar/>
- [21] <http://www.jawhar.gov.my/en/bahagian-jawhar/unit-integriti-komunikasi-korporat/>
- [22] <http://www.jawhar.gov.my/en/bahagian-jawhar/bahagian-wakaf/>
- [23] <http://www.jawhar.gov.my/en/bahagian-jawhar/bahagian-baitulmal/>
- [24] <http://www.jawhar.gov.my/en/bahagian-jawhar/bahagian-penyelidikan-kerjasama-antarabangsa/>
- [25] <http://www.jawhar.gov.my/en/bahagian-jawhar/bahagian-khidmat-pengurusan/>
- [26] <http://www.jawhar.gov.my/en/profil-jabatan/piagam-pelanggan/>
- [27] <http://www.jawhar.gov.my/en/profil-jabatan/prestasi-piagam-pelanggan/>
- [28] <http://www.jawhar.gov.my/en/profil-jabatan/carta-organisasi/>
- [29] <http://www.jawhar.gov.my/en/pelbagai/majlis-bersama-jabatan-mbj/>
- [30] <http://www.jawhar.gov.my/en/pelbagai/kelab-kebajikan-dan-sukan-jawhar-kksj/>
- [31] <http://www.jawhar.gov.my/en/pelbagai/amalan-5s-jawhar/>
- [32] <http://isfire.net/awqaf-properties-in-malaysia/>
- [33] <http://www.kualalumpur.mfa.ir/index.aspx?fkeyid=&siteid=139&pageid=25196>
- [34] <http://www.kualalumpur.mfa.ir/index.aspx?fkeyid=&siteid=139&pageid=25179>

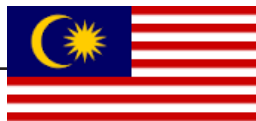
- [35] <http://www.kualalumpur.mfa.ir/index.aspx?fkkeyid=&siteid=139&pageid=25181>
- [36] <http://www.kualalumpur.mfa.ir/index.aspx?fkkeyid=&siteid=139&pageid=25299>
- [37] <http://www.kualalumpur.mfa.ir/index.aspx?fkkeyid=&siteid=139&pageid=25300>
- [38] <http://www.kualalumpur.mfa.ir/index.aspx?fkkeyid=&siteid=139&pageid=25301>
- [39] <http://www.kualalumpur.mfa.ir/index.aspx?fkkeyid=&siteid=139&pageid=25334>
- [40] <http://www.kualalumpur.mfa.ir/index.aspx?fkkeyid=&siteid=139&pageid=25335>
- [41] <http://www.kualalumpur.mfa.ir/index.aspx?fkkeyid=&siteid=139&pageid=25293>
- [42] <http://www.kualalumpur.mfa.ir/index.aspx?fkkeyid=&siteid=139&pageid=25297>
- [43] <http://www.kualalumpur.mfa.ir/index.aspx?fkkeyid=&siteid=139&pageid=25298>
- [44] <http://www.kualalumpur.mfa.ir/index.aspx?fkkeyid=&siteid=139&pageid=25302>
- [45] <http://www.kualalumpur.mfa.ir/index.aspx?fkkeyid=&siteid=139&pageid=25304>
- [46] <http://www.kualalumpur.mfa.ir/index.aspx?fkkeyid=&siteid=139&pageid=25333>
- [47] <http://www.kualalumpur.mfa.ir/index.aspx?fkkeyid=&siteid=139&pageid=25166>
- [48] <http://www.kualalumpur.mfa.ir/index.aspx?fkkeyid=&siteid=139&pageid=25167>
- [49] <http://www.kualalumpur.mfa.ir/index.aspx?fkkeyid=&siteid=139&pageid=25169>
- [50] <http://www.kualalumpur.mfa.ir/index.aspx?fkkeyid=&siteid=139&pageid=17018>
- [51] <http://www.ivico.co/charity>
- [52] <http://www.islam.gov.my/en/about-jakim>
- [53] <http://www.islam.gov.my/en/vision-mission-objectives-functions-and-clients-charter>
- [54] <http://www.islam.gov.my/en/jakim-functions>
- [55] <http://www.islam.gov.my/en/clients-charter>
- [56] <http://www.islam.gov.my/en/bhg/office-legal-adviser/main>
- [57] <https://www.islam.gov.my/en/bhg/law-coordination-division/main>
- [58] <https://www.islam.gov.my/en/bhg/islamic-development-division/main>
- [59] <https://www.islam.gov.my/en/bhg/da%E299%80%wah-division/main>
- [60] <https://www.islam.gov.my/en/bhg/media-division/main>
- [61] <http://www.islam.gov.my/en/human-development-division>
- [62] <https://www.islam.gov.my/en/bhg/human-resources-management-division/main>
- [63] <https://www.islam.gov.my/en/bhg/finance-division/main>
- [64] <https://www.islam.gov.my/en/bhg/information-management-division/main>
- [65] <https://www.islam.gov.my/en/bhg/management-services-division/main>
- [66] <http://www.islam.gov.my/en/jakim%E299%80%s-profile>
- [67] <http://www.islam.gov.my/en/achievement-client%E299%80%s-charter>
- [68] <http://www.islam.gov.my/en/2009-%E22014--93%80%jakim-strategic-plan>
- [69] <http://www.mais.gov.my/en/mais-info/corporate-info/corporate-information>
- [70] <http://www.mais.gov.my/en/mais-info/corporate-info/tagline-mais>
- [71] <http://www.mais.gov.my/en/mais-info/corporate-info/mais-establishment?limitstart=0>

- [72] <http://www.mais.gov.my/en/mais-info/corporate-info/mais-establishment?start=1>
- [73] <http://www.mais.gov.my/en/mais-info/corporate-info/mais-establishment?start=4>
- [74] <http://www.mais.gov.my/en/mais-info/corporate-info/mais-establishment/enactment-references>
- [75] <http://www.mais.gov.my/en/mais-info/corporate-info/administration-chart>
- [76] <http://www.mais.gov.my/en/mais-info/corporate-info/client-charter>
- [77] <http://www.mais.gov.my/en/mais-info/information/annual-report>
- [78] <http://www.mais.gov.my/en/mais-info/information/financial-statement>
- [79] <http://www.mais.gov.my/en/mais-info/information/forms>
- [80] <http://www.mais.gov.my/en/organization/social-development-division/mualaf-newly-convert-management-and-development-division>
- [81] <http://www.mais.gov.my/en/organization/social-development-sector/ar-riqab-rehabilitation-division>
- [82] <http://www.mais.gov.my/en/organization/social-development-sector/ummah-development-division>
- [83] <http://www.mais.gov.my/en/organization/iktisad-sector/baitulmal-property-division>
- [84] <http://www.mais.gov.my/en/organization/iktisad-sector/finance-division>
- [85] <http://www.mais.gov.my/en/organization/iktisad-sector/investment-and-fund-management-planning-division>
- [86] <http://www.mais.gov.my/en/organization/research-planning-sector/research-division>
- [87] <http://www.mais.gov.my/en/organization/research-planning-sector/wakaf-library?limitstart=0>
- [88] <http://www.mais.gov.my/en/organization/research-planning-sector/wakaf-library?start=1>
- [89] <http://www.mais.gov.my/en/organization/corporate-relation-sector/human-resource-management-division>
- [90] <http://www.mais.gov.my/en/organization/corporate-management-sector/corporate-relation-division>
- [91] <http://www.mais.gov.my/en/organization/corporate-management-sector/information-technology-division>
- [92] <http://www.mais.gov.my/en/organization/corporate-relation-sector/administration-division>
- [93] <http://www.mais.gov.my/en/organization/property-sector/project-management-division>
- [94] <http://www.mais.gov.my/en/organization/iktisad-sector/real-estate-management-division>
- [95] <http://www.mais.gov.my/en/organization/legal-division>
- [96] <http://www.mais.gov.my/en/organization/internal-audit-division>

- [97] <http://www.mais.gov.my/en/services/rental-service>
- [98] <http://www.mais.gov.my/en/services/wills-management>
- [99] <http://www.mais.gov.my/en/services/luqatah-property-management>
- [100] <http://www.mais.gov.my/en/services/the-inheritance-management>
- [101] <http://www.mais.gov.my/en/services/hibah-management>
- [102] <http://www.mais.gov.my/en/services/non-compliance-monies-with-syariah>
- [103] <http://www.mais.gov.my/en/perkhidmatan/perkhidmatan-baitulmal/wang-orang-berhutang?start=1>
- [104] <http://www.mais.gov.my/en/services/muallaf-care/introduction-to-muallaf-care>
- [105] <http://www.mais.gov.my/en/services/muallaf-care/introduction-to-muallaf-care?start=1>
- [106] <http://www.mais.gov.my/en/services/muallaf-care/introduction-to-muallaf-care?start=4>
- [107] <http://www.mais.gov.my/en/services/muallaf-care/muallafs-shelter-services>
- [108] <http://www.mais.gov.my/en/services/muallaf-care/teaching-management-education-muallafs>
- [109] <http://www.jais.gov.my/artikel/visi-misi>
- [110] <http://www.jais.gov.my/content/carta-organisasi>
- [111] <http://www.jais.gov.my/content/pengurusan-masjid>
- [112] <http://www.greatheartcharity.org.my/>
- [113] <http://www.greatheartcharity.org.my/hand-in-hand-charity-program/>
- [114] <http://www.greatheartcharity.org.my/you-me-educational-program/>
- [115] <http://www.greatheartcharity.org.my/earth-warriors-project/>
- [116] <http://www.greatheartcharity.org.my/geng-xin-tang/>
- [117] <http://www.greatheartcharity.org.my/gh-community-centre/>
- [118] <http://www.greatheartcharity.org.my/fact-sheet/>
- [119] <http://www.give.my/about/>
- [120] <http://www.give.my/submit-a-project/>
- [121] <http://www.give.my/projects/ict/>
- [122] <http://www.give.my/projects/virtual-reality-field-trips/>
- [123] <http://www.give.my/projects/fugeeschool/>
- [124] <http://www.give.my/projects/create-code/>
- [125] <http://www.foodaidfoundation.org>
- [126] <http://rhf.org.my/index.php/rhf-services/>
- [127] <http://www.hati.my/support-groups/rising-hands-association/>
- [128] http://www.sfaa-malaysia.org/aims_objectives
- [129] <http://www.hati.my/support-groups/engineers-without-borders-malaysia-ewbm/>

پیوست

پیوست ۱: جدول های دستاوردهای منشور مشتریان دیارتمان توسعه اسلامی

دستاوردهای منشور مشتریان دیارتمان توسعه اسلامی تا سی و یکم دسامبر ۲۰۱۳ به صورت خلاصه در جدول زیر نشان داده شده است:

جدول: دستاورد منشور مشتریان دیارتمان توسعه اسلامی

مجموع خدمات	ماه دوره زمانی / منشور استاندارد		عدم برخورد با دوره زمانی / منشور مشتری استاندارد		تعهد
	تعداد اجلاس ها	% انطباق	مجموع عدم انطباق	% عدم انطباق	
۳	۳	%۱۰۰	-	-	تهیه پیش نویس قانون اسلامی ظرف شش ماه پس از اتمام تصمیم گیری سیاست ها
۲۰ تحقیق	هدف: ۴ تحقیق شریعت: ۱۰ تحقیق نجوم: ۲ تحقیق معاملات: ۴ تحقیق	%۱۰۰	-	-	فراهم کردن نتایج پژوهش در زمینه های الهییت، فقه، نجوم و معاملات ظرف شش ماه از آموزش

مجموع خدمات	ماه دوره زمانی / منشور استاندارد		عدم برخورد با دوره زمانی / منشور مشتری استاندارد		تعهد
	تعداد اجلاس ها	% انطباق	مجموع عدم انطباق	% عدم انطباق	
	— ۱۲,۵۱۲ سؤال پاسخ داده شد — ۴۱۵ سؤال مذهبی پاسخ داده شد				فراهم کردن یک برنامه تبلیغی جامع و پیاده سازی آن در برنامه زمان
	در زمان مناسب انجام شد	%۱۰۰			یک برنامه مذهبی در رادیو و تلویزیون به صورت روزانه در زمان مناسب، ارائه به صورت جالب و قابل فهم
۴- کتاب ۲- سری عضویت در خبرنامه ۱۲ دقیقه از ۳- موضوع مجله ۵- کتاب تورات	۴- کتاب ۲- سری عضویت در خبرنامه ۱۲ دقیقه از ۳- موضوع مجله ۲- عدد از کدهای تورات	%۱۰۰	—	—	انتشار و توزیع کتاب، مجله و بروشورها، در زمینه تحقیقات اسلامی طبق برنامه زمانی
هیچ تصمیمی گرفته و منتشر نشده است.	—	—	—	—	انتشار نتایج یا چشم انداز کمیته قوانین فتوای شورای ملی امور مذهبی مالزی در پرتال فتوا در مدت معین بعد از تصویب

مجموع خدمات	ماه دوره زمانی / منشور استاندارد		عدم برخورد با دوره زمانی / منشور مشتری استاندارد		تعهد
	تعداد اجلاس ها	% انطباق	مجموع عدم انطباق	% عدم انطباق	
۸ موضوع در برنامه درسی ارائه شد	۳۶ ساعت در یک ماه	۱۰۰٪	-	-	برنامه های کلاس درسی که قرآن و واجب العین را برای بچه های مسلمان در محدوده شش تا دوازده سال بر طبق برنامه درسی تجویز شده ارائه می کند
	۶۳	۳۲٪	۱۳۲	۶۸٪	صدور گواهی حلال مالزی برای مواد غذایی - خدمات مصرفی و لجستیکی برای درخواست های ارائه شده ظرف ۵۰ روز کاری از زمان دریافت درخواست
۱- آزادی : ۶ عنوان ۲- هدف و علل: ۳ عنوان ۳- پرستش: ۳ عنوان ۴- اقتصاد: ۲ عنوان	۱۴ بار (در هفته)	۱۰۰٪	-	-	فراهم کردن نماز جمعه هر هفته و نمایش آن در پرتال هر چهارشنبه

مجموع خدمات	ماه دوره زمانی / منشور استاندارد		عدم برخورد با دوره زمانی / منشور مشتری استاندارد		تعهد
	تعداد اجلاس ها	% انطباق	مجموع عدم انطباق	% عدم انطباق	
۶ برنامه که نتوانستند اجرا شوند با تاریخ جدید از اکتبر به دسامبر ۲۰۱۳ منتقل شدند. ۲ برنامه تبلیغاتی به نام های: الف) دهمین اجلاس بین المللی توحید و سیستم های اقتصادی ب) کارگاه بازنگری مازول های مدیریت خدمات خانواده	۲۷ دوره / برنامه طراحی شده	۱۰۰%	۶ برنامه دیگر طبق برنامه زمانی طراحی شده انجام نشدند.	۳۰%	فراهم کردن آموزش در اداره امور اسلامی در تطابق با برنامه زمانی طراحی شده
مصاحبه-۳۵ نفر مناقصه ها-۱۳۰ عدد پذیرش دانش آموزان-۱۱۰ دانش امور	-	-	۱۳۰ نامه پیشنهاد	۳۳% (نامه پیشنهادی چهار هفته بعد از مصاحبه توسط ایجاد یک برنامه گواهی تحفیظ القرآن صادر شده است)	صدور نامه های پیشنهادی به داوطلبان موفق در مصاحبه های استخدام برای دانشجویان جدید دارالقرآن سه روز بعد از تاریخ مصاحبه

مجموع خدمات	ماه دوره زمانی / منشور استاندارد		عدم برخورد با دوره زمانی / منشور مشتری استاندارد		تعهد
	تعداد اجلاس ها	% انطباق	مجموع عدم انطباق	% عدم انطباق	
۱۱,۲۵۵ سند پرداخت	۱۱,۲۳۴ سند پرداخت	۹۹,۸۱ %	۲۱ سند پرداخت: ۱. بخش هاب حلال ۲ سند ۹.۲ سند جاوی و لوبوان ۳. دیارتمان سراواک ۱۰ سند	۰,۱۹ %	اطمینان از اینکه همه ادعاها ظرف مدت ۱۴ روز پردازش و پرداخت می شود
					صدور پشتیبانی عبور بازدید حرفه ای برای مبلغان خارجی و دانش آموزان ظرف ۲۱ روز کاری از دریافت درخواست

پیوست ۲: خلاصه اجرایی طرح راهبردی ۲۰۱۳-۲۰۱۶

Ringkasan Eksekutif PELAN STRATEGIK ICT 2013-2016

Kandungan

Perutusan – Timbalan Ketua Setiausaha Kewangan & Pembangunan	i
Sekapur Sirih – Ketua Pengarah, JAWHAR	ii
Seulas Pinang – Pengarah Teknologi Maklumat JAWHAR	iii
Pengenalan	1
Carta Organisasi Projek PSICT	2
Pendekatan Projek	4
Visi Dan Misi JAWHAR	5
Visi Dan Misi ICT	5
Teras Strategik JAWHAR	6
Teras Strategik ICT	7
Strategi Strategik ICT	8
Pelan Tindakan	9
Pelan Pelaksanaan	15
Faktor Kritikal Kejayaan	16
Galeri	17
Penutup	20

Perutusan

TIMBALAN KETUA SETIAUSAHA
KEWANGAN & PEMBANGUNAN

السَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ

Setinggi-tinggi kesyukuran dipanjatkan ke hadrat ALLAH SWT kerana dengan limpah kurnia dan izinNya, Pelan Strategik ICT Jabatan Wakaf, Zakat dan Haji bagi tahun 2013 - 2016 telah berjaya dihasilkan. Sekalung tahniah dan penghargaan juga dirakamkan kepada Bahagian Teknologi Maklumat (BTM) JAWHAR, Pasukan Perunding MAMPU dan semua pegawai dan kakitangan JAWHAR yang terlibat di atas usaha, tenaga, idea serta komitmen yang dicurahkan dalam menghasilkan Pelan Strategik ICT JAWHAR ini.

PSICT JAWHAR sewajarnya menjadi garis panduan atau blue print bagi pembangunan serta pelaksanaan program-program ICT dengan lebih sistematik dan efisien serta sejajar dengan fungsi dan teras Jabatan. PSICT 2013-2016 juga merupakan pelan induk ICT bagi memastikan perkhidmatan ICT yang disediakan kepada stakeholders dan kumpulan sasar Jabatan selaras dengan Pelan Strategik JAWHAR bagi tempoh yang sama. Pelan ini juga diharap dapat menjadi pemangkin rangka kerja ICT JAWHAR dalam menyokong visi ICT sektor awam sekaligus menyumbang ke arah bersama membina tamadun ummah.

Akhir kata, saya berharap supaya semua pihak yang terlibat dapat menghayati hala tuju ICT JAWHAR yang telah ditetapkan serta memberikan kerjasama dan komitmen yang tinggi bagi memastikan PSICT JAWHAR 2013-2016 dapat direalisasikan dengan jayanya dan mengikut perancangan yang telah ditetapkan.

Sekian Terima Kasih.

DATUK BORHAN BIN DOLLAH

Timbalan Ketua Setiausaha Kewangan & Pembangunan
Jabatan Perdana Menteri

Perutusan

KETUA PENGARAH, JAWHAR

السَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ

Alhamdulillah, saya bersyukur ke hadrat Allah S.W.T. kerana dengan inayah dan rahmat-Nya, Pelan Strategik ICT JAWHAR ini berjaya diterbitkan dengan jayanya. Setinggi-tinggi penghargaan dan terima kasih tidak terhingga kepada warga JAWHAR dan semua pihak yang terlibat dalam penghasilan Pelan Strategik ICT kali ini.

Dalam merealisasikan visi, misi dan objektif JAWHAR untuk menjadi sebuah Jabatan Kerajaan yang terunggul dalam memacu pengukuhan institusi wakaf, zakat, mal dan haji yang bertaraf dunia, JAWHAR telah mengorak langkah proaktif dengan menghasilkan satu Pelan Strategik ICT (2013 – 2016) yang merupakan kesinambungan bagi Pelan Strategik ICT (2007 – 2011). Pelan ini bertujuan bagi menyokong dua teras strategik seperti yang termaktub dalam Pelan Startegik JAWHAR (2013 – 2016). Bagi menjayakan matlamat Pelan Strategik JAWHAR (2013 – 2016) ini, maka amatlah penting sekali Pelan Strategik ICT ini didokumenkan sebagai suatu langkah memperkasa dan mengoptimumkan pengguna ICT di JAWHAR.

Akhir kalam, saya mengharapkan JAWHAR akan terus kekal relevan dalam meningkatkan mutu keunggulan dalam sistem penyampaian dan pelaksanaan bidang ict demi kemaslahatan ummah sejajar dengan teras strategik kelima dalam Pelan Strategik JAWHAR 2012 – 2016.

Sekian, terima kasih.

DATUK HAJI ANAN BIN C. MOHD
Ketua Pengarah, JAWHAR

Perutusan

PENGARAH TEKNOLOGI MAKLUMAT,
JAWHAR

السَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ

Alhamdulillah, terlebih dahulu saya memanjat kesyukuran ke hadrat Ilahi kerana dengan limpah kurnia dan izin-Nya, Pelan Strategik ICT Jabatan Wakaf, Zakat dan Haji bagi tahun 2013-2016 telah berjaya dihasilkan. Pelan ini merupakan kesinambungan dari Pelan Strategik ICT bagi tahun 2007-2011. Tempoh tamat bagi Pelan ini adalah seiring dengan Pelan Strategik JAWHAR. Ini bertujuan bagi memastikan inisiatif-inisiatif yang telah dirancang dapat dilaksanakan mengikut Pelan Strategik JAWHAR.

Pelan Strategik ICT (PSICT) JAWHAR boleh diibaratkan sebagai hala tuju Bahagian Teknologi Maklumat dalam merangka inisiatif-inisiatif ICT di JAWHAR bagi tempoh 2013 hingga 2016. Sebanyak 4 teras strategik ICT telah dikenal pasti dalam membangunkan PSICT kali ini iaitu Pemantapan Aplikasi Secara Efektif, Pengukuhan Infrastruktur dan Keselamatan ICT, Pemantapan Kesedaran dan Pembudayaan ICT dan akhir sekali Pemantapan Tadbir Urus ICT JAWHAR. Daripada teras-teras tersebut, 9 strategik dan 22 program akan dirancang dilaksanakan bagi tempoh empat (4) tahun akan datang.

Di harap dengan adanya pelan ini, setiap inisiatif-inisiatif yang telah dirancang dapat dilaksanakan mengikut tempoh yang telah ditetapkan. Akhir kata, saya ingin merakamkan ucapan penghargaan kepada semua yang terlibat dalam menjayakan PSICT JAWHAR 2013-2016 ini khususnya warga kerja BTM dan Pasukan Perunding MAMPU yang telah memberikan kerjasama dan komitmen yang tinggi.

ROSNITA BINTI ISMAIL

Pengarah Teknologi Maklumat, JAWHAR

Pengenalan

Pelan Strategik ICT (PSICT) adalah pelan atau blueprint yang mengandungi garis panduan pelaksanaan projek ICT yang terancang dan selaras dengan keutamaan keperluan pengurusan dan operasi sesebuah Agensi untuk tempoh masa tertentu. PSICT juga berperanan dalam mengenal pasti strategi strategik, yang disokong oleh sistem aplikasi, teknologi, pembangunan sumber manusia dan tadbir urus ICT.

Keputusan Mesyuarat JITIK (Jawatankuasa IT) yang dipengerusikan oleh Ketua Setiausaha Negara pada Oktober 1999, telah memutuskan bahawa semua agensi kerajaan perlu membangunkan PSICT. Arahan daripada Surat Pekeliling Am Bil. 4/2004 juga menyatakan bahawa Kementerian dan Jabatan/Agensi di bawahnya hendaklah merancang dan menyelaras pelaksanaan program/projek-projek ICT supaya selaras dengan PSICT Kementerian dan Jabatan/Agensi.

Sehubungan dengan itu, PSICT JAWHAR telah dihasilkan sebagai garis panduan kepada perancangan, pembangunan dan pelaksanaan projek-projek ICT di JAWHAR bagi tempoh empat tahun akan datang iaitu 2013 sehingga 2016.

PSICT JAWHAR telah dibangunkan oleh Pasukan Pembangunan PSICT JAWHAR yang terdiri daripada Bahagian Teknologi Maklumat (BTM) selaku urus setia, serta warga kerja di setiap Bahagian dengan kerjasama Pasukan Perunding ICT Sektor Awam, MAMPU bermula pada Februari 2013 hingga Jun 2013.

Carta Organisasi Projek PSICT

Satu jawatankuasa telah dibentuk untuk memastikan pembangunan PSICT ini dapat dilaksanakan dengan jayanya. Carta Organisasi Projek adalah seperti **Rajah 1-1**.

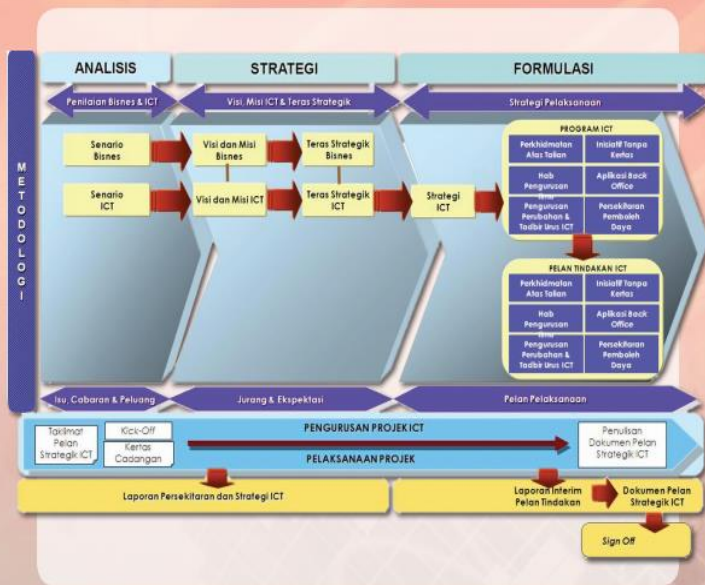
Rajah 1-1: Carta Organisasi Projek

Pasukan Pembangunan Pelan Strategik ICT JAWHAR 2013-2016

Pendekatan Projek

Metodologi ASF (Analisis, Strategi dan Formulasi) diguna pakai untuk mengetahui keperluan bisnes agensi dan diterjemahkan bagi menentukan keperluan ICT JAWHAR bagi tempoh empat tahun (2013 hingga 2016). Metodologi tersebut adalah seperti **Rajah 1-2**.

Rajah 1-2: Metodologi ASF

Visi Dan Misi

JAWHAR

Merupakan garis panduan dan hala tuju bagi Pelan Strategik JAWHAR 2012 - 2016. Visi dan misi JAWHAR adalah seperti **Rajah 1-3**.

Visi

Menjadi sebuah jabatan Kerajaan terunggul dalam memacu kemajuan ummah menerusi pengukuhan institusi Wakaf, Zakat, Mal dan Haji/Umrah bertaraf dunia

Misi

Menjadi sebuah jabatan Kerajaan terunggul dalam memacu kemajuan ummah menerusi pengukuhan institusi Wakaf, Zakat, Mal dan Haji/Umrah bertaraf dunia

ICT

Merupakan garis panduan dan hala tuju bagi pembangunan PSICT JAWHAR 2013 - 2016. Visi dan misi ICT adalah seperti **Rajah 1-4**.

Visi

ICT sebagai pemacu transformasi pengurusan JAWHAR ke arah kemajuan ummah

Misi

Memperkasa infrastruktur ICT dan memantapkan aplikasi bagi mengoptimum penggunaan ICT dalam meningkatkan keberkesanan penyampaian perkhidmatan

Teras Strategik JAWHAR

Lima teras strategik yang telah dikenal pasti bagi pelaksanaan Pelan Strategik JAWHAR adalah seperti **Rajah 1-5**.

TERAS STRATEGIK 1

- Pengukuhan pembangunan institusi wakaf dalam meningkatkan taraf sosio-ekonomi ummah

TERAS STRATEGIK 2

- Pengukuhan institusi zakat dalam meningkatkan taraf sosio-ekonomi ummah

TERAS STRATEGIK 3

- Pengukuhan institusi mal dalam meningkatkan taraf sosio-ekonomi ummah

TERAS STRATEGIK 4

- Pengukuhan taraf sosio-ekonomi dan institusi haji/umrah demi kemaslahatan ummah

TERAS STRATEGIK 5

- Meningkatkan keberkesanan sistem penyampaian perkhidmatan dalam pelaksanaan bidang teras demi kemaslahatan ummah

Rajah 1-5: Teras Strategik JAWHAR

Teras Strategik ICT

Empat teras strategik ICT yang telah dikenal pasti bagi pelaksanaan Pelan Strategik ICT JAWHAR adalah seperti **Rajah 1-6**.

Teras 1: Pemantapan Aplikasi Secara Efektif

- Membangunkan dan mengintegrasikan aplikasi berimpak tinggi bagi menggalakkan perkongsian pintar secara dalaman dan bersama agensi yang berkepentingan
- Meningkatkan kebolehgunaan aplikasi mengikut keperluan semasa seiring dengan perkembangan teknologi terkini yang sesuai bagi memantapkan penyampaian perkhidmatan

Teras 2: Pengukuhan Infrastruktur dan Keselamatan ICT

- Memperkukuh infrastruktur ICT bagi mengoptimalkan penggunaan dan prestasi ICT selari dengan teknologi terkini yang bersesuaian
- Meningkatkan tahap keselamatan ICT secara lebih efektif bagi menjamin kerahsiaan, integriti dan ketersediaan maklumat

Teras 3: Pemantapan Kesedaran Dan Pembudayaan ICT

- Meningkatkan kemahiran ICT dengan lebih komprehensif dan efektif bagi memantapkan pembudayaan dan kesedaran ICT seiring dengan persekitaran semasa

Teras 4: Pemantapan Tadbir Urus ICT JAWHAR

- Memperkukuhkan organisasi dan prosedur ICT bagi memastikan keberkesanan penyampaian perkhidmatan yang berintegriti

Rajah 1-6: Teras Strategik ICT

Strategi Strategik ICT

Berikut adalah senarai program yang dikenal pasti mempunyai keutamaan yang tinggi dari sudut pelaksanaannya di JAWHAR adalah seperti **Rajah 1-7**.

Rajah 1-7: Strategi Strategik JAWHAR

Pelan Tindakan

Berpandukan empat teras strategik ICT yang dibentuk, sebanyak sembilan strategi ICT dan 22 program ICT telah dikenal pasti. Strategi ini adalah selari dengan perancangan pelaksanaan ICT untuk mengatasi isu ICT semasa dan memacu ke arah kecemerlangan sistem penyampaian JAWHAR berteraskan ICT.

Strategi dan program ICT serta Petunjuk Prestasi Utama (KPI) mengikut teras adalah seperti **Jadual 1-1** hingga **Jadual 1-4**.

Jadual 1-1: Strategi, Program dan Petunjuk Prestasi Utama (KPI) bagi Teras 1

Teras 1: Pemantapan Aplikasi Secara Efektif		
Strategi	Program	KPI
1. Pembangunan aplikasi baharu	1a. Pembangunan aplikasi baharu selaras dengan keperluan semasa jabatan: <i>In-house Fasa I:</i> - e-Penyelidikan - i-thesis	Mac 2013 Kelulusan kertas cadangan Disember 2013 Sistem e-Penyelidikan dan i-thesis sedia digunakan
	<i>In-house Fasa II:</i> - SisPermission - Sistem Permohonan ke Luar Negara (eTravel) - Portal i-Sedekah - <i>Online Repository</i>	Mac 2014 Kelulusan kertas cadangan Jun 2015 SisPermission, Sistem Permohonan ke Luar Negara (eTravel) dan Portal i-Sedekah sedia digunakan
	<i>Outsource Fasa I:</i> - Sistem i-Sedekah - <i>Mobile Application</i>	September 2013 Kelulusan kertas cadangan Mac 2014 Pelantikan pembekal Disember 2014 Sistem i-Sedekah dan <i>Mobile Application</i> sedia digunakan

Teras 1: Pemantapan Aplikasi Secara Efektif		
Strategi	Program	KPI
2. Penguatan dan pengintegrasian aplikasi berimpak tinggi dan peningkatan keselamatan aplikasi	2a. Penambahbaikan aplikasi sedia ada yang dikenal pasti: <i>In-house</i> Fasa 1: - Portal i-Wakaf - Portal i-Umrah	Fasa 1: Mac 2014 Kelulusan kertas cadangan penambahbaikan Disember 2014 Portal i-Wakaf dan Portal i-Umrah sedia digunakan
	<i>In-house</i> Fasa II: - SisParlimen - SisMeet - SisCar - SisDaftar	Fasa 2: Mac 2015 Kelulusan kertas cadangan penambahbaikan Disember 2015 SisParlimen, SisMeet, SisCar dan SisDaftar sedia digunakan
	2b. Pengintegrasian aplikasi berimpak tinggi: <i>Outsource</i> : - Sistem e-Wakaf - Sistem e-Bayanat	Mac 2015 Kelulusan kertas cadangan pengintegrasian September 2015 Pelantikan pembekal Jun 2016 e-Wakaf dan e-Bayanat sedia digunakan
	2c. Naik taraf aplikasi <i>client</i> kepada web seperti: <i>Inhouse</i> : - sisParlimen	Mac 2015 Kelulusan kertas cadangan naik taraf Disember 2015 SisParlimen sedia digunakan
	<i>Outsource</i> - Sistem Kedatangan	Mc 2016 Kelulusan kertas cadangan naik taraf Mei 2016 Pelantikan pembekal Disember 2016 Sistem Kedatangan sedia digunakan

Teras 1: Pemantapan Aplikasi Secara Efektif		
Strategi	Program	KPI
	2d. Peningkatan keselamatan aplikasi: <i>Outsource</i> : - Perolehan <i>audit trail</i>	Mac 2016 Kelulusan kertas cadangan Mei 2016 Perlantikan pembekal Disember 2016 Pelaksanaan <i>audit trail</i> dalam peningkatan keselamatan aplikasi

Jadual 1-2: Strategi, Program dan Petunjuk Prestasi Utama (KPI) bagi Teras 2

Teras 2: Pengukuhan Infrastruktur Dan Keselamatan ICT		
Strategi	Program	KPI
1. Peningkatan keupayaan infrastruktur ICT	1a. Kajian penilaian keupayaan infrastruktur ICT - Perkakasan dan peralatan ICT - Pembaharuan antivirus - Infrastruktur rangkaian ICT	Mac 2014 dan Mac 2016 Satu laporan kajian diluluskan
	1b. Naik taraf aset ICT sedia ada atau membuat perolehan baharu - Peralatan dan perkakasan ICT - <i>Access point / wireless router</i> - Peningkatan storan kapasiti e-mel - Infrastruktur rangkaian ICT tersedia IPv6	Mac 2014, 2015 dan 2016 Kertas cadangan yang diluluskan Mei 2014, 2015 dan 2016 Pelantikan pembekal Dis 2014, 2015 dan Disember 2016 Perolehan dan pelaksanaan Selesai
	1c. Penyelenggaraan infrastruktur ICT yang cekap - Perkakasan dan Peralatan ICT - Perisian ICT	Disember Setiap Tahun Satu laporan penyelenggaraan diluluskan
	1d. Pelaksanaan fungsi meja bantuan yang cekap - Sistem Helpdesk - Bantuan teknikal	Disember Setiap Tahun - Setiap aduan diselesaikan dalam tempoh tiga hari berkerja - Satu laporan bantuan teknikal dan khidmat nasihat diluluskan

Teras 2: Pengukuhan Infrastruktur Dan Keselamatan ICT		
Strategi	Program	KPI
2. Peningkatan tahap keselamatan ICT	2a. Pengukuhan keselamatan rangkaian dalaman - <i>Active Directory</i> - <i>Network Monitoring Tools</i> - Naiktaraf TCO - Naik taraf Antivirus	Active Directory, Network Monitoring Tools dan TCO Februari 2015 Kertas cadangan yang diluluskan Julai 2015 Pelantikan pembekal Ogos 2015 Perolehan dan pelaksanaan Selesai Perisian Antivirus Februari 2014, 2015 & 2016 Naik taraf lesen Antivirus
	2b. Pelaksanaan <i>Security Posture Assessment (SPA)</i>	Februari 2016 Kertas cadangan yang diluluskan April 2016 Pelantikan pembekal Jun 2016 Pelaksanaan SPA selesai
3. Peningkatan dan pengukuhan pusat data	3a. Penyediaan Pelan Pemulihan Bencana	Disember 2013 Satu Pelan Pemulihan Bencana diluluskan Jun 2014 Simulasi Pelan Pemulihan Bencana
	3b. Pelaksanaan proses <i>backup</i> dan <i>restore</i> secara berkala	Setiap tahun - Dua laporan <i>log backup</i> diluluskan - Dua kali proses <i>restore</i> data dilaksanakan
	3c. Perolehan baharu bagi menyediakan media storan yang lebih besar - <i>Mobile disk / External Harddisk</i> - <i>Backup software solution</i>	Januari 2015 Kertas cadangan yang diluluskan Julai 2015 Pelantikan pembekal Ogos 2015 Perolehan dan pelaksanaan Selesai

Jadual 1-3: Strategi, Program dan Petunjuk Prestasi Utama (KPI) bagi Teras 3

Teras 3: Pemantapan Kesedaran Dan Pembudayaan ICT.		
Strategi	Program	KPI
1.Peningkatan pengetahuan dan kemahiran ICT warga JAWHAR	1a. Pembangunan pelan latihan ICT	Mei 2014 Satu pelan latihan ICT yang diluluskan
	1b. Pelaksanaan pelan latihan ICT: i. Kursus ICT kepada pegawai teknikal ii. Kursus ICT kepada pegawai bukan teknikal iii. Kursus Pengurusan Laman Web iv. <i>Transfer of Technology</i> (TOT) dalam bidang ICT kepada pegawai bukan ICT v. Program pensijilan ICT	Setiap Tahun - Satu kali kursus untuk pegawai bukan ICT (1/ Bahagian) - Satu kali kursus untuk dua pegawai ICT - Satu kali sesi TOT Disember 2016 - Sekurang-kurangnya seorang pegawai ICT mendapat Persijilan Profesional ICT - Satu laporan kajian impak latihan ICT yang diluluskan
	1c. Pengiktirafan dalam bidang ICT untuk warga JAWHAR	Setiap Tahun Sekurang-kurangnya dua orang warga JAWHAR diberi pengiktirafan

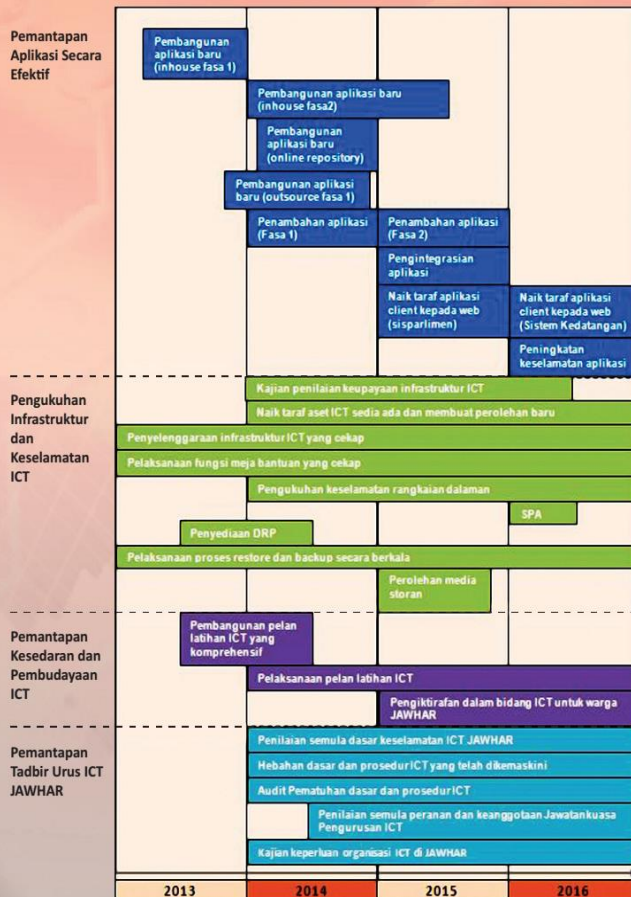
Jadual 1-4: Strategi, Program dan Petunjuk Prestasi Utama (KPI) bagi Teras 4

Teras 4: Pemantapan Tadbir Urus ICT JAWHAR.		
Strategi	Program	KPI
1.Pemantapan dasar dan prosedur ICT	1a.Penilaian semula Dasar Keselamatan ICT	Disember 2016 - Satu Dasar Keselamatan ICT JAWHAR v2.0 dihasil dan diluluskan
	1b. Hebahan dasar dan prosedur ICT yang telah dikemas kini (poster, pamphlet, banner di web, e-mel)	Setiap tahun Sekurang-kurangnya dua kali hebahan dasar atau prosedur setahun
	1c.Audit pematuhan dasar dan prosedur ICT	Setiap tahun - Sekurang-kurangnya sekali pengauditan dilaksanakan - satu laporan pengauditan diluluskan

Teras 4: Pemantapan Tadbir Urus ICT JAWHAR.		
Strategi	Program	KPI
2.Penyelarasan semula Jawatankuasa ICT	Penilaian semula peranan dan keanggotaan Jawatankuasa Pengurusan ICT sedia ada : - Jawatankuasa Pemandu ICT - Jawatankuasa Induk Laman Web/Portal - Jawatankuasa Kerja Pengurusan Laman Web/Portal - Jawatankuasa Teknikal Laman Web/Portal - Jawatankuasa Keselamatan ICT	Disember 2016 Satu laporan penilaian peranan dan keanggotaan jawatankuasa ICT dihasil dan diluluskan
3.Pengukuhan struktur organisasi ICT	Kajian keperluan organisasi ICT di JAWHAR	Mei 2014 Kertas cadangan yang diluluskan oleh pihak pengurusan atasan Disember 2015 Kertas cadangan yang diluluskan oleh Agensi Pusat Januari 2016 Pelaksanaan penstrukturan semula

Pelan Pelaksanaan

Pelan pelaksanaan keseluruhan strategi ICT di bawah PSICT JAWHAR 2013 – 2016 digambarkan seperti **Rajah 1-8**.

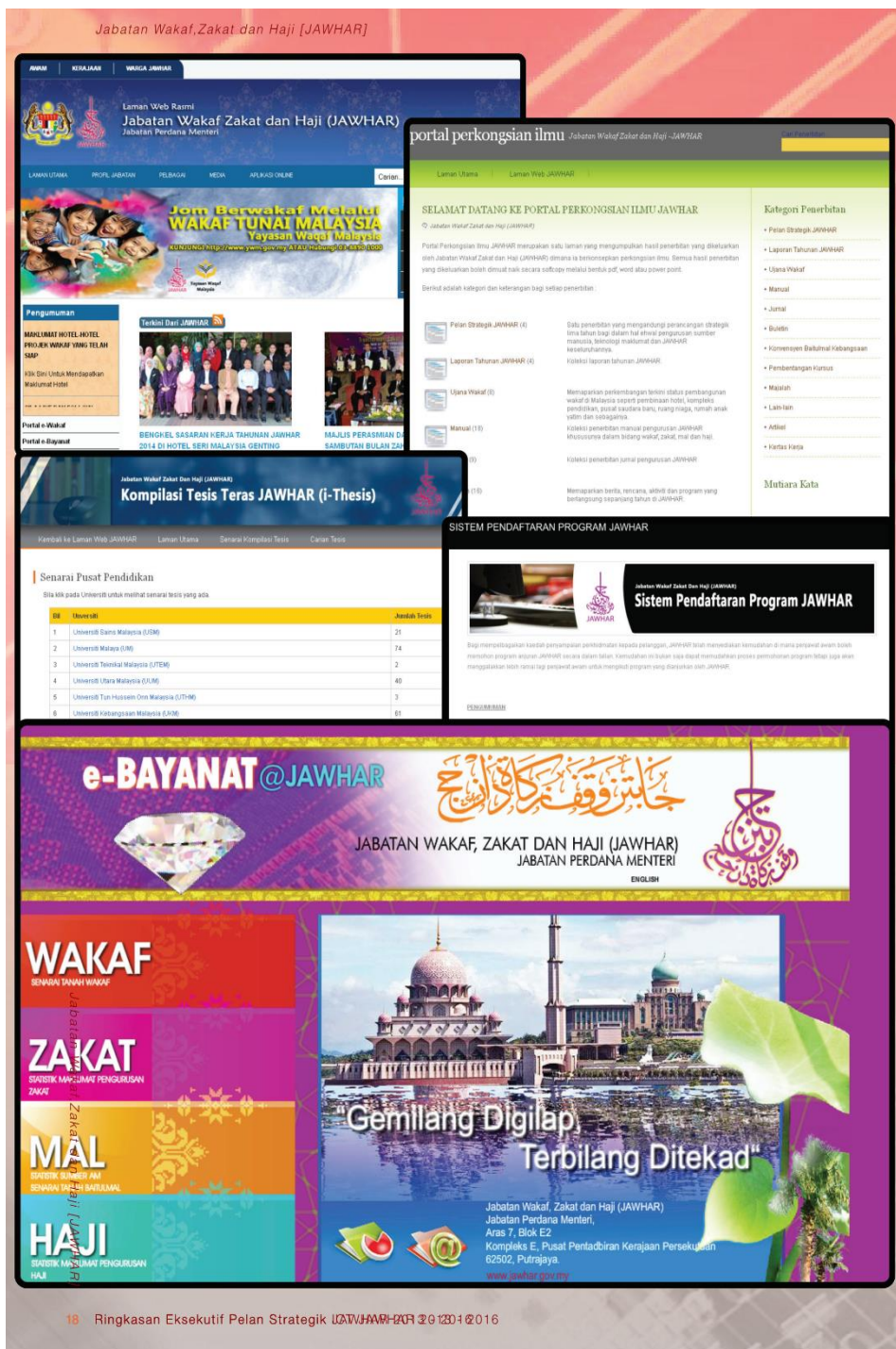
Faktor Kritikal Kejayaan

Faktor Kejayaan Kritikal merupakan salah satu kriteria yang penting dalam pelaksanaan Pelan Strategik ICT JAWHAR. Bagi memastikan setiap pelaksanaan tercapai, kriteria seperti di bawah perlu diambil kira oleh setiap bahagian dan personel yang terlibat. Faktor yang telah dikenal pasti adalah seperti **Rajah 1-9**.

Rajah 1-9: Faktor Kritikal Kejayaan

Laman Resmi Pembangunan Hartanah Wakaf Malaysia (i-Wakaf)

[Laman Utama](#)
[Pembangunan Wakaf](#)
[Projek Wakaf \(Fizikal / Non Fizikal\)](#)
[Galeri](#)

[i-wakaf](#) | [Tajabatan Wakaf, Zakat dan Haji \(JAWHAR\)](#)

Pembinaan Asrama Pelajar Bagi Daerah Besut Di Atas Tanah Wakaf Lot 2654, Mukim Kg. Raja, Besut, Terengganu

Ringkasan Projek RMK10

Perantaraan Tahun 2012
 RM136,845,000.00

[0 -](#)

Pelbagai

[Galeri Hotel Wakaf](#)

SisFile Sistem Pengurusan Fail

Menu Beranda Selamat Datang Ke SISFILE

Pinjara Fall Bhuvanika Jindal Mehta

Sesuai Fall Dipinjam	
Daftar Fall	
Sesuai Fall	
Benar! Terkini Fall Yang Sedang Dipinjam: Oleh Warga JAWHAR pada >	
Laporan	
Sesuai Fall Aktif	
Keluaran	

SISMEET
SISTEM TEMPAHAN BILIK MESYUARAT
JABATAN WAKAF ZAKAT DAN HAJI/JAWHARI

NO MASUK: 840311085673 MUHAMAD RIDZUAN BIN SABI	LAMAN UTAMA	BORANG PERMOHONAN
---	-------------	-------------------

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	41	42	43	44	45	46	47	48	49	50	51	52	53	54	55	56	57	58	59	60	61	62	63	64	65	66	67	68	69	70	71	72	73	74	75	76	77	78	79	80	81	82	83	84	85	86	87	88	89	90	91	92	93	94	95	96	97	98	99	100	101	102	103	104	105	106	107	108	109	110	111	112	113	114	115	116	117	118	119	120	121	122	123	124	125	126	127	128	129	130	131	132	133	134	135	136	137	138	139	140	141	142	143	144	145	146	147	148	149	150	151	152	153	154	155	156	157	158	159	160	161	162	163	164	165	166	167	168	169	170	171	172	173	174	175	176	177	178	179	180	181	182	183	184	185	186	187	188	189	190	191	192	193	194	195	196	197	198	199	200	201	202	203	204	205	206	207	208	209	210	211	212	213	214	215	216	217	218	219	220	221	222	223	224	225	226	227	228	229	230	231	232	233	234	235	236	237	238	239	240	241	242	243	244	245	246	247	248	249	250	251	252	253	254	255	256	257	258	259	260	261	262	263	264	265	266	267	268	269	270	271	272	273	274	275	276	277	278	279	280	281	282	283	284	285	286	287	288	289	290	291	292	293	294	295	296	297	298	299	300	301	302	303	304	305	306	307	308	309	310	311	312	313	314	315	316	317	318	319	320	321	322	323	324	325	326	327	328	329	330	331	332	333	334	335	336	337	338	339	340	341	342	343	344	345	346	347	348	349	350	351	352	353	354	355	356	357	358	359	360	361	362	363	364	365	366	367	368	369	370	371	372	373	374	375	376	377	378	379	380	381	382	383	384	385	386	387	388	389	390	391	392	393	394	395	396	397	398	399	400	401	402	403	404	405	406	407	408	409	410	411	412	413	414	415	416	417	418	419	420	421	422	423	424	425	426	427	428	429	430	431	432	433	434	435	436	437	438	439	440	441	442	443	444	445	446	447	448	449	450	451	452	453	454	455	456	457	458	459	460	461	462	463	464	465	466	467	468	469	470	471	472	473	474	475	476	477	478	479	480	481	482	483	484	485	486	487	488	489	490	491	492	493	494	495	496	497	498	499	500	501	502	503	504	505	506	507	508	509	510	511	512	513	514	515	516	517	518	519	520	521	522	523	52
--	---	---	---	---	---	---	---	---	---	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	----

Sinar di Permohonan Menunggu Untuk Disahkan 0 MENU PENTADBIR

[Kemaskini Status Pengesahan](#)

[Berkas Pembelian Barang](#)
[Laporan](#)

Pemohon	Tujuan	Tarikh/Masa	Status

Jawarajah binti Nohamad Anjar	Menyuarat MCA, 8/12/2013	24 Dec 2013 2.30 petang - 3.30 petang	Diluluskan	MENU PENGGUNA
----------------------------------	--------------------------	---	------------	----------------------

					Pemohonan
Am4	pergerakan pe mandu				

Age Group	Percentage
18-24	~10%
25-34	~35%
35-44	~25%
45-54	~20%
55-64	~15%
65-74	~10%
75-84	~5%
85+	~2%

Sistem Tempahan Kenderaan JAWHAR

Permutation

Pernikahan Kenderaan Terkini			
Tanggal Pernikahan	Revisi	Revisi	Revisi

Tanggal Perjanjian	Perjanjian	Perjanjian	Perjanjian
26-12-2013	Noraida Binti Alias	Blok D7, Kompleks D	Dituluskan
24-12-2013	Muhamad Ridzuan Eln Sabli	Hotel Sama-sama, KUALA LUMPUR	Dituluskan

		INTERNATIONAL AIRPORT	
24-12-2013	Nural Iman binti Yacob	SECRET RECIPES, ALAMANDA	Dikukuhkan
24-12-2013	Bahaimi bin Abdul Basit	Kementerian Kesihatan	Dikukuhkan

24-12-2013	Mohammed Siddiqui Bin Mohamad Samizi	BIB, Gerakan Aras 3, Blok B7, Kompleks Jabatan Perdana Menteri, Pusat Pentadbiran	Ditukarkan
------------	---	--	------------

23-12-2013	Norrah binti Othman	Hotel Istana, Kuala Lumpur	Dibuktikan
23-12-2013	Noor Azura binti Zainal	HOTEL ISTANA, KUALA LUMPUR	Dibuktikan

23-12-2013	Hafijah binti Ramli	Anbel KP dari rumah ke Hotel Istana, KL	Dibuktikan
20-12-2013	Muhammad Rohman bin Muhammad	Hotel Seri Malaysia, Genting Highland	Dibuktikan

20-12-2013	Muhamad Ridwan Eln Sabli	BBK Alayuarat Cyber 4 Aras 4, WBN Embassy Techzone WANPU Cyberjaya	Ditukarkan
------------	--------------------------	---	------------

3 - 2016

Penutup

Pelan Strategik ICT JAWHAR 2013 - 2016 adalah merupakan satu dokumen blue print bagi JAWHAR untuk membangun dan mengoptimumkan penggunaan ICT dalam mencapai hala tuju dan objektif strategiknya. Pelan strategik ini hendaklah dipantau dari masa ke semasa dan dikaji semula jika perlu, supaya ICT akan terus menjadi pemangkin kecemerlangan pentadbiran dan penyampaian perkhidmatan Hal Ehwal Islam dalam memperkasakan ketamadunan ummah.

Jabatan Wakaf, Zakat dan Haji
JAWHAR
Jabatan Perdana Menteri

Jabatan Wakaf, Zakat dan Haji
Aras 7Blok E2, Kompleks E,
Pusat Pentadbiran Kerajaan Persekutuan,
62502 Putrajaya, Malaysia

